

SKRUNDAS NOVADA

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA

2014.-2020. GADAM

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

PASŪTĪTĀJS: SKRUNDAS NOVADA PAŠVALDĪBA

IZPILDĪTĀJS: SIA „REĢIONĀLIE PROJEKTI”

SATURA RĀDĪTĀJS

Metodoloģija	6
Terminu skaidrojumi	7
Izmantotie saīsinājumi un skaidrojumi.....	8
Ievads.....	10
1 Skrundas novada vispārējs raksturojums un vēsturiskā attīstība	12
2 Skrundas novada mijiedarbība ar apkārtējām pašvaldībām	14
3 Cilvēkresursi.....	16
3.1 Demogrāfijas rādītāji	16
3.1.1 Iedzīvotāju skaita dinamika un apdzīvojuma blīvums	16
3.1.2 Skrundas novada iedzīvotāju struktūra	17
3.2 Iedzīvotāju nodarbinātība un bezdarbs.....	21
3.2.1 Nodarbinātība.....	21
3.2.2 Bezdarbs	22
3.3 Darba samaksa	23
3.4 Kopsavilkums un cilvēkresursu novērtējums	24
4 Sociālā infrastruktūra un pakalpojumi	25
4.1 Izglītības iespējas un izglītības iestāžu pieejamība	25
4.1.1 Pirmsskolas, pamatskolas un vidējā izglītība	25
4.1.2 Profesionālās ievirzes un interešu izglītība.....	30
4.1.3 Mūžizglītība un interešu izglītība.....	31
4.2 Kultūrvide, kultūras iestāžu un pasākumu pieejamība.....	31
4.2.1 Kultūras iestādes un aktivitātes.....	31
4.2.2 Bibliotēkas	32
4.2.3 Kultūrvēsturiskais mantojums.....	34
4.2.4 Militārais mantojums.....	35
4.2.5 Muzeji	36
4.3 Sporta un aktīvas atpūtas iespējas	36
4.4 Veselības aprūpe un sociālā aizsardzība.....	36
4.4.1 Veselības aprūpe	36
4.4.2 Sociālā aizsardzība	37
4.5 Sabiedriskā drošība un kārtība	39
4.5.1 Pašvaldības policija	39
4.5.2 Valsts policija	39
4.5.3 Ugunsdzēsība.....	39
4.6 Kopsavilkums un sociālās infrastruktūras un pakalpojumu novērtējums	39

5	Transporta infrastruktūra un pakalpojumi	43
5.1	Autotransports	44
5.1.1	Transportlīdzekļi Skrundas novadā.....	44
5.1.2	Transporta infrastruktūra	45
5.2	Satiksmes drošība	48
5.3	Dzelzceļa transports	49
5.4	Sabiedriskais transports	49
5.4.1	Dzelzceļa sabiedriskais transports.....	49
5.4.2	Autotransporta sabiedriskais transports.....	50
5.5	Velotransports.....	51
5.6	Kopsavilkums un transporta infrastruktūras un pakalpojumu novērtējums	51
6	Inženiertehniskā infrastruktūra un pakalpojumi	53
6.1	Dzīvojamais fonds.....	53
6.2	Ūdenssaimniecības infrastruktūra un pakalpojumi.....	54
6.2.1	Ūdensapgāde	54
6.2.2	Kanalizācija	56
6.2.3	Ūdenssaimniecības projekti Skrundas novadā	57
6.3	Energētikas infrastruktūra un pakalpojumi.....	59
6.3.1	Elektroapgādes infrastruktūra un pakalpojumi.....	59
6.3.2	Siltumapgādes infrastruktūra un pakalpojumi	59
6.3.3	Gāzes infrastruktūra un pakalpojumi	60
6.4	Sakaru infrastruktūra un pakalpojumi.....	60
6.4.1	Telekomunikācijas	60
6.4.2	Internets, datu pārraides pakalpojumi.....	61
6.4.3	Pasta pakalpojumi	62
6.5	Meliorācijas sistēma	62
6.6	Atkritumu apsaimniekošana.....	62
6.7	Kapu saimniecība.....	62
6.8	Kopsavilkums un inženiertehniskās infrastruktūras un pakalpojumu novērtējums	63
7	Uzņēmējdarbības vide un nozaru attīstība.....	66
7.1	UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTE	66
7.2	Uzņēmējdarbības vides vērtējums	72
7.2.1	Novada sociālekonomiskā attīstība	72
7.2.2	Ģeogrāfiskais izvietojums, infrastruktūra, resursi.....	73
7.2.3	Kopsavilkums par uzņēmējdarbības attīstību novadā.....	73
8	Publiskā pārvalde.....	75
8.1	Pašvaldība	75

8.1.1	Struktūra un funkcijas.....	75
8.1.2	Sniegto pakalpojumu raksturojums.....	77
8.1.3	Pašvaldības komunikācija ar iedzīvotājiem	78
8.2	Pamatbudžeta raksturojums	78
8.2.1	Pamatbudžeta ieņēmumu struktūra	79
8.2.2	Pamatbudžeta izdevumu struktūra	80
8.3	Speciālā budžeta raksturojums	81
8.4	Īstenotie investīciju projekti	83
8.5	Jaunatnes politika	86
8.6	Nevalstisko organizāciju darbība	88
8.7	Kopsavilkums un publiskās pārvaldes novērtējums	89
9	Dabas resursi	92
9.1	Novada platības vispārējais raksturojums.....	92
9.2	Lauksaimniecības zeme	93
9.3	Meži un purvi.....	93
9.4	Ģeoloģiskie resursi	94
9.5	Ūdens resursi	95
9.6	Aizsargājamās un ainaviski nozīmīgās teritorijas	98
9.6.1	Dabas liegumi:	98
9.6.2	Dabas pieminekļi:	98
9.7	Kopsavilkums un dabas resursu novērtējums	100
10	SVID	101
10.1	Sociālā joma.....	101
10.2	Izglītība	101
10.3	Kultūra, sports	102
10.4	Ceļi, transports	102
10.5	Komunālā saimniecība.....	103
10.6	Uzņēmējdarbība	103

METODOLOĢIJA

Skrundas novada attīstības programma 2014.-2020.gadam izstrādāta, vadoties pēc RAPLM Valsts stratēģiskās plānošanas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas izstrādātā dokumenta „Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” (aktualizētā redakcija 2010.gada 23.septembris) ieteikumiem, ievērojot tematisko pieeju pašreizējās situācijas raksturojuma un analīzes veikšanā un ekonomisko skatījumu attīstības plānošanai.

Lai sasniegtu Attīstības programmas mērķi un racionāli izvērtētu Skrundas novada attīstības perspektīvas, dokumenta izstrādē izmantotas sekojošas metodes:

- saistīto plānošanas dokumentu analīze (vietēja, reģionālā un valsts līmeņa, kā arī teritoriju, ar kurām Skrundas novads robežojas);
- iedzīvotāju anketēšana, anketēšanas rezultātu apkopošana un analīze;
- statistikas datu un pārskatu apkopošana un analīze;
- attīstības tendenču novērtējums (galvenokārt izmantoti pieejamie dati par pēdējiem 5 gadiem);
- novada raksturojošo rādītāju salīdzināšana ar citu teritoriju rādītājiem vai valsts vidējiem rādītājiem;
- SVID analīze;
- darba grupu semināri;
- nozaru speciālistu iesaiste dokumenta izstrādes procesā.

Pamatojoties uz novada pašreizējās situācijas analīzi, pieejamo resursu un uzņēmējdarbības vides novērtējumu, izvirzīti perspektīvie uzņēmējdarbības virzieni jeb specializācija.

Lai nodrošinātu integrētas pieejas izmantošanu attīstības plānošanā, veikta vispusīga plānošanas dokumentu analīze (t.sk. piegulošo teritoriju attīstības dokumentu analīze), kā arī ņemtas vērā ne tikai Skrundas novada pašvaldības, kaimiņu pašvaldību, bet arī iedzīvotāju, uzņēmēju, dažādu nozaru profesionāļu u.c. intereses un izaugsmes perspektīvas. Pētīta jomu un teritoriju savstarpējā mijiedarbība, nodrošinot līdzsvarotu ekonomisko, sociālo un vides attīstību.

Sagatavojot rīcības plānu, ievērots iepriekš jau īstenoto projektu konteksts, tādējādi nodrošinot to īstenošanas pēctecību.

Lai tiktu iespējami plaši aptverti un racionāli izvērtēti visi attīstības riski un iespējas, Skrundas novada Attīstības programmas izstrādes procesā tika iesaistīti dažādu nozaru speciālisti ar daudzu gadu darba pieredzi savā nozarē (tai skaitā novada attīstības plānošanas speciālisti).

Iespēju robežās izmantoti dati laika periodā no 2008.-2012.gadam, bet jomās, kurās nav pieejami jaunākie dati par atbilstošo 5 gadu periodu, izmantoti dati par periodu, par kuru tie ir pieejami. Pārskatāmības nolūkos dati apkopoti diagrammu un attēlu formā, tādējādi norādot galvenās attīstības tendences un iespējamās risināmos problēmjautājumus (negatīvās tendences).

TERMINU SKAIDROJUMI

Attīstības programma – vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts pasākumu kopums ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai¹.

Integrēta pieeja – pieeja attīstības plānošanā, kas paredz koordinētu telpisko, tematisko un laika dimensiju, nodrošinot interešu saskaņotību starp visiem pārvaldes līmeņiem un ieinteresētajām pusēm.

Prioritāte – teritorijas attīstības vispārējā aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm.

Rīcības virzieni – konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai.

Stratēģiskais mērķis - konkrēts politisku uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām noteiktā laika periodā, kas ir vērsts uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, un kas kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai.

Uzdevumi – iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto rīcības virzienu sasniegšanai. Tie ir skaidri definēti, izmērāmi un pārbaudāmi.

Vīzija – lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības.

Demogrāfiskās slodzes līmenis – darbaspējas vecumu nerasniegušo un pārsniegušo personu skaits vidēji uz 1 000 personām darbaspējas vecumā.

Teritorijas attīstības indekss - vispārināts rādītājs, ko aprēķina ar noteiktiem svara koeficientiem, summējot svarīgāko, attīstību raksturojošo, statistikas pamatrādītāju (izmantojot gan gadā uzkrājušos statistikas rādītājus (IKP, iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs, nefinanšu investīcijas), gan momenta statistikas rādītājus (demogrāfiskie rādītāji) saskaņā ar stāvokli apskatāmā gada sākumā) standartizētās vērtības. Tas parāda teritoriju augstāku vai zemāku attīstību no vidējā valsts sociālekonomiskās attīstības līmeņa attiecīgajā gadā.

¹ LR likums „Attīstības plānošanas sistēmas likums”, spēkā no 01.01.2009

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI UN SKAIDROJUMI

Saīsinājums	Skaidrojums
AP	Attīstības programma
AS	Akciju sabiedrība
CKS	Centrālā kanalizācijas sistēma
CSS	Centralizētā siltumapgādes sistēma
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSNg	Ceļu satiksmes negadījumi
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DUS	Degvielas uzpildes stacija
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUR	Eiro
ha	hektārs
GMI	Garantētais minimālais ienākums
gs.	gadsimts
GRM	Gāzes regulēšanas mezgls
GRP	Gāzes regulēšanas punkts
ID	Identifikācijas numurs
IIP	Ilgtermiņa investīciju programma
IK	Individuālais komersants
km	Kilometrs
KS	Kooperatīvā sabiedrība
KSS	Kanalizācijas sūkņu stacija
kV	Kilovolts
kVA	Kilovatampērs
LR	Latvijas Republika
Ls, LVL	Latvijas lats
LU	Latvijas Universitāte
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
LVM	Latvijas Valsts meži
m ²	Kvadrātmeters
m ³	Kubikmetrs
MK	Ministru kabinets
MW	Megavati
MPa	Megapaskāls

Saīsinājums	Skaidrojums
MWh	Megavatstundas
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
Nr.	Numurs
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskā organizācija
PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SVID	Stiprās un vājās puses, iespējas, draudi
TAI	Teritorijas attīstības indekss
TEN-T	Trans-Eiropas autoceļu tīkls
tūkst.	Tūkstoši
ŪAS	Ūdens attīrīšanas stacija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
ZS	Zemnieku saimniecība

IEVADS

2010. gada 21. decembrī starp Valsts reģionālās attīstības aģentūru un Skrundas novada pašvaldību tika noslēgta vienošanās Nr. 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/VRAA/078/036 par Eiropas Savienības fonda darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.5. prioritātes „Administratīvās kapacitātes stiprināšana” 1.5.3. pasākuma „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību administratīvās un attīstības plānošanas kapacitātes stiprināšana” 1.5.3.2. aktivitātes „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” projekta Nr. 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/VRAA/078 „Skrundas un Kuldīgas novadu teritorijas attīstības programmu izstrāde 2013.-2019.” īstenošanu. Projekta mērķis ir paaugstināt teritorijas attīstības plānošanas kapacitāti Skrundas un Kuldīgas novados, izstrādājot kvalitatīvas un saskaņotas vidēja termiņa integrētas attīstības programmas. Projekta ietvaros paredzēts izstrādāt integrētās teritorijas attīstības programmas Skrundas un Kuldīgas novadiem 2014. – 2020. gadam. Sadarbības partneris projekta realizācijā - Kuldīgas novada pašvaldība. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu attīstības programmu izstrādi tiks apkopota nepieciešamā informācija, tai skaitā izvērtējot teritoriju līdzšinējos attīstības plānošanas dokumentus un pašvaldībās uzkrātos datus, un integrējot to novadu attīstības programmu izstrādē. Integrētās teritorijas attīstības programmas kalpos par pamatu budžeta un investīciju plānošanai Skrundas un Kuldīgas novados 7 gadu periodam, t.sk. paredzot detalizētu ieviešanas un uzraudzības sistēmu izveidi. Teritorijas attīstības programmas Skrundas novadam un Kuldīgas novadam tiks izstrādātas ciešā saiknē (vienas projekta darbības ietvaros), nodrošinot to savstarpējo saskaņotību, racionālu un līdzsvarotu abu novadu attīstības plānošanu, resursu apvienošanu kopīgu mērķu sasniegšanai, saskaņotību ar nacionālā un reģionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

Skrundas novada attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2014.-2020.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenošajus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. Attīstības programma ir pamats Skrundas novada domes rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai.

Attīstības programmas izstrāde veikta, pamatojoties uz Latvijas Republikas (turpmāk tekstā – LR) likuma „Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1.punktu, Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta ceturto daļu un Reģionālās attīstības likuma 13.pantu, kā arī saskaņā ar LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izstrādātiem „Metodiskiem ieteikumiem attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī” un 25.08.2009. Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) noteikumiem Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”.

Izstrādājot Attīstības programmu, ir ņemti vērā Skrundas novada teritorijas plānojums un to vietējo pašvaldību spēkā esošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, ar kurām robežojas Skrundas novads.

Attīstības programma sagatavota, ņemot vērā sekojošus plānošanas dokumentus:

● valsts līmeņa plānošanas dokumentus:

- Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam;
- Valsts stratēģiskais ietvardokuments 2007.-2013.gadam;
- Ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”;
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.

● reģionāla līmeņa plānošanas dokumentus:

- Kurzemes plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2007 – 2013;
- Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006 – 2026.

- vietēja līmeņa plānošanas dokumentus (t.sk. pieguļošo pašvaldību spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti):
 - Skrundas pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam;
 - Raņķu pagasta teritorijas plānojums, 2007;
 - Nīkrāces pagasta teritorijas plānojums, 2010;
 - Rudbāržu pagasta teritorijas plānojums, 2006;
 - Aizputes novada attīstības programma 2012. – 2018.gadam;
 - Saldus novada attīstības programma 2009.-2015.gadam;
 - Kuldīgas novada teritorijas attīstības programma;
 - Vaiņodes novada attīstības programma 2012.-2018.gadam;
 - Vaiņodes novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam.
- nozaru plānošanas dokumentus:
 - Izglītības attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam;
 - Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam;
 - Transporta attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam;
 - Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2007. – 2016. gadam;
 - Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006.-2012.gadam;
 - Zivsaimniecības nozares Nacionālais stratēģiskais plāns 2007. - 2013.gadam.
- Skrundas novada pašvaldības un tās institūciju sniegtos datus (t.sk. gada pārskati u.c.);
- LR Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk tekstā – CSP), Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk tekstā – VRAA), Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk tekstā – NVA), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk tekstā – PMLP), Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID), Valsts zemes dienesta (turpmāk tekstā – VZD), SIA „Lursoft”, VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk tekstā – LVĢMC) u.c. institūciju apkopotos datus;
- Attīstības programmas izstrādes sabiedriskajā apspriedē iegūto informāciju, un citu informāciju (viedokļus), kas iegūta Attīstības programmas izstrādes procesa komunikācijā ar ieinteresētajām pusēm, t.sk. iedzīvotāju aptaujas rezultāti.

Attīstības programmas dokumentācija sastāv trim sējumiem:

- Pirmais sējums „Skrundas novada pašreizējās situācijas raksturojums” ietver novada pašreizējās situācijas raksturojumu un SVID analīzi.
- Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, otrajā sējumā „Skrundas novada attīstības programma 2014.-2020.gadam” ir noteikta novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes. Šajā sējumā ir iekļauts arī „Rīcības plāns (t.sk. „Investīciju plāns”)”, kurā, pamatojoties uz ilgtermiņa prioritātēm, ir definētas vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi. Rīcības plāns un investīciju plāns ir sastādīts 7 gadu periodam. Tie tiks aktualizēti, ņemot vērā Attīstības programmas īstenošanas progresu un kārtējam gadam apstiprināto pašvaldības budžetu. Šajā daļā ir iekļauta arī „Attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības kārtība”, kurā ir noteikts uzraudzības un ziņojumu sagatavošanas periodiskums un tajā ietveramie uzraudzības rādītāji.
- Trešajā sējumā „Pārskats par Skrundas novada attīstības programmas 2014.-2020.gadam izstrādi” sniegta informācija par iedzīvotāju aptaujas, darba grupu semināru, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes procesu un rezultātiem, kā arī ietverti citi Attīstības programmas izstrādei nozīmīgi viedokļi un ieteikumi.

1 SKRUNDAS NOVADA VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS UN VĒSTURISKĀ ATTĪSTĪBA

Skrundas novads ir pašvaldība Kurzēmē, kas izveidota 2009.gada 1.jūlijā, apvienojot Skrundas pilsētu ar lauku teritoriju, Nīkrāces pagastu, Raņķu pagastu un Rudbāržu pagastu. Novada administratīvais centrs atrodas Skrundas pilsētā. Novada platība ir 555,39 km². Novads ziemeļos un ziemeļrietumos robežojas ar Kuldīgas novadu, austrumos un dienvidaustrumos - ar Saldus novadu, dienvidrietumos - ar Vainodes novadu, rietumos - ar Aizputes novadu. Pēc PMLP datiem 2013.gada 1.jūlijā novadā dzīvoja 5717 iedzīvotāji, iedzīvotāju skaits pēdējo piecu gadu laikā ir sarucis par 6%.

Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte) – Liepāja un dzelzceļa līnija Rīga – Liepāja. Attālums no novada administratīvā centra līdz Rīgai ir 147 km, Liepājai – 68km, Kuldīgai – 39km, Saldum – 30km.

Vēsturiski **Skrundas** pašvaldība ir senās kuršu zemes Bandavas centrālā sastāvdaļa, kas vēstures avotos pirmo reizi minēta 1253.gadā, bet 1368.gadā pašā Ventas kreisajā krastā celta vācu feodāļu pils, kur mūsdienās skaists parks un estrāde. Dažādos vēstures posmos Skrunda ietilpusi Livonijas ordeņa valstī, Kurzemes un Zemgales hercogistē, cariskās Krievijas Kurzemes guberņā.

17.gs. Skrundā darbojās manufaktūras (stikla ceplis, pulvera dzirnavas, naglu, lielpabalu un šauteņu darbnīcas). Ziemeļu karā (1700.-1721.g.) Livonijas ordeņa pils Skrundā tika nopostīta. Pēc tam Skrundā tika izveidota muiža. Līdz mūsdienām saglabājusies bijušās muižas dzīvojamā māja.

1.pasaules kara laikā Skrundu, tāpat kā visu Kurzemi, ieņēma ķeizarkās Vācijas karaspēks. Latvijas Brīvības cīņu laikā 1919.gada 22.janvārī lielnieku 2.Padomju Latvijas strēlnieku pulks ieņēma Skrundu. Pēc nedēļas 29.janvārī notika Skrundas kauja, kurā cīnījās Latviešu atsevišķais bataljons komandiera pulkveža O.Kalpaka vadībā. Pēc smagas kaujas, kurā piedalījās Kalpaka bataljona Cēsu rota un Virsnieku rota, Skrunda tika ieņemta. Šai kaujai bija liela nozīme, jo bataljons nostiprinājās stratēģiski izdevīgajā līnijā gar Ventas krastu.

Skrundas ciemats sācis veidoties 20.gs. 20.gados, kad 1926.gadā bijušās muižas zemes tika sadalītas apbūves gabalos. Pēc dzelzceļa līnijas Glūda - Liepāja izbūves 1929.gadā Skrundas saimnieciskā attīstība paātrinājās. 1935.gadā Skrundā bija ~ 50 sīktirdzniecības uzņēmumi, kā arī vairāki rūpniecības uzņēmumi - ūdensdzirnavas, linu apstrādāšanas darbnīca, divas kokzāģētavas, divas mehāniskās darbnīcas.

II pasaules kara beigās 1945.gada maijā Skrundā ienāca padomju okupācijas karaspēks. PSRS varas iestāžu rīkotajās deportācijas un arestos cieta daudzi pagasta iedzīvotāji. 1949.gada 25.martā no Skrundas pagasta izsūtīja 228 iedzīvotājus. Pie Skrundas dzelzceļa stacijas represētajiem 1989.gadā tika uzstādīts piemiņas akmens.

1950.gadā Skrundai piešķirtas pilsētciemata tiesības. Laika posmā no 1950. līdz 1959.gadam Skrunda bija rajona centrs. 1969.gadā Skrundā tika uzcelts rūpnīcas VEF cehs. Padomju laikā darbojās Aizputes kūdras fabrikas iecirknis, ģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā ekspedīcija, PMK iecirknis, sadzīves pakalpojumu kombināta darbnīcas, zivsaimniecība „Skrunda”, kokapstrādes kombināta „Vulkāns” pārkraušanas bāze.

Skrunda ir jaunākā pilsēta Latvijā, tai pilsētas tiesības piešķirtas 1996.gadā.

Skrundas pagastā ir 1142 iedzīvotāji (01.07.2013.g., pēc PMLP datiem). Pagastā atrodas šādas apdzīvotas vietas: Ciecere, Jaunmuiža, Pumpuri, Rūnaiši, Plostnieki, Videnieki, Bračas, Kušaiņi, Vēršmuiža, kā arī skrajciemi – Savenieki un Niedre.

Raņķu pagasts aizņem ~47 km² lielu platību, tajā ir 489 iedzīvotāji (01.07.2013.g., pēc PMLP datiem).

Raņķu pagasts atrodas Skrundas novada ziemeļu daļā, Ventas kreisajā krastā. Raņķu pagasts robežojas ar Skrundas pilsētu, Skrundas pagastu, Rudbāržu pagastu, Laidu pagastu un Snēpeles pagastu. Attālums no Raņķu pagasta centra līdz Kuldīgai – 22 km, līdz Skrundai – 12 km, Pagastu šķērso 1. šķiras autoceļš P 116. Netālu atrodas arī Rīgas – Liepājas dzelzceļš un valsts galvenais autoceļš A 9 Rīga (Skulte)-Liepāja.

Vēsturiski Raņķu pagasts ir sens Kuldīgas apriņķa pagasts, kas robežojās ar Snēpeles, Sieksātes, Valtaiku, Skrundas, Lutriņu un Vārmes pagastiem. 1939.gadā pagasta kopējā zemes platība bija 15793 ha, dzīvoja 1669 cilvēki. Pagastā bija 84 vecsaimniecības un 86 jaunsaimniecības. Raņķu pagasts ļoti cieta 1941.g. un 1949.g. deportāciju laikā – praktiski tika likvidēta 51 saimniecība. Kolhozu dibināšanas laikā 1949.g. tika nodibināti divi kolhozi, kas vēlāk tika pārveidoti un apvienoti. 20.gadsimta 90jos gados kolhozs „Ziedonis” tika pārveidots par paju sabiedrību, kura 1993.gadā likvidējās. Pēckara laikā pēc jaunā administratīvā iedalījuma pagasta teritorija samazinājās ~3 reizes, palika tikai teritorija Ventas kreisajā krastā.

Rudbāržu pagasts atrodas Skrundas novada Rietumu daļā, tajā ir 1036 iedzīvotāji (01.07.2013.g., pēc PMLP datiem). Attālums no Rudbāržiem līdz Skrundai 8 km, līdz Liepājai 60. To šķērso Rīgas - Liepājas dzelzceļš un valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte)-Liepāja. Pagasts robežojas ar Kalvenes pagastu, Kazdangas pagastu, Laidu pagastu, Nīkrāces pagastu, Raņķu pagastu, Skrundas pagastu.

Rudbārži vēstures avotos pirmoreiz minēti 16.gs., kad tie izlēnoti Gosu dzimtai. 17.gs. Rudbāržu muiža piederēja Kurzemes hercogistes kanclera Keizerlinga dzimtai, 18.gs. tā bija Benignas Bīronas māsas Katrīnas Bismarkas īpašums, kuru viņa uzdāvināja māsasdēlam Pēterim Bīronam. 1778.g. Rudbāržus nopirka fon Firkša dzimta, kas Rudbāržos valdīja līdz 1920.g.

Tagadējā Rudbāržu pagasta teritorija veidojusies pēc 2.pasaules kara, kad tajā iekļāva bijušo Sieksātes pagastu. 1945.g. Rudbāržu pagastā izveidoja Rudbāržu, Lēnas un Pelču ciemu, bet pagastu 1949.g. likvidēja. 1954.g. Rudbāržu ciemam pievienoja Pelču un Sieksātes ciemu, 1977.g. - daļu Skrundas ciemata teritorijas. Lēnas ciemu 1954.g. pievienoja Nīkrāces ciemam, ar kuru robežas tika mainītas 1959.g. un 1966.g. 1990.g. Rudbāržu ciema teritorijā atjaunoja Rudbāržu pagastu. Administratīvi teritoriālo pārkārtojumu laikā Rudbāržu pagastā iekļauts viss Sieksātes pagasts, bet daļa Rudbāržu pagasta pievienota Nīkrāces pagastam un Skrundas lauku teritorijai.

Nīkrāces pagasts atrodas Skrundas novada Dienvidu daļā, tajā ir 706 iedzīvotāji (01.07.2013.g., pēc PMLP datiem). Pagasts robežojas ar Skrundas pilsētu, Pampāļu pagastu, Kalvenes pagastu, Kazdangas pagastu, Rudbāržu pagastu, Embūtes pagastu un Nīgrandes pagastu.

Nīkrāces pagasta teritoriju ziemeļrietumu virzienā šķērso reģionālais autoceļš P116 Kuldīga-Skrunda-Embūte, kuram ir melnais (asfalta) segums, austrumu daļā – vietējais autoceļš V1277. Attālums no pagasta centra līdz Skrundai 16 km, līdz Kuldīgai - 54km, līdz Liepājai - 86 km, līdz Rīgai - 165km.

Nīkrāces pagasts ir sena apdzīvota vieta ar interesantu vēsturi. Līdz 1920.g. Nīkrāces pagastu sauca par Briņķu pagastu. Pirmās ziņas par apvidu saglabājušās no 1253.g., kad dokumentos minēta Dzelde (Celde). 19.gs. šajā teritorijā bija vairāki mazi pagasti. No Lēnām pirmā Latvijas armijas virspavēlnieka pulkveža O. Kalpaka vadībā armija uzsāka uzvaras gājienu Latvijas atbrīvošanai.

1920.gadā Briņķu pagasts tiek nodēvēts par Nīkrāces pagastu. 1940./41.g. Nīkrāces pagastā nodibina padomju varu. 1941.gadā vācieši Nīkrāci ieņēma pēkšņi un klusi, bez kaujām. 1944.-1945.gada ziemā šajā apvidū notika smagas kaujas pret „Kurzemes katlā” ieslēgto fašistu karaspēku. 1954.g. Nīkrāces ciemam pievienoja Varoņu un Lēnas ciemus. 1957.g. tika izveidota padomju saimniecība „Nīkrāce” (1989.-1991.g. paju sabiedrība „Nīkrāce”, līdz 1996.g.- SIA „Dzelda” un paju sabiedrība „Lēnas”, kopš 1999.g.- lauksaimnieku biedrība „Dzelda” 1990.g). Nīkrāces ciema teritorijā atjaunoja Nīkrāces pagastu.

2 SKRUNDAS NOVADA MIJIEDARBĪBA AR APKĀRTĒJĀM PAŠVALDĪBĀM

Skrundas novada tiešie kaimiņi ir Aizputes, Kuldīgas, Saldus un Vaiņodes novadi, taču arī ar tālākām Kurzemes pašvaldībām Skrundas novadam ir izveidojusies abpusēja saikne jeb mijiedarbība dažādās jomās, t.i.:

○ Publiskā sektora pakalpojumi:

- **Kuldīga** - bijušais rajona centrs, kurā atrodas valsts iestādes (piem., Valsts zemes dienests, NVA filiāle, VSAA klientu apkalpošanas centrs, Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidkurzemes pārvaldes filiāle). Skrundas novada bibliotēku metodiskais un konsultatīvais centrs ir Kuldīgas Galvenā bibliotēka. Kuldīgas Galvenās bibliotēkas metodiskā darba galvenie virzieni ir reģiona pašvaldību bibliotēku profesionālā vadība, bibliotekārā darba koordinācija un metodiskā palīdzība pagastu bibliotēku vadītājiem un skolu bibliotēkām. Skrundas novada pašvaldība, sadarbojoties ar Latvijas lauku konsultāciju centra biroju Kuldīgā, nodrošina iespēju lauksaimniekiem saņemt pakalpojumu tuvāk dzīvesvietai. Kuldīgas un Skrundas novadiem ir izstrādāts apvienotais civilās aizsardzības pasākumu plāns, kura mērķis un uzdevums ir nodrošināt civilās aizsardzības sistēmas darbību katastrofu pārvaldīšanā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo kaitējumu cilvēkiem, īpašumam un apkārtējai videi.
- **Saldus** - reģionālas nozīmes attīstības centrs, atrodas valsts iestādes (piemēram, Valsts zemes dienests, Uzņēmumu reģistra filiāle, VSAA klientu apkalpošanas centrs, Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidkurzemes pārvaldes filiāle, Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālā lauksaimniecības pārvalde u.c.).
- **Ventspils** - Jau vairākus gadus, sadarbojoties ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Ventspils reģionālās nodaļas Kuldīgas klientu apkalpošanas centru, vienu reizi mēnesī Skrundas novada iedzīvotājiem ir dota iespēja saņemt pakalpojumus tuvāk dzīves vietai - Skrundas novada pašvaldības telpās.
- **Liepāja** – atrodas valsts iestādes (piem., Reģionālā vides pārvalde), kopīgi tūrisma maršruti, piem., „Mazais Kurzemes loks” (Liepāja – Grobiņa – Apriķi – Aizpute – Kazdanga – Skrunda – Durbe – Liepāja).
- Biedrības „Darīsim paši!” darbības teritorija ir bijušais Kuldīgas rajons (Skrundas, Kuldīgas un Alsungas novadi). Lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, veicinātu lauku teritorijas ekonomisko attīstību, pakalpojumu pieejamību un kvalitātes uzlabošanu biedrība administrē ELFLA un EZF fondu līdzekļus LEADER pieejas pasākumiem.
- Sadarbojoties ar Kurzemes plānošanas reģionu, Kurzemes reģiona pašvaldības tiek iesaistītas pārrobežu projektos, piemēram, Latvijas -Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekts „My social responsibility” un Latvijas-Igaunijas pārrobežu sadarbības programmas projekts „Riverways”, kopīgu problēmu risināšanā.
- Kā jau tika minēts augstāk - pēc Valsts meža dienesta Dienvidkurzemes virsmežniecības optimizācijas Skrundas novada iedzīvotājiem atkarībā no īpašuma atrašanās vietas ir jāsadarbojas ar Grobiņas, Kuldīgas vai Saldus birojiem.
- Skrundas TV veido sižetus par bijušo Saldus un Kuldīgas rajonu teritorijās notiekošo.

- Skrundā ir Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirkņa Kārtības policijas nodaļa, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Skrundas postenis, Kurzemes reģiona Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Skrundas brigāde un Nodarbinātības valsts aģentūras Kuldīgas nodaļas Skrundas birojs.
- Transports un sabiedriskie pārvadājumi – Skrundas novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Liepāja un valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte)-Liepāja, kas iekļauts TEN-T ceļu tīklā un kas ir nozīmīgākais tranzīta ceļš posmā Rīga – Liepāja. Ar Kuldīgas novadu Skrundas novadu savieno autoceļš P116 Kuldīga–Skrunda–Embūte. Minētās infrastruktūras klātbūtne nodrošina labu Skrundas novada sasniedzamību, kā arī Skrundas novada iedzīvotājiem un uzņēmumiem plašas mobilitātes iespējas gan ar privāto, gan ar sabiedrisko transportu.
- Izglītība - 2012.gadā Skrundas novadā mācījās 17 citu pašvaldību bērni, 82 Skrundas novada bērni mācījās citu pašvaldību izglītības iestādēs; tiek rīkotas dažādās kopīgas skolēnu olimpiādes, piemēram, angļu valodas olimpiāde Skrundas, Saldus un Brocēnu novadu vidusskolēniem. Skrundā atrodas Kuldīgas sporta skolas filiāle.

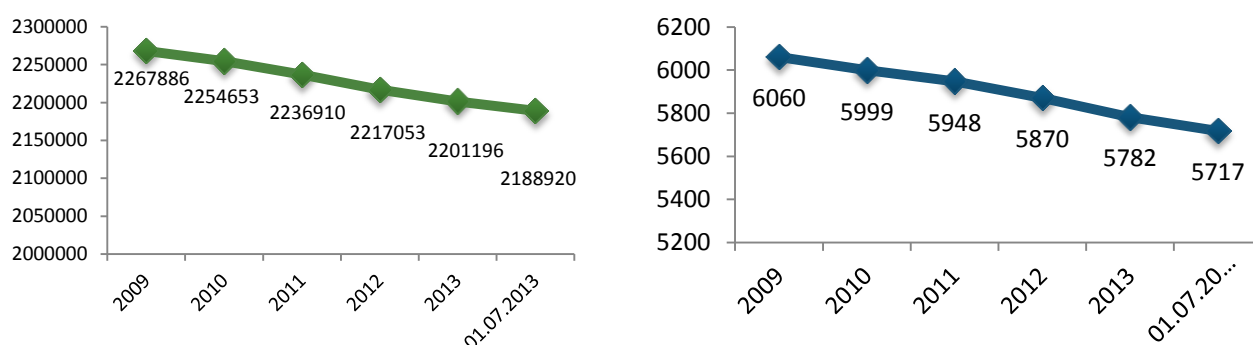
Nākotnē nav sagaidāms, ka Skrundas novada mijiedarbības saiknes ar apkārtējām pašvaldībām skars būtiskas izmaiņas.

3 CILVĒKRESURSI

3.1 Demogrāfijas rādītāji

3.1.1 Iedzīvotāju skaita dinamika un apdzīvojuma blīvums

Skrundas novadā, tāpat kā Latvijā kopumā, ir vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence. Pēc PMLP datiem 2013.gada 1.jūlijā Skrundas novadā dzīvoja 5717 iedzīvotāji. Laika posmā no 2009. līdz 2013. gadam Latvijas iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 3,8%, Skrundas novadā par 5,7% jeb 343 iedzīvotājiem.

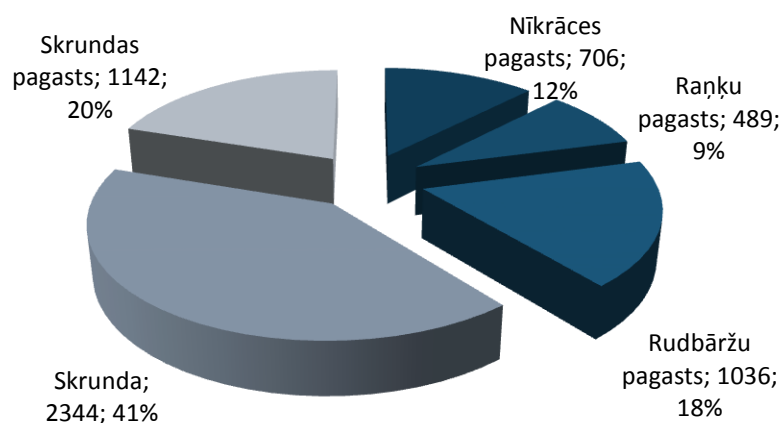

Ilustrācija 3-1. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Latvijā un Skrundas novadā, 2009.-2013.gads

Avots: PMLP, dati uz gada sākumu

Pēc 2011.gada Tautas skaitīšanas datiem Skrundas novadā dzīvoja 5331 iedzīvotājs, kas, salīdzinot ar PMLP datiem uz 01.01.2011, ir par 617 iedzīvotājiem (10,4%) mazāk.

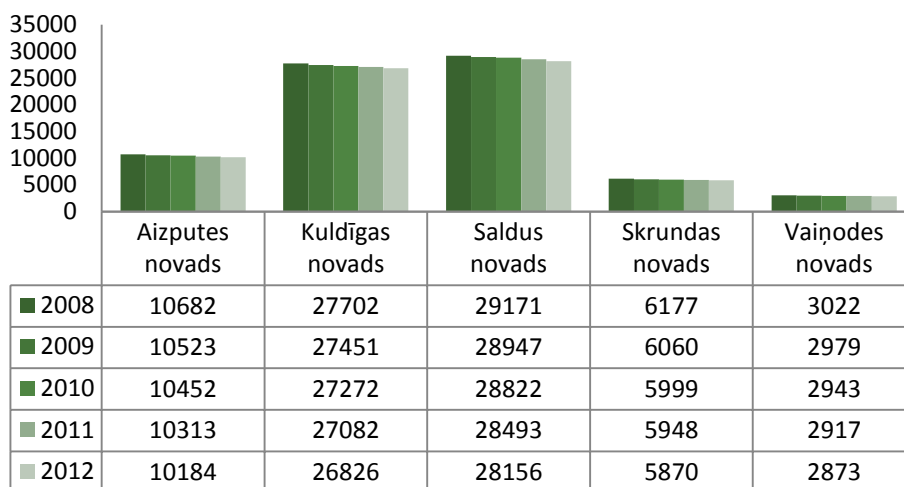
Lielākais iedzīvotāju īpatsvars ir Skrundas pilsētā, kur dzīvo 2344 jeb 41% no novada iedzīvotājiem (skat. Ilustrācija 3-2). Katrā novada pagastā ir viens vai vairāki ciemi. Lielākie no tiem ir Dzeldas, Raņķu, Rudbāržu, Jaunmuižas un Kušaiņu, kas ir bijušie padomju saimniecību vai kolhozu centri ar blīvu daudzdzīvokļu māju un savrupmāju apbūvi un tai atbilstošu inženiertehnisko un publisko infrastruktūru.

Ilustrācija 3-2. Skrundas novada iedzīvotāju skaita sadalījums pa teritoriāli administratīvajām vienībām 2013.gada 1.jūlijā

Avots: PMLP

Arī Skrundas novadam kaimiņos esošajos novados iedzīvotāju skaits pēdējo piecu gadu laikā ir samazinājies. Aizputes un Vaiņodes novados, tāpat kā Skrundas novadā, - par 5%, savukārt Kuldīgas un Saldus novados – par 3%. (skat. Ilustrācija 3-3.).

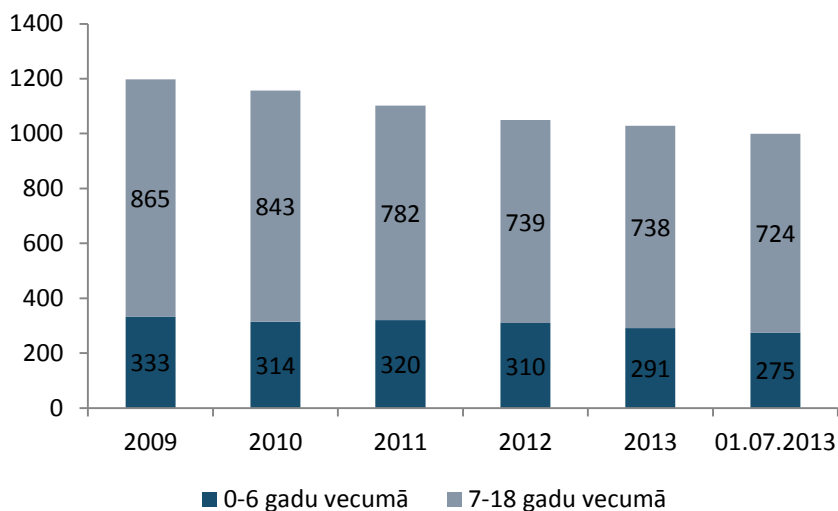

Ilustrācija 3-3. Iedzīvotāju skaita dinamika kaimiņu novados, 2008.-2012.gads

Avots: PMLP, dati uz gada sākumu

Arī iedzīvotāju blīvums visaugstākais ir Skrundas pilsētā – 293 iedzīvotāji uz vienu km². Visretāk apdzīvots ir Skrundas pagasts, kurā dzīvo tikai 4,4 iedzīvotāji uz vienu km². Nīkrāces pagastā šis rādītājs ir 5,3, Rudbāržu pagastā – 9,4 un Raņķu pagastā – 10,4 iedzīvotāji uz vienu km².

Kā negatīvs faktors ir minams bērnu skaita samazinājums. Salīdzinot ar 2009.gadu, bērnu skaits novadā ir sarucis par 199 jeb 17% (skat. Ilustrācija 3-4).

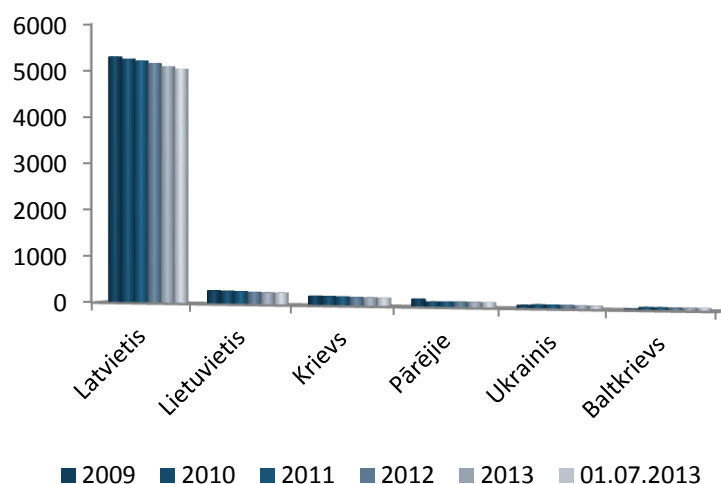

Ilustrācija 3-4. Bērnu skaita dinamika Skrundas novadā, 2009.-2013.gads

Avots: PMLP, dati uz gada sākumu

3.1.2 Skrundas novada iedzīvotāju struktūra

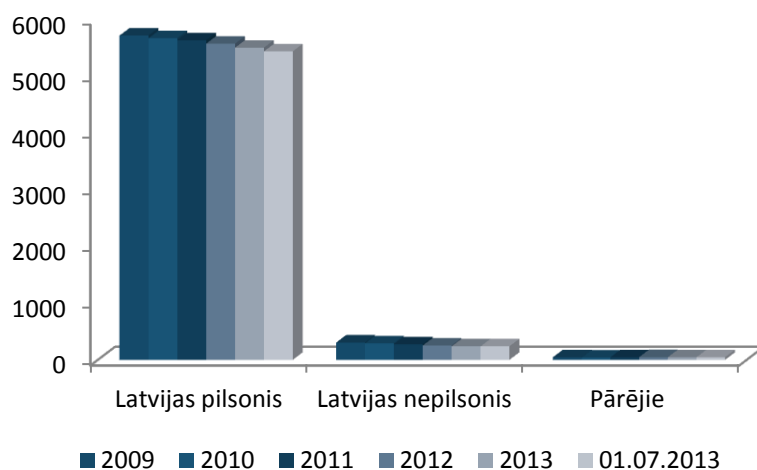
Skrundas novads ir izteikti latvisks, jo 88,0% novada iedzīvotāji ir latvieši, 4,5% - lietuvieši, 3,1% - krievi, 1,3% - ukraiņi, 1% - baltkrievi un 2,0% - pārējie (skat. Ilustrācija 3-5).

Ilustrācija 3-5. Skrundas novada iedzīvotāju skaits sadalījumā pēc nacionālā sastāva, 2009.-2013.gads

Avots: PMLP, dati uz gada sākumu

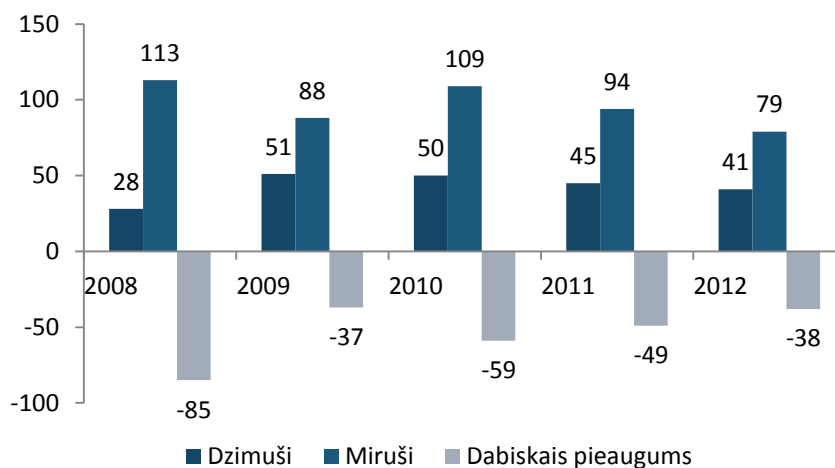
95% Skrundas novada iedzīvotāju ir Latvijas pilsoņi, 4% - Latvijas nepilsoņi un 1% - pārējie. Iedzīvotāju struktūra sadalījumā pēc valstiskās piederības ir praktiski nemainīga laika posmā no 2008. līdz 2012.gadam (skat. Ilustrācija 3-6 **Error! Reference source not found.**).

Ilustrācija 3-6. Skrundas novada iedzīvotāji sadalījumā pēc valstiskās piederības, 2009.-2013.gads

Avots: PMLP, dati uz gada sākumu

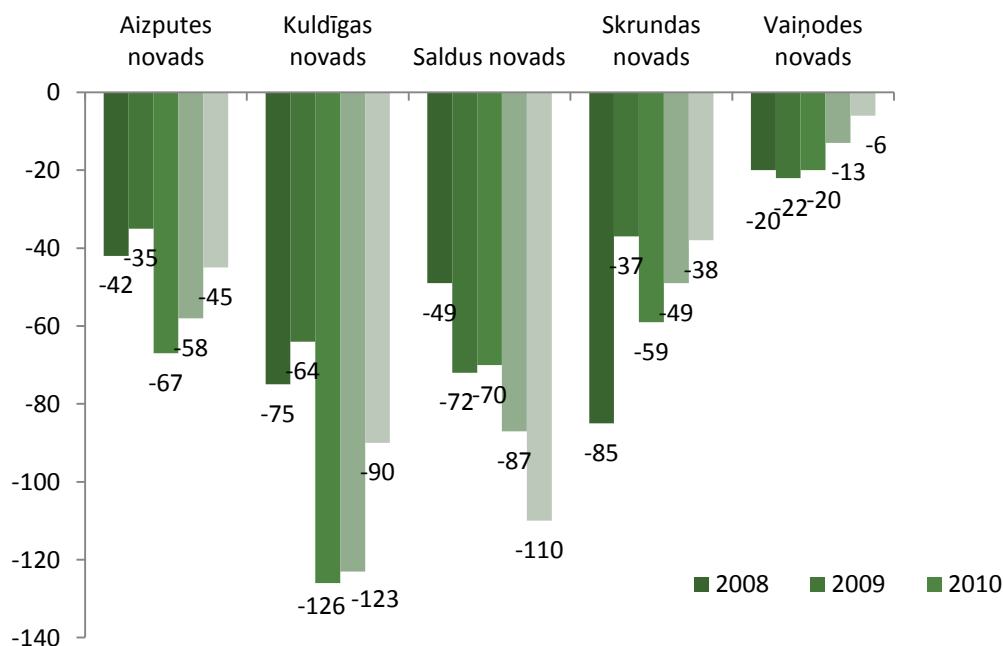
Pēc CSP datiem 2012.gadā Skrundas novadā iedzīvotāju skaitu ir papildinājis 41 jaundzimušais, bet miruši 79 iedzīvotāji, kas nosaka negatīvu (-38) iedzīvotāju dabisko pieaugumu novadā.

Ilustrācija 3-7. Skrundas novada iedzīvotāju dabiskās kustības rādītāji, 2008.-2012. gads

Avots: CSP

Arī kaimiņu novados iedzīvotāju dabiskais pieaugums ir negatīvs (skat. Ilustrācija 3-8).

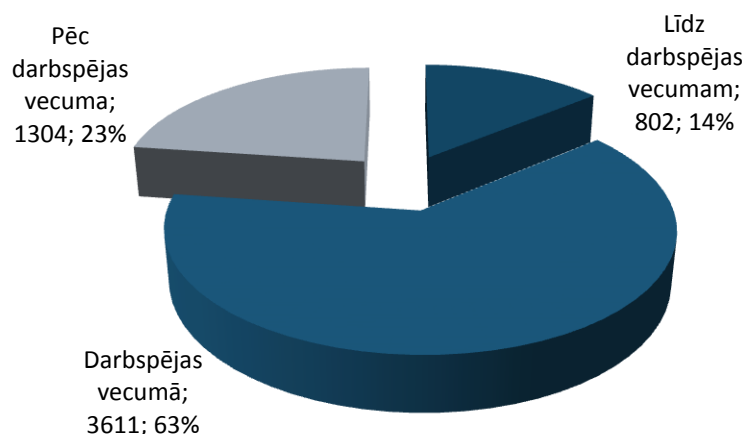
Ilustrācija 3-8. Iedzīvotāju dabiskais pieaugums kaimiņu novados, 2008.-2012.gads

Avots: CSP

Pēc CSP datiem mehāniskās migrācijas saldo Skrundas novadā 2010.gadā bija negatīvs (-24). Uz dzīvi Skrundas novadā pārcēlās 91 iedzīvotājs, bet izbrauca 115.

2012.gadā Skrundas novadā tika noslēgtas 23 laulības, kas ir nedaudz vairāk kā iepriekšējos gados: 2011.gadā tika noslēgtas 19 laulības, 2010.gadā – 18 un 2009.gadā – 17.

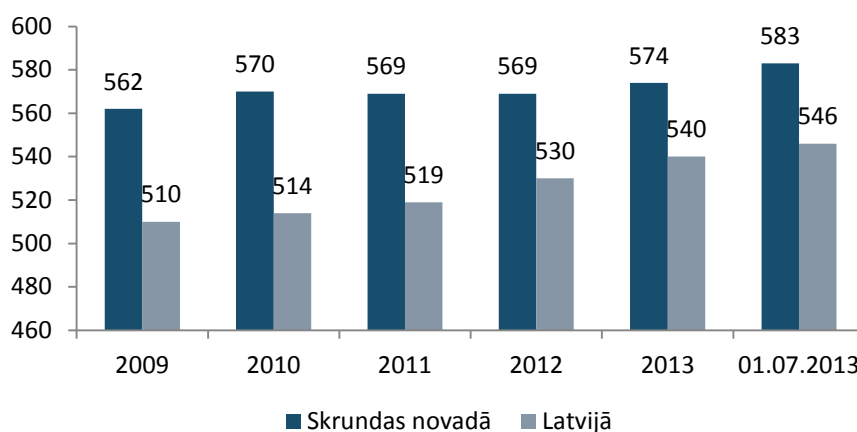
14% Skrundas novada iedzīvotāju ir vecuma grupā līdz darbības vecumam (jaunāki par 15 gadiem), 63% - darbības vecumā (15-62 gadus veci), 23% - pēc darbības vecuma (vecāki par 62 gadiem) (skat. Ilustrācija 3-9).

Ilustrācija 3-9. Skrandas novada iedzīvotāju struktūra pēc darbspējas, 2013.gada 1.jūlijā

Avots: PMLP

Atbilstoši statistikas datiem demogrāfiskās slodzes līmenis² 2013.gada 1.jūlijā Skrandas novadā ir 583. Šis rādītājs ievērojami pārsniedz demogrāfiskās slodzes rādītāju Latvijā kopumā (546) (skat. Ilustrācija 3-10). Turklāt jāatzīmē, ka iedzīvotāju skaits līdz darbspējas vecumam (802) ir daudz mazāks par iedzīvotāju skaitu pēc darbspējas vecuma (1304), kas vērtējams, kā negatīvs faktors demogrāfiskās situācijas attīstībai novadā.

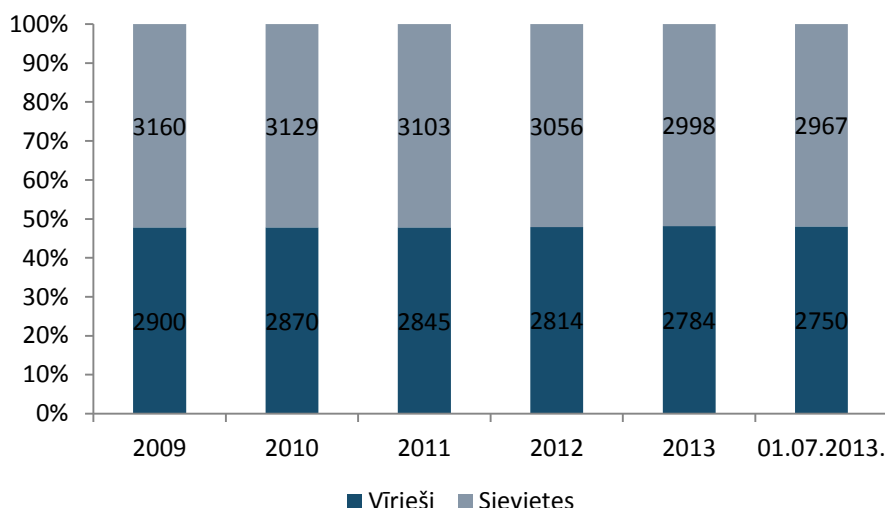

Ilustrācija 3-10. Demogrāfiskās slodzes līmenis Skrandas novadā un Latvijā, 2009.-2013.gads

Avots: PMLP, dati uz gada sākumu, konsultantu aprēķini

48% novada iedzīvotāju ir vīrieši un attiecīgi 52% - sievietes. Neskatoties uz izmaiņām iedzīvotāju kopējā skaitā, dzimumu proporcionālā attiecība piecu gadu laikā ir palikusi nemainīga (skat. Ilustrācija 3-11).

² Demogrāfiskā slodze – darbspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaits vidēji uz 1000 personām darbspējas vecumā.

Ilustrācija 3-11. Skrundas novada iedzīvotāju skaits sadalījumā pa dzimumiem, 2009.-2013.gads

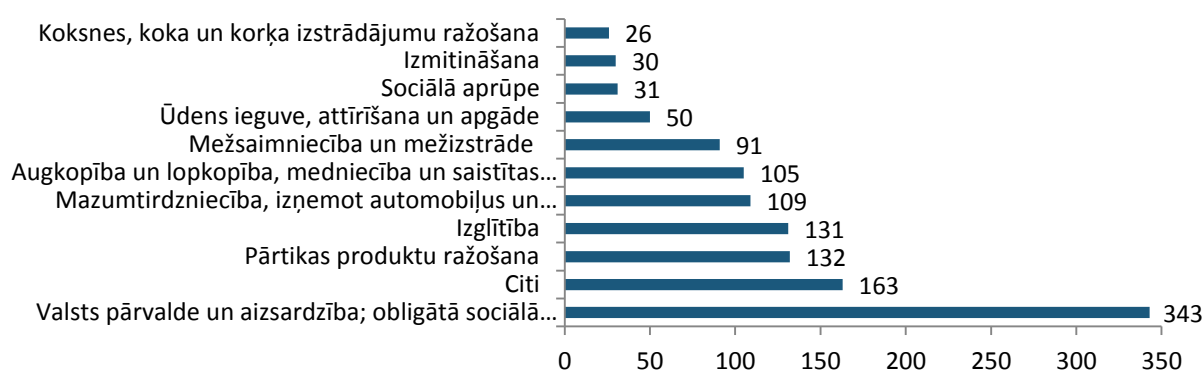
Avots: PMLP, dati uz gada sākumu

3.2 Iedzīvotāju nodarbinātība un bezdarbs

3.2.1 Nodarbinātība

Pēc VID sniegtās informācijas 2013.gada jūnijā Skrundas novadā bija 104 darba devēji, savukārt, Skrundas novada uzņēmumos un iestādēs, kas reģistrēti novada teritorijā, ir 1173 darba ņēmēji, no kuriem 505 jeb 43% bija nodarbināti budžeta iestādēs, un 2013.gada 2.ceturksnī ir 38 pašnodarbinātas personas. Nodarbināti ir aptuveni 33,5% no visiem Skrundas novada iedzīvotājiem darbspējas vecumā.

Kā redzams attēlā (skat. Ilustrācija 3-12), nozīmīgākās jomas, kuras ir nodarbināti iedzīvotāji Skrundas novadā (darba ņēmēju skaits ir lielāks par 100), ir valsts pārvalde un aizsardzība (28% no visiem darba ņēmējiem), pārtikas produktu ražošana (11%), izglītība (11%) un mazumtirdzniecība (9%).

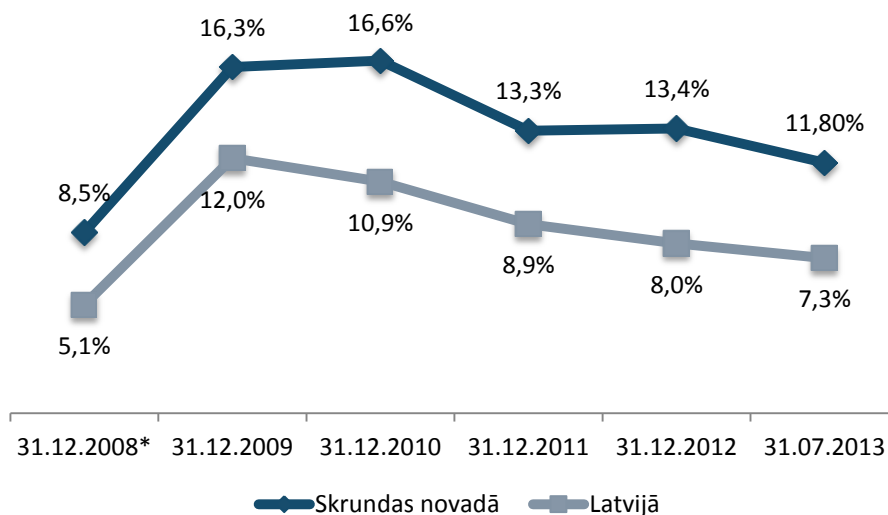
Ilustrācija 3-12. Darba ņēmēju skaits³ Skrundas novadā sadalījumā pa darbības veidiem, 2013.gada jūnijs

Avots: Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu 2013.gada jūnijā.

³ Gadījumos, kad darba ņēmējs strādā pie vairākiem darba devējiem ar dažādiem NACE kodiem, darba ņēmējs tiek uzskaitīts vairākas reizes.

3.2.2 Bezdarbs

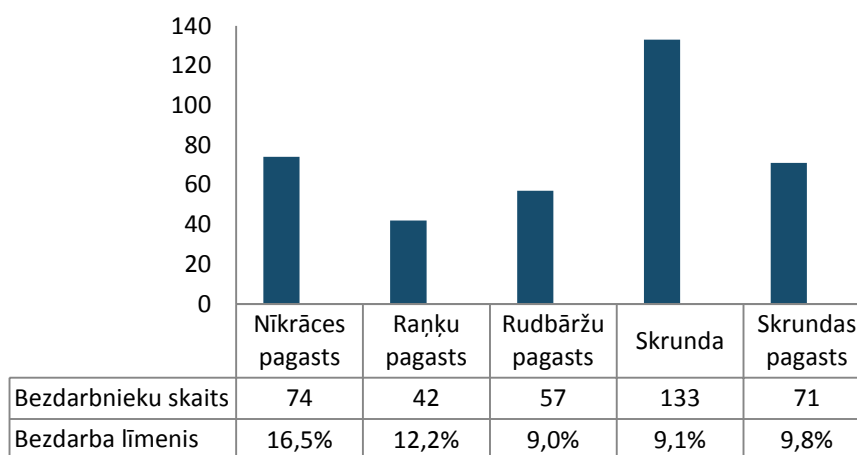
Atbilstoši NVA apkopotajai informācijai 2013.gada 31.jūlijā Skrundas novadā bija 377 bezdarbnieki, no kuriem 215 (57%) bija sievietes un attiecīgi 162 (43%) – vīrieši. Bezdarba līmenis⁴ novadā sasniedz 11,8%, kas ir augstāks nekā valstī kopumā (7,3%) un Kurzemes statistiskajā reģionā (7,7%). Attēlā zemāk (skat. Ilustrācija 3-13) ir redzama bezdarba līmeņa dinamika Latvijā un Skrundas novadā. Kopš 2009.gada, kad bija vērojams straujš bezdarba pieaugums, 2013.gada 31.jūlijā bezdarbnieku skaits novadā ir sarucis par 40,3%.

Ilustrācija 3-13. Bezdarba līmenis Latvijā un Skrundas novadā, 2008.-2013.gads

Avots: NVA, 31.12.2008 vidējais bezdarba līmenis Skrundas pilsētā ar lauku teritoriju, Nīkrāces pagastā, Raņķu pagastā un Rudbāržu pagastā

35,3% (133) no visiem Skrundas novadā reģistrētajiem bezdarbniekiem ir no Skrundas pilsētas. Salīdzinot datus par bezdarba līmeni Skrundas novada teritoriālajās vienībās, visaugstākais reģistrētā bezdarba līmenis ir Nīkrāces pagastā (16,5%) un Raņķu pagastā (12,2%) un savukārt viszemākais – Rudbāržu pagastā (9,0%) (skat. Ilustrācija 3-14).

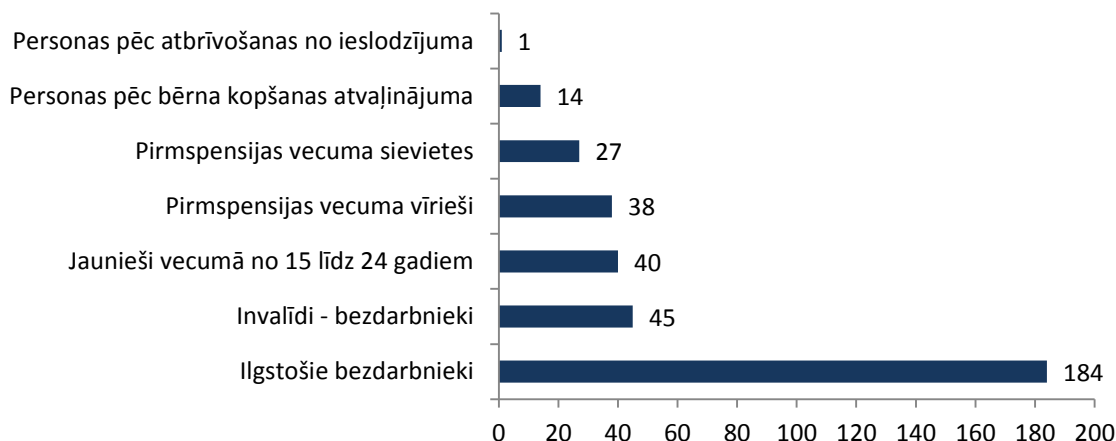
Ilustrācija 3-14. Bezdarba līmenis Skrundas novada administratīvi teritoriālajās vienībās 2013.gada 31.jūlijā

Avots: NVA

Kā redzams zemāk attēlā (skat. Ilustrācija 3-15), no problēmgrupām vislielāko bezdarbnieku īpatsvaru (48,8%) veido ilgstošie bezdarbnieki, kā arī pirmspensijas vecuma bezdarbnieki (17,2%).

⁴ Bezdarba līmenis – Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēto bezdarbnieku (darbspējas vecuma (15 – 62 gadi)) īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju darbspējas vecumā skaitā, procentos.

Arī invalīdu un jauniešu skaits vecumā no 15 līdz 24 gadiem skaits bezdarbnieku struktūrā ir ievērojams, attiecīgi – 11,9% un 10,6%.

Ilustrācija 3-15. Skrudas novada bezdarbnieki sadalījumā pa problēmgrupām 2013.gada 31.jūlijā

Avots: NVA

No 2009.gada augusta līdz 2011.gada beigām Skrudas novada pašvaldība iesaistījās ESF projektā „Darba praktizēšanas pasākumu nodrošināšana pašvaldībās darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai”. Projekta ietvaros Skrudas novadā tika izveidotas 509 praktizēšanas vietas, kurās dalību uzsāka 841 bezdarbnieks, no kuriem 623 bezdarbnieki beidza dalību pasākumā līgumā noteiktajā termiņā, bet 218 dalībnieki pārtrauca dalību.

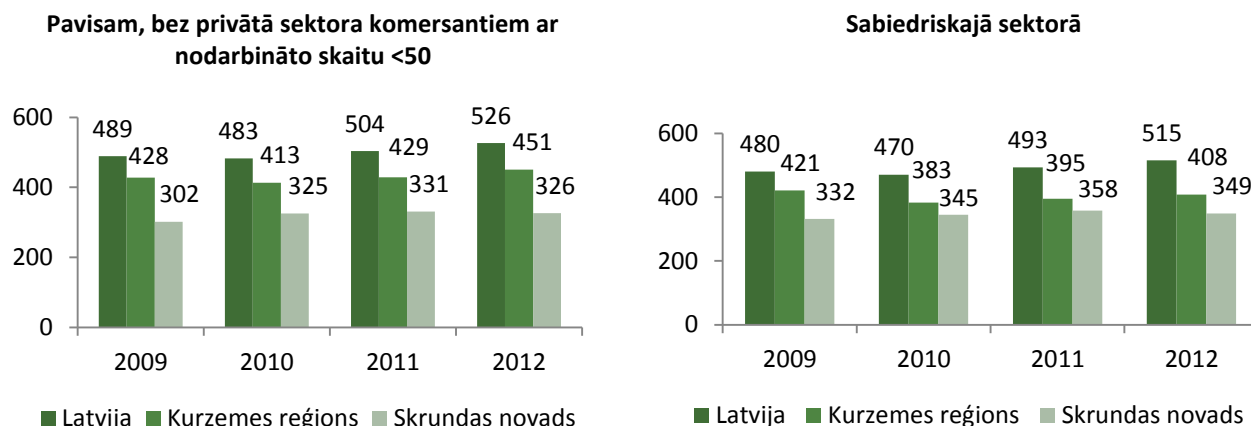
Šī projekta ietvaros bezdarbnieki tika iesaistīti teritorijas uzkopšanas un labiekārtošanas darbos, tādus kā krūmu ciršana, zāles pļaušana, lapu grābšana, atkritumu vākšana, sniega tīrīšana, kapsētu teritoriju uzkopšana, ceļu un ielu malu kopšana, sīku remontdarbu veikšana, būvgružu novākšana, tranšeju rakšana, telpu uzkopšana skolās, PII un bibliotēkas, kā arī sniedzot palīdzību virtuves darbos u.c.

3.3 Darba samaksa

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem strādājošo mēneša vidēja bruto darba samaksa Skrudas novadā 2012.gadā bija 326 lati, kas ir par 27,7% zemāka kā Kurzemes reģionā (451 lats) un par 38% zemāka kā vidēji valstī (526 lati). Salīdzinot ar 2009.gadu, vidējā darba samaksa Skrudas novadā ir pieaugusi par 7,9% jeb 24 latiem.

Arī Skrudas novadā sabiedriskajā sektorā strādājošo bruto darba samaksa ir par 166 latiem (32,2%) zemāka nekā vidēji valstī, kā arī par 59 latiem (14,5%) zemāka nekā Kurzemes reģionā.

Informācija par strādājošo mēneša vidējo bruto darba samaksu sniegta attēlā zemāk (skat. Ilustrācija 3-16).

Ilustrācija 3-16. Strādājošo vidējā bruto darba samaksas dinamika Latvijā, Kurzemes reģionā un Skrundas novadā, 2009.-2011.gads, Ls

Avots: CSP

3.4 Kopsavilkums un cilvēkresursu novērtējums

Iedzīvotāji

Pēc PMLP datiem 2013.gada 1.jūlijā Skrundas novadā dzīvoja 5717 iedzīvotāji, bet pēc 2011.gada Tautas skaitīšanas datiem - 5331 iedzīvotājs, kas ir par 617 iedzīvotājiem (10,4%) mazāk nekā PMLP dati uz 01.01.2011. Kopējam iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties, vērojama iedzīvotāju novecošanās tendence, kā arī bērnu skaita samazināšanās.

2344 jeb 41% no novada iedzīvotājiem dzīvo Skrundas pilsētā, Skrundas pagastā – 1142, Rudbāržu pagastā – 1034, Nīkrāces pagastā – 706, bet vismazāk iedzīvotāju ir Raņķu pagastā – 489 iedzīvotāji. Katrā novada pagastā ir viens vai vairāki ciemi. Lielākie no tiem ir Dzeldas, Raņķu, Rudbāržu, Jaunmuižas un Kušaiņu, kas ir bijušie padomju saimniecību vai kolhozu centri ar blīvu daudzdzīvokļu māju un savrupmāju apbūvi un tai atbilstošu inženiertehnisko un publisko infrastruktūru.

Pārsvarā (88%) novada iedzīvotāji ir latvieši, kā arī Latvijas pilsoņi (95%). Gan iedzīvotāju dabiskais pieaugums, gan mehāniskās migrācijas saldo novadā ir negatīvs. 14% Skrundas novada iedzīvotāju ir vecuma grupā līdz darbības vecumam (jaunāki par 15 gadiem), 63% - darbības vecumā (15-62 gadus veci), 23% - pēc darbības vecuma (vecāki par 62 gadiem). Demogrāfiskās slodzes līmenis novadā ir augstāks nekā vidēji Latvijā (attiecīgi 583 un 546), kas, ņemot vērā arī zemo dzimstību, ļauj secināt, ka gados vecu cilvēku īpatsvara pieaugums palielinās pašvaldības sociālā budžeta izdevumus un pieprasījumu pēc veselības un veco ļaužu aprūpes pakalpojumiem.

Nodarbinātība un darba samaksa

2013.gada jūnijā Skrundas novada teritorijā reģistrētajos uzņēmumos un iestādēs strādāja 1,2 tūkstoši darba ņēmēju un pašnodarbināto personu, kas ir aptuveni 33,5% no visiem Skrundas novada iedzīvotājiem darbības vecumā.

Nozīmīgākās jomas, kurās ir nodarbināti iedzīvotāji Skrundas novadā, ir valsts pārvalde un aizsardzība (28% no visiem darba ņēmējiem), pārtikas produktu ražošana (11%), izglītība (11%) un mazumtirdzniecība (9%).

Strādājošo mēneša vidēja bruto darba samaksa Skrundas novadā 2012.gadā bija 326 lati, kas ir par 27,7% zemāka kā Kurzemes reģionā (451 lats) un par 38% zemāka kā vidēji valstī (504 lats).

Bezdarbs

Bezdarba līmenis 2013.gada 31.jūlijā novadā sasniedz 11,8%, kas ir augstāks nekā valstī kopumā (7,3%) un Kurzemes statistiskajā reģionā (7,7%).

4 SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

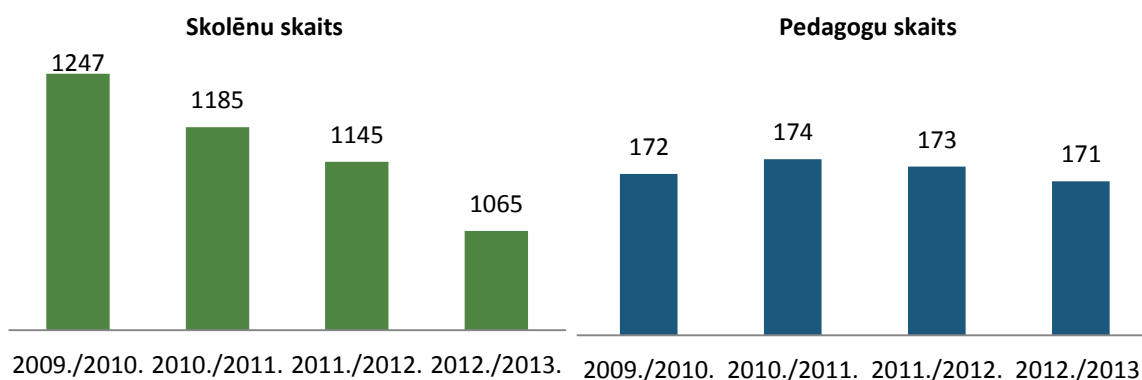
4.1 Izglītības iespējas un izglītības iestāžu pieejamība

4.1.1 Pirmsskolas, pamatskolas un vidējā izglītība

Skrundas novadā atrodas 8 izglītības iestādes:

- Skrudas pirmsskolas izglītības iestāde „Liepziedīņš”,
- Skrudas vidusskola,
- Jaunmuižas pamatskola,
- Nīkrāces pamatskola,
- Oskara Kalpaka Rudbāržu pamatskola,
- Rudbāržu internātpamatskola - rehabilitācijas centrs,
- Skrudas Mūzikas skola,
- Skrudas Profesionālā vidusskola.

2012./2013.mācību gadu vispārējās izglītības iestādēs uzsāka 1065 skolēni. Salīdzinot ar 2009./2010.mācību gadu, kopējais skolēnu skaits ir samazinājies par 182 jeb 14,6%. Arī katrā izglītības iestādē atsevišķi izglītojam skaits ir samazinājies, izņemot PII „Liepziedīņš” un Nīkrāces pamatskolu, kur tas ir palielinājies attiecīgi par 1 un 2 izglītojamiem. 2012./2013. mācību gadā Skrudas novada izglītības iestādēs strādā 171 pedagogs. Pedagogu skaits pēdējos ir bijis gandrīz nemainīgs.

Ilustrācija 4-1. Skolēnu un pedagogu skaits Skrudas novada izglītības iestādēs, 2009.-2012.gads

Avots: Skrudas novada pašvaldība

2012.gadā citu pašvaldību izglītības iestādēs mācās 82 novadā deklarētie bērni (lielākais skaits mācās Saldus novadā (25), Rīgā (18), Kuldīgas novadā (16)). Šis skaits samazinās, jo 2009.gadā ārpus Skrudas novada mācījās 93, bet 2010.gadā – 107 bērni.

Savukārt Skrudas novadā izglītojas 17 citu pašvaldību bērni (lielākais skaits – no Saldus novada (4) un Kuldīgas novada (4)). 2009.gadā Skrudas novada izglītības iestādes apmeklēja 29, bet 2010.gadā – 30 citu pašvaldību bērni.

PII „Liepziedīņš” darbojas jau kopš 1950.gada. PII „Liepziedīņš” realizē::

- Pirmsskolas izglītības programmu, kods: 0110111 11;
- Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar jauktiem attīstības traucējumiem, kods: 01 0156 11, (3 izglītojamie);
- Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem, kods: 01 0158 11 (2 izglītojamie);
- Speciālās pirmsskolas izglītības programmu izglītojamiem ar garīgās attīstības

traucējumiem vai vairākiem smagas attīstības traucējumiem, kods: 01 0159 11, nav izglītojamo)

Pirmsskolas izglītības pedagoģiskais process notiek, apvienojot audzināšanu, mācīšanos un mācīšanu. Galvenais bērna darbības veids pirmsskolā ir rotaļa. Darbības organizācijas formas – bērna patstāvīgā darbība, rotaļnodarbība, kurā integrētais mācību saturs sekmē bērna attīstību kopumā, ievērojot katra vajadzības, intereses un spējas.

Iestādē strādā 16 pedagogi un 14 tehniskie darbinieki, 2 - administrācija (vadītājs un vadītāja vietnieks).

2012./2013.mācību gadā 6 PII grupas apmeklēja 137 izglītojamie. Salīdzinot ar 2009./2010.mācību gadu, bērnu skaits PII ir palielinājies par 1. PII katru gadu absolvē 25 – 35 izglītojamie.

2012.gada oktobrī rindā uz PII gaidīja 4 2009.gadā dzimuši bērni, 5 2010.gadā dzimušie un 11 bērni, kas dzimuši 2011.gadā un kurus paredzēts uzņemt nākamajā mācību gadā.

PII piedāvā arī interešu izglītības pulciņu – angļu valodu, bērniem ir iespēja dziedāt ansamblī. Dokumentu sagatavošanas procesā – kustību attīstības un veselības nostiprināšanas interešu izglītības pulciņš. Bērniem ar stājas un pēdu problēmām notiek stājas korekcijas nodarbības.

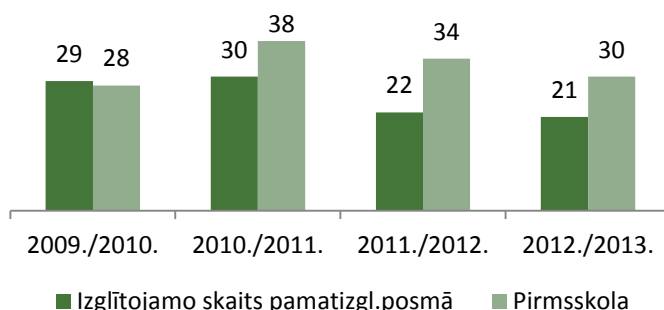
PII grupas ir arī Oskara Kalpaka Rudbāržu pamatskolā, Jaunmuižas pamatskolā un Nīkrāces pamatskolā.

Mazākā izglītības iestāde novadā - **Jaunmuižas pamatskola** - ir dibināta 1987. gadā. Tā atrodas Jaunmuižas ciema centrā. 2005.-2006.gadā veikta pakāpeniska skolas ēdināšanas bloka renovācija piesaistot valsts investīcijas un pašvaldības līdzekļus. Pie skolas ir sporta laukums, rotaļlaukums, iekopta apkārtnē. 2010. gadā tika izveidota pirmsskolas grupas filiāle Raņķu pagastā, kas atrodas 28 km attālumā. Jaunmuižas pamatskolas ēkā atrodas pašvaldības iestāde Antuļu bibliotēka un ģimenes ārstu pieņemšanas punkts.

Jaunmuižas pamatskolā īsteno šādas programmas:

- Pamatizglītības pirmā posma (1.-6. klasei) izglītības programma, kods 11011111;
- Pirmsskolas izglītības programma, kods 01011111;
- Pamatizglītības pedagoģiskās korekcijas izglītības programma, kods 21011811;
- Speciālās pamatizglītības programma izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem, kods 21015611.

2012./2013. mācību gadā iestādi apmeklēja 51 izglītojamais, no kuriem 30 bērni apmeklēja pirmsskolas izglītības programmu. Izglītojamo skaitam ir tendence samazināties (skat. Ilustrācija 4-2). Skolā strādā 10 pedagoģiskie darbinieki, no kuriem 4 ir amatu savienotāji, 1 logopēds – speciālās izglītības skolotājs un 8 tehniskie darbinieki.

Ilustrācija 4-2. Izglītojamo skaita dinamika Jaunmuižas pamatskolā, 2009 -2012.gads

Avots: Jaunmuižas pamatskola

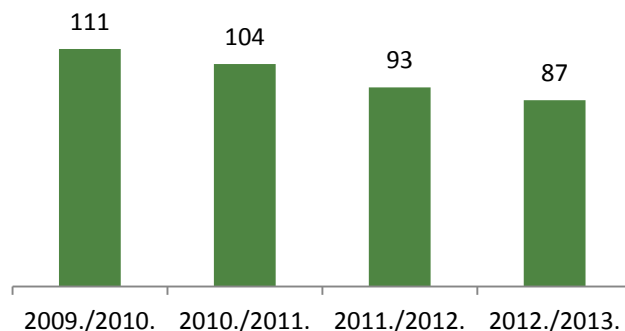
Mācību stundas ir organizētas apvienotajās klasēs vai stundās.

Piedāvātā interešu izglītība: radošā darbnīca „Strops”, angļu valodas pulciņš un vokālais ansamblis.

Oskara Kalpaka Rudbāržu pamatskolas piedāvātās izglītības programmas ir šādas

- Pirmsskolas izglītības, kods 0101 11 11,
- Pamatizglītības, kods 2101 11 11,
- Pamatizglītības pedagoģiskās korekcijas, kods 2101 18 11.

Arī šajā izglītības iestādē samazinās izglītojamo skaits: kopš 2009./2010.mācību gada līdz 2012./2013.mācību gadam skolēnu skaits ir samazinājies no 111 līdz 87 skolēniem jeb par 21.4%.

Ilustrācija 4-3. Izglītojamo skaita dinamika Oskara Kalpaka Rudbāržu pamatskolā, 2009 -2012.gads

Avots: Skrundas novada pašvaldība

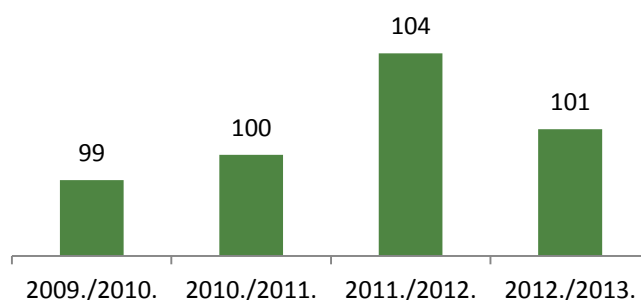
Piedāvātā interešu izglītība:

- tautas dejas.
- vokālais ansamblis.
- teātris.
- mūzika un ritmika.
- radošās izpausmes.
- sports.
- angļu valoda.

Nīkrāces pamatskolas piedāvātās programmas ir šādas:

- Pamatizglītības programma, kods 21011111;
- Pirmsskolas izglītības programma, kods 01011111;
- Pamatizglītības pedagoģiskās korekcijas programma, kods 21011811.

2012./2013.mācību gadu izglītības iestādē uzsāka 101 izglītojamais, 2009./2010.mācību gadā 99 izglītojamie.

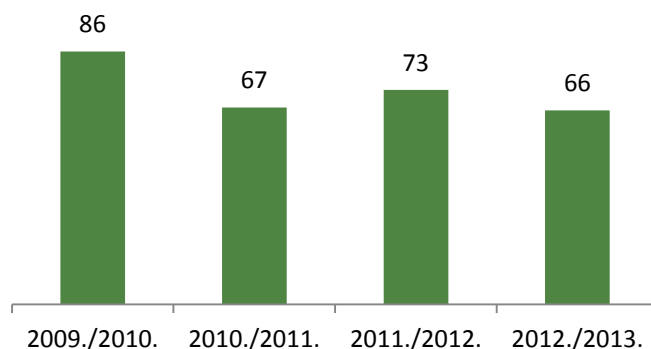
Ilustrācija 4-4. Izglītojamo skaita dinamika Nīkrāces pamatskolā 2009 -2012.gads

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Piedāvātā interešu izglītība: vokālais ansamblis, sporta pulciņš, kulinārijas pulciņš, angļu valodas pulciņš, dramatiskā teātra pulciņš. Darbojas arī skolēnu pašpārvalde.

Rudbāržu internātpamatskola - rehabilitācijas centrs realizē speciālo pamatizglītības programmu izglītojamiem ar garīgās veselības traucējumiem (Programmas kods 21015711). Skolā tiek uzņemti audzēkņi no vispārizglītojošām skolām 2.-9. klasē visa mācību gada garumā ar Valsts Pedagoģiski medicīniskā komisijas atzinumu. Skola saņem valsts mērķdotāciju finansējumu. Maksimālais

skolēnu skaits klasēs -14, minimālais -7. 2012./2013. mācību gadā skolā mācās 66 izglītojamie: 6 meitenes un 60 zēni, strādāja 27 pedagogi.

Ilustrācija 4-5. Izglītojamo skaita dinamika Rudbārzu internātpamatskolā - rehabilitācijas centrā, 2009 - 2012.gads

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Skolas mērķis ir nodrošināt izglītojamā izglītošanu, audzināšanu, veicot izglītojamā pedagoģisko, medicīnisko un psiholoģisko korekciju, un sociālo iemaņu attīstīšanu izglītojamo integrēšanai sabiedrībā.

Skolas piedāvātie pakalpojumi:

- internāts līdz 100 vietām;
- ēdināšana 4 reizes dienā;
- medicīniskā aprūpe 24 h diennaktī;
- psihologs katru dienu;
- sociālais pedagogs;
- psihiatrs 1 reizi nedēļā;
- trenažieru zāle;
- bibliotēka, lasītava;
- divas atpūtas telpas ar TV;
- sociālo iemaņu telpa ar virtuvi un veļas automātu, labiekārtots meiteņu mājturības kabinets;
- divas datorklases;
- relaksācijas istaba;
- mūsdienīgi iekārtoti latv. val., angļu val., dabaszinību kabineti.

Brīvajā laikā izglītojamajiem tiek piedāvāts:

- mākslas pulciņš;
- šova dejas;
- sporta pulciņš (komandu spēles);
- vokālo spēju izkopšanas pulciņš;
- jaunsargi.
- kristīgās ētikas pulciņš;
- trenažieri;
- psihologa nodarbības klašu grupās – saskarsmes veidošanā.
- praktiskās nodarbības mājturībā - sociālo iemaņu telpa ar virtuvi un veļas automātu, labiekārtots meiteņu mājturības kabinets;
- ziemā slēpošanas, slidošanas, pavasarī un rudenī futbola spēlēšanas iespējas.

Skrundas vidusskola ir lielākā izglītības iestāde novadā, kurā 2012./2013. mācību gadu uzsāka 362 skolēni. Tajā strādā 42 pedagogi, 3 pulciņu skolotāji, kā arī psiholoģe, sociālā pedagoģe, bibliotekāre un 22 tehniskie darbinieki..

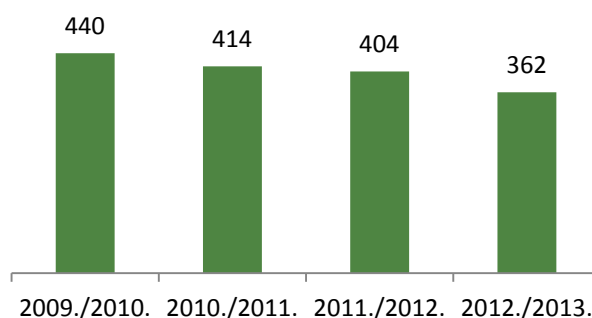
Pamatskolā īsteno šādas izglītības programmas:

- Pamatizglītības programma (21011111);
- Pamatizglītības pedagoģiskās korekcijas programma (21011811);
- Pamatizglītības otrā posma (7.-9.kl.) programma (23011112);
- Speciālās pamatizglītības programma izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem (21015611);
- Speciālās pamatizglītības programma izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem (21015911).

Vidusskolā īsteno sekojošas izglītības programmas:

- Matemātikas, dabaszinību un tehnikas virziena programma (31013011);
- Vispārizglītojošā virziena programma (31011011);
- Humanitārā un sociālā virziena programma (31012011);
- Vispārizglītojošā virziena programma (vakarskola, 31011012).

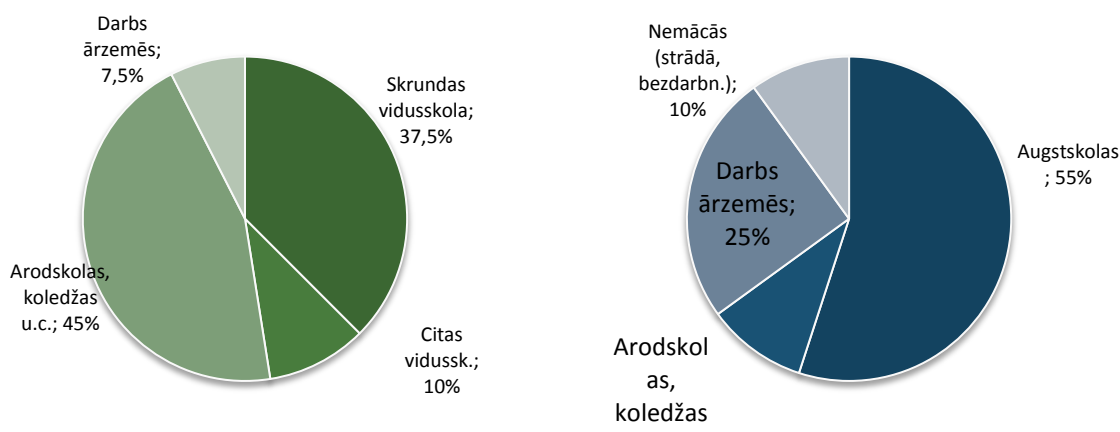
Samazinoties bērnu skaitam novadā, sarūk arī skolēnu skaits Skrundas vidusskolā (sk. Ilustrācija 4-6). Kopš 2009./2010.mācību gada skolēnu skaits ir samazinājies par 78 jeb 17,7%.

Ilustrācija 4-6. Izglītojamo skaita dinamika Skrundas vidusskolā, 2009.-2012.gads.

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Pēc pamatizglītības programmas apguves izglītojamie izvēlas mācības turpināt vidusskolā vai apgūt arodu. 55% no visiem 12. klašu absolventiem turpina mācības augstskolās.

Ilustrācija 4-7. Skrundas vidusskolas 9. un 12.klašu absolventu tālākizglītība, 2009./2010. mācību gads

Avots: www.skrundasvidusskola.lv

Skrundas vidusskola 2011./2012.m.g.piedāvāja daudzveidīgas interešu izglītības pulciņu nodarbības, tādas kā:

- krāsu pasaule, 1.-9.kl.,
- lietišķās mākslas, 5.-12.kl.,
- tautiskās dejas, 1.-12.kl.,
- koris, 1.-9.kl.,
- vokālais ansamblis, 5.-6.kl.,
- vokālie ansambļi (zēnu/meiteņu), 1.-4.kl.,

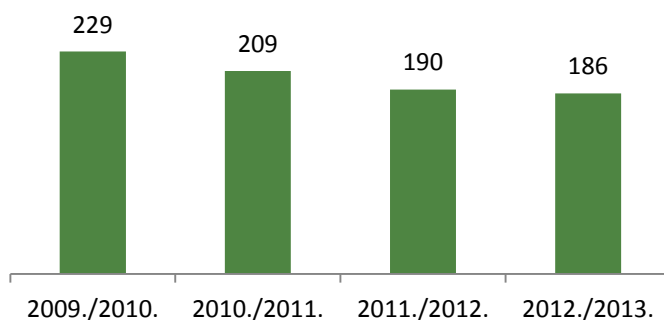
- vokālā studija, 1.-12.kl.,
- teātra studija, 1.-12.kl.,
- kokapstrādes un koksnes dizains, 5.-9.kl.,
- jaunie ceļu satiksmes dalībnieki, 5.-9.kl.,
- datorgrafika, 3.-4.kl.,
- vieglatlētika, 4.-9.kl.,
- galda hokejs, 3.-12.kl.,
- volejbols, 3.-9.kl.,
- basketbols 1.-4.kl.,
- korigējošā vingrošana, 1.-9.kl.

4.1.2 Profesionālās ievirzes un interešu izglītība

Skrundas Profesionālā vidusskola ir dibināta 1968.gadā. Tā īsteno profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās izglītības, tālākizglītības pilnveides un interešu izglītības programmas. 2011./2012.m.g. skolā tika īstenotas 6 izglītības programmas, nodrošinot sekojošu kvalifikāciju iegūšanu:

- ēdināšanas pakalpojumu speciālists,
- būvizstrādājumu galdnieks,
- apdares darbu strādnieks,
- elektromontieris,
- pavāra palīgs,
- būvstrādnieks.

Mācības skolā 2012./2013. mācību gadā uzsāka 186 audzēkņi. Salīdzinot ar 2009./2010. mācību gadu, audzēkņu skaits ir samazinājies par 43 jeb 18,8%. Pedagogu skaits analogiskā periodā ir samazinājies no 27 līdz 23 pedagogiem.

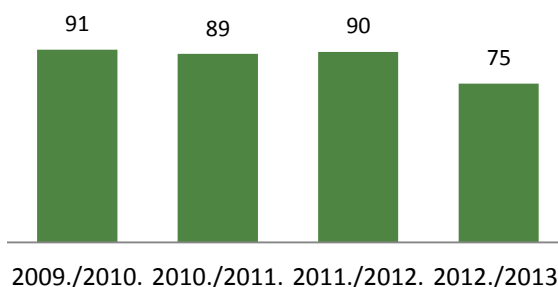

Ilustrācija 4-8. Izglītojamo skaita dinamika Skrundas profesionālā vidusskolā, 2009.-2012.gads

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Skola atrodas 6 km no Skrundas pilsētas, tādēļ tai ir sava komunālā saimniecība – ūdensapgāde, bioloģiskās attīrīšanas stacija, katlu māja ar atbilstošiem iekšējiem un ārējiem tīkliem. Skolai ir arī dienesta viesnīca.

Skrundas Mūzikas skolu 2012./2013. mācību gadā apmeklēja 75 audzēkņi, skolā strādā 8 pedagogi. Arī šajā mācību iestādē vērojams audzēkņu skaita samazinājums. Salīdzinot ar 2009./2010.gadu, audzēkņu skaits ir samazinājies par 16 jeb 17,6%.

Ilustrācija 4-9. Izglītojamo skaita dinamika Skrundas Mūzikas skolā, 2009.-2012.gads

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Kuldīgas sporta skola ir noslēgusi sadarbības līgumu ar Skrundas novada pašvaldību par profesionālās ievirzes sporta programmas realizēšanu Skrundas novadā. 2010./2011. gadā Skrundā darbojas **Kuldīgas sporta skolas volejbola nodaļas filiāle** ar 76 audzēkņiem un trīs treneriem.

4.1.3 Mūžizglītība un interešu izglītība

Skrundas profesionālajai vidusskolai ir liela pieredze pieaugušo izglītošanā un pārkvalifikācijā, ir laba sadarbība ar NVA Kuldīgas filiāli, kā rezultātā skolas mācību bāze tiek izmantota lietderīgi un efektīvi. 2011. gadā dažādās maksas pieaugušo izglītības programmās tika uzņemti 167 audzēkņi.

4.2 Kultūrvide, kultūras iestāžu un pasākumu pieejamība

4.2.1 Kultūras iestādes un aktivitātes

Skrundas kultūras nams atrodas Skrundas pilsētā 1961.gadā celtā ēkā, kurā ir 4 zāles, 2, grimētavas un 2 nodarbību telpas. 3 zāļu tehniskais stāvoklis ir labs, kino zālei ir nepieciešams kapitālais remonts, triju skatuvju stāvoklis ir apmierinošs. Kultūras centrā ir iespējams rīkot simfoniskās mūzikas koncertus, kora mūzikas un kameramūzikas koncertus, deju vakarus, konferences, seminārus, teātra izrādes, kino seansus un izstādes.

Kultūras namā darbojas šādi amatiermākslas un jaunrades pulciņi:

- bērnu vokālais ansamblis,
- bērnu deju kolektīvs „Jautrais dancis”,
- sieviešu vokālais ansamblis,
- amatierteātris „SAAN”,
- ansamblis „Vecie zēni”,
- vidējās paaudzes deju kolektīvs „Mežābele”,
- senioru deju kolektīvs „Virši”,
- jauniešu deju kolektīvs,
- sieviešu koris „Sonante”,
- Senioru koris „Novakars”,
- Skrundas audējas,
- modes dejas vecumā no 4-18 gadiem,
- aerobika,
- līnijdejas,
- mākslas skoliņa,
- kalanētika.

2011.gadā Kultūras namā notika 61 pasākums, no kuriem 54 bija bezmaksas. Kopējais apmeklētāju skaits 7950, no kuriem 6800 apmeklēja bezmaksas pasākumus. Tika organizēti 6 valsts tradicionālie svētki, 12 koncerti, 2 izrādes, 6 izstādes un 1 festivāls. 26 bija izbraukuma pasākumi. Lielākie svētki kultūras jomā ir pašdarbības kolektīvu atskaite koncerts janvārī, Skrundas pilsētas svētki maija otrajā nedēļas nogalē, kā arī amatiemākslas kolektīvu festivāls *Spēlēju, dancoju* augustā.

- grāmatu un žurnālu izsniegšana uz mājām,
- uzziņu sniegšana.
- interneta pieejas punkta izmantošana,

- datoru izmantošana,
- skenēšana, kopēšana un izdruka (maksas pakalpojums),
- datubāzes Letonika.lv izmantošana,
- izstādes un tematiskie pasākumi,
- radošās nodarbības 1 reizi mēnesī,
- bērni var pavadīt brīvo laiku, spēlējot galda spēles.

○ **Rudbāržu bibliotēka**, Jubilejas iela 4 - 14, Rudbāržu pagasts, Skrundas novads,

(2009. gadā: telpu platība: 80 m², fonds: 7741, lasītāju skaits: 294, apmeklējums: 5135, krājuma komplektēšana 2009. gadā: Ls 634).

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi:

- grāmatu un laikrakstu izsniegšana lasīšanai mājās,
- uzziņu un informāciju sniegšana,
- laikraksti (4 dažāda nosaukuma), žurnāli (14),
- datoru izmantošana un internets (bezmaksas),
- bibliotēkas krājumā esošo materiālu kopēšana un drukāšana,
- starpbibliotēku abonements,
- izstādes un tematiskie pasākumi.

○ **Rudbāržu pagasta Sieksātes bibliotēka** dibināta 1946. gadā, tā atrodas Sieksātes pagasta namā, kurš celts no 1874.-1876. Gadam. Sieksātes bibliotēka ir vietējās pašvaldības un novada kultūras, informācijas un izglītības iestāde, kas veic bibliotēkas funkcijas un darbojas kā vietējais informācijas centrs.

○ **Raņķu pagasta bibliotēka** „Sākumskola” Raņķi, Raņķu pagasts, Skrundas novads,

(2009. gadā: telpu platība: 98m², fonds: 5697, lietotāju skaits: 110, apmeklējums: 7997).

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi:

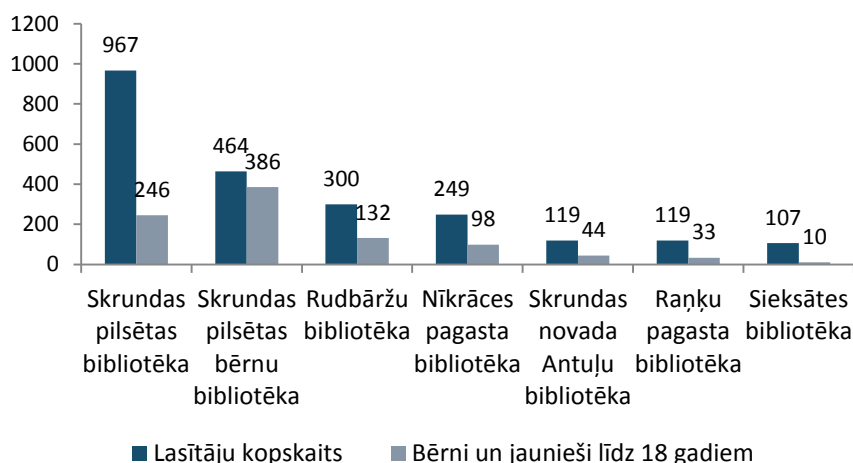
- grāmatu un preses lasīšana,
- grāmatu un preses izsniegšana uz mājām,
- uzziņu sniegšana,
- interneta pieeja,
- datora izmantošana,
- skenēšana, kopēšana un izdruka (maksas pakalpojumi),
- starpbibliotēku abonements,
- izstādes un tematiskie pasākumi.

○ **Nīkrāces pagasta bibliotēka** Ziedu iela 1-16, Dzelda, Nīkrāces pagasts, Skrundas novads,

(2009. gadā: telpu platība: 80 m², fonds: 4744, lasītāju skaits: 239, apmeklējums: 5573, krājuma komplektēšana 2009.gadā Ls 1195).

Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi:

- uzziņu sniegšana,
- grāmatu izsniegšana uz mājām,
- starpbibliotēku abonements,
- interneta pieeja,
- datoru izmantošana,
- skenēšana, kopēšana un izdruka (maksas pakalpojums),
- izstādes un tematiskie pasākumi.

Ilustrācija 4-10. Lasītāju skaits Skrundas novada bibliotēkās

Avots: www.kulturaskarte.lv, www.skrundasnovads.lv

4.2.3 Kultūrvēsturiskais mantojums

Viens no Skrundas novada domes uzdevumiem ir apzināt, sakopt un nodrošināt efektīvu kultūras un vēstures pieminekļu pārraudzību un saglabāšanu. Pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas datiem Skrundas novada teritorijā atrodas un tiek saglabāti 14 valsts un 5 vietējās nozīmes arheoloģijas, mākslas, un arhitektūras pieminekļi (skat. Tabula 4-1).

Aizsardzības nr.	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Pieminekļa datējums
VALSTS NOZĪMES				
1262	Arheoloģija	Skrundas viduslaiku pils	Skrunda	
1241	Arheoloģija	Nīkrāces (Upenieku) pilskalns	Nīkrāces pagasts	
1242	Arheoloģija	Lēnu senkapi	Nīkrāces pagasts	
1245	Arheoloģija	Vormsātes pilskalns	Skrundas novads, Nīkrāces pagasts	
1246	Arheoloģija	Imuļu (Lēnu) pilskalns	Nīkrāces pagasts	
1250	Arheoloģija	Kapenieku senkapi	Raņķu pagasts	
1263	Arheoloģija	Krievu kalns - pilskalns	Skrundas pagasts	
1265	Arheoloģija	Raņķu (Plostnieku) pilskalns	Skrundas pagasts, Savenieki	
1243	Arheoloģija	Dzeldas (Dzelzgales) pilskalns	Nīkrāces pagasts	
3692	Māksla	Ērģeles	Nīkrāces pagasts, Lēnas	18.gs.b.-20.gs.
6365	Arhitektūra	Lēnu katoļu baznīca	Nīkrāces pagasts, Lēnas	1750. -1756.
6366	Arhitektūra	Lēnu krogs	Nīkrāces pagasts, Lēnas	19. gs.s.
6372	Arhitektūra	„Zantiņu” dzīvojamā ēka	Skrundas pagasts	19. gs.
8702	Vēsturiska notikuma vieta	O.Kalpaka vadītā Latvijas atsevišķā bataljona štāba vieta	Rudbāržu pagasts, Rudbārži	1919.g. janv.-marts
VIETĒJAS NOZĪMES				
1244	Arheoloģija	Namdaru kalns - pilskalns	Nīkrāces pagasts	
1251	Arheoloģija	Kraķu senkapi	Raņķu pagasts	
1252	Arheoloģija	Baznīcas kalns - kulta vieta	Raņķu pagasts	
1264	Arheoloģija	Sīpolu senkapi	Skrundas pagasts	
8775	Arhitektūra	Kalnamuižas (Sieksātes) kungu māja	Rudbāržu pagasts, Sieksāte	19.gs. II.p., 20.gs. I.c.

Tabula 4-1. Valsts aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts Skrundas novadā

Avots: www.mantojums.lv

Papildus iepriekš minētajiem kultūras pieminekļiem Skrundas novadā atrodas vēl citi kultūrvēsturiskie objekti.

Skrundas pilsētā un pagastā

- Skrundas evaņģēliski luteriskā baznīca – Kurzemes un Zemgales hercogvalsts (1562. – 1795.g.) piemineklis. Celta 17.gs., 3.ceturksnī, 19.gs. vidus. Kancele (18.gs. 2.puse), altārglezna (1856.g.), ērģeles (19.gs.). Skrundas pilsētas centrā uz maza pauguriņa blakus kapsētai starp kokiem. Teikas par baznīcas vietas meklēšanu un sienā iemūrēto meitenīti. Apstādījumos Veimuta priede.
- Skrundas muižas pils – 1881.g. Skrundas pilsētā, Pils ielā 4, parkā Ventas kreisajā krastā.
- Savenieku muižas klēts – 1911.g. Skrundas lauku teritorijā. No pils parka palikusi tikai kastaņu aleja.
- Skrundas dzelzceļa stacijas strādnieku dzīvojamā ēka – 20.gs. 30.gadi. Skrundā, Noliktavas ielā 1., kailā vietā netālu no sliedēm.
- Skrundas viduslaiku pils (drupas) Skrunda, Dzirnavu iela.
- Piemiņas akmens 1941. – 1949.g. deportētajiem Skrundas iedzīvotājiem. Akmens uzstādīts 1989.gadā pie Skrundas dzelzceļa stacijas. Turpat atrodas piemiņas vagonš – muzejs (atklāja 1998.g. 25.martā).

Rudbāržu pagastā ir šādi kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti:

- Garīkas muižas dzīvojamā ēka un 4 krāsnis.
- 1905. gada revolūcijas dalībnieka D Vilerta kaps Lūdiķu kapos.
- 2. Pasaules karā kritušo karavīru brāļu kapi.
- Rudbāržu muiža Rudbāržu pagasts, Rudbārži, O. Kalpaka Rudbāržu pamatskola.
- Zaļā muiža Rudbāržu pagasts, Zaļumi (tomēr jāatzīmē, ka ļoti sliktā stāvoklī).
- Vecapūzes muiža Rudbāržu pagasts, Vecapuze.

Nīkrāces pagastā:

- Vormsātes muiža Celta 18. gs.b. Trīs stāvu celtne ar torni. Atrodas Nīkrāces pagastā.
- Lieldzeldas muiža Nīkrāces pagasts, Dzelda.
- Briņķu muiža Nīkrāces pagasts, Briņķi.
- Lēnu muiža Nīkrāces pagasts, Lēnas.

Raņķu pagastā:

- Raņķu muiža, Raņķu pagasts, Raņķi.
- Allažas muiža Raņķu pagasts, Allažas.

4.2.4 Militārais mantojums

Novadā atrodas militārā mantojuma visu laiku vēstures liecības, t.sk.:

- padomju laika mantojums - bijusī kara pilsētiņa pie Skrundas, kurā atradās PSRS armijas radiolokācijas stacija. Rudbāržos ir padomju kodolraķešu bāze. Abi objekti ir privāts īpašums, objekti nav izveidoti kā labiekārtotas ekskursiju vietas,
- Skrundas pilskalns, Krievkalna pilskalns,
- „zviedru” un „vācu” laiku liecības – karavīru apmetnes,
- Oskara Kalpaka taka un ar brīvības cīņām saistītās vietas.

4.2.5 Muzeji

Sieksātē, Rudbāržu pagastā, Skrundas novadā atrodas **Latvijas Piensaimniecības muzejs**. Muzejs piedāvā ekskursijas ar govju slaukšanu, piena mašīnēšanu un sviesta kuļšanu, kā arī lauku labumu degustāciju. Muzeja telpās ir iespējams rīkot seminārus un banketus, tiek piedāvātas arī naktsmītnes.

2013. gadā **Skrundas muižā** ir izveidots **muzejs**, kurā Skrundas iedzīvotāji un muižas viesi var aplūkot Latvijas teritorijā atrastā, iespējams senākā četrkājainā dzīvnieka pasaulē - Ventastega Curationa maketu, kā arī apskatīt slavenā latviešu gleznotāja Jāņa Lauvas darbus.

Skrundas dzelzceļa stacijā atrodas **memoriālais vagoniņš**. 1941. gada 14. jūnijā un 1949. gada 25. martā no Skrundas stacijas tika deportēti 2916 nevainīgu iedzīvotāju, kas arī bija par iemeslu piemiņas vietas izveidei.

4.3 Sporta un aktīvas atpūtas iespējas

Skrundas novada aktīvās atpūtas un sporta dzīvi nodrošina 4 organizatori (viens Skrundā un Skrundas pagastā un pa vienam pārējos novada pagastos), kā arī dažas nevalstiskās organizācijas sporta jomā. Organizatori nodrošina dažādu sporta pasākumu rīkošanu (piemēram, Skrundas atklātais čempionāts volejbolā, orientēšanās sacensības, velosacensības, skolēniem ir iespēja piedalīties novada sacensībās futbolā, volejbolā, stafetēs, krosā, tautas bumbā u.c.).

Novadā ir salīdzinoši aktīva sporta dzīve, sporta aktivitātes ierobežo piemērotas infrastruktūras trūkums.

4.4 Veselības aprūpe un sociālā aizsardzība

4.4.1 Veselības aprūpe

Pašvaldībām likumā noteiktā autonomā funkcija ir nodrošināt veselības aprūpes pieejamību (infrastruktūra), kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu. Skrundas novada iedzīvotājiem ir pieejama ambulatora medicīniskā palīdzība.

Pašvaldības iestāde „Skrundas veselības un sociālās aprūpes centrs” darbojas kā dienas stacionārs, kas veic injekcijas, liek sistēmas, veic pārsiešanas, EKG u.c. aprūpes manipulācijas, kā arī sniedz īslaicīgu un ilgstošu sociālo aprūpi gan Skrundas novada, gan ārpus tā dzīvojošajiem. Centrā atrodas 5 ģimenes ārstu prakses un Kurzemes reģiona Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Skrundas brigāde. Centram ir struktūrvienības - Nīkrāces veselības punkts un Rudbāržu veselības aprūpes punkts.

Ārstniecības iestādes nosaukums	Adrese	Pamatdarbības teritorija	Reģistrēto pacientu skaits**/bērni 31.12.2011
Mārtiņa Āboliņa ģimenes ārsta un internista prakse	Kuldīgas iela 2, Skrunda	Skrunda, Skrundas pagasts	1049/7
Ritas Brūderes ģimenes ārsta prakse	Kuldīgas iela 2, Skrunda	Skrunda, Skrundas pagasts, Raņķu pagasts	1462/559
Anitas Felmanes ģimenes ārsta prakse	Kuldīgas iela 2, Skrunda	Rudbāržu, Nīkrāces pagasti, Skrunda, Skrundas pagasts	1344/477
Jeļenas Gavrillovas ģimenes ārsta prakse	Kuldīgas iela 2, Skrunda	Skrunda, Skrundas pagasts	766/89
Māras Ostasovas ģimenes ārsta prakse	Kuldīgas iela 2, Skrunda	Skrunda, Skrundas pagasts, Rudbāržu pagasts	1694/20
Ināras Strazdiņas ārsta prakse zobārstniecībā	Kuldīgas iela 2, Skrunda	Skrundas novads	

Tabula 4-2. Ambulatorās medicīniskās palīdzības sniedzēji Skrundas novadā

Avots: www.vmnvd.gov.lv

2011.gada decembrī tika uzsākta projekta „Ģimenes ārstu pieejamības uzlabošana Skrundas novadā” īstenošana. Projekta ietvaros paredzēts uzlabot ģimenes ārstu pieejamību Kuldīgas ielas 2, Skrundā Skrundas pašvaldības piederošajā ēkā, veicot telpu renovāciju, kā arī iegādājoties mēbeles un aprīkojumu. Projekta kopējais finansējums ir 60799.40 lati.

Pēc Slimību profilakses un kontroles centra datiem 2011.gadā Skrundas novadā ir reģistrēti 22364 ambulatorie apmeklējumi pie ārstiem, no kuriem 1,6% (351) ir bijusi mājas vizīte, kā arī 10 206 apmeklējumi pie ārsta palīgiem, vecmātēm un medicīnas māsām. Ambulatoro apmeklējumu skaits uz 1 iedzīvotāju pie ārstiem ir 4,2, kas ir ievērojami zemāks kā vidēji Latvijā (6,3) un Kurzemes statistiskajā reģionā (6,2). Ja novada iedzīvotājs devies pie ārsta uz ārstniecības iestādi citā novadā, tad šis apmeklējums ir reģistrēts tajā pašvaldībā, kur reģistrēta ārstniecības iestāde. Jāpiezīmē, ka, salīdzinot ar 2010.gadu, ambulatoro apmeklējumu skaits ir pieaudzis: pie ārstiem – par 9%, pie ārsta palīgiem, vecmātēm un medicīnas māsām – par 22%.

Rudbāržu pagastā atrodas arī **Aprūpes nams „Valtaiķi”**, kurā tiek uzņemti cilvēki ar invaliditāti un pensijas vecuma cilvēki. Namā ir 45 vietas. Aprūpes nama „Valtaiķi” iemītniekus aprūpē apmācīti veselības un sociālās aprūpes profesionāļi.

4.4.2 Sociālā aizsardzība

Skrundas novadā sociālo palīdzību sniedz, kā arī organizē un sniedz sociālos pakalpojumus **Skrundas novada pašvaldības aģentūra „Sociālais dienests”**, kas ir 20.12.2007. izveidota Skrundas novada pašvaldības pārraudzībā esoša pašvaldības aģentūra. Aģentūra darbojas uz Nolikuma pamata, darbā ievērojot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma, LR Ministru kabineta noteikumu un Pārvaldes līgumā noteiktās prasības un uzdevumus. 23.08.2010. Skrundas novada pašvaldības aģentūra „Sociālais dienests” tika reģistrēta Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā (Reģ. nr. 544).

Aģentūras darbu vada direktors, aģentūrā strādā grāmatvedis, kasieris, 5 sociālie darbinieki un 1 sociālās palīdzības organizators, kuri strādā ar ģimenēm un bērniem, ar cilvēkiem ar invaliditāti, vada mājas aprūpi un organizē sociālo palīdzību un pakalpojumus Skrundas pilsētā un pagastā, kā arī Rudbāržos, Raņķos un Nīkrācē. Rudbāržu sociālās palīdzības centrā strādā bērnu un jauniešu atpūtas centra audzinātāja.

Četri sociālie darbinieki ir ieguvuši 2. līmeņa augstāko profesionālo un 1 maģistra grādu sociālā darba izglītībā. Viens darbinieks ir ieguvis 1. līmeņa augstāko izglītību-sociālā darba organizators. Aģentūras direktore ir ieguvusi maģistra grādu izglītības darba vadībā.

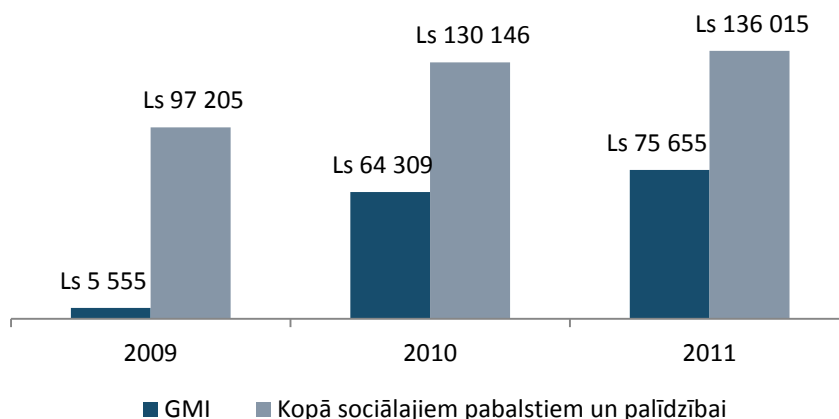
Skrundas novada pašvaldības aģentūrai „Sociālais dienests” ir nodrošinātas darba vietas Nīkrācē, Raņķos un Rudbāržos.

Šāda darba organizācija tiek pamatota ar to, ka sniedzot klientiem sociālo palīdzību, netiek kavēta dokumentu aprīte un sociālā palīdzība klientiem tiek nodrošināta pēc iespējas savlaicīgāk.

Ir izstrādāti un pieņemti saistošie noteikumi, kas nosaka sociālās palīdzības pabalstu veidus un izmaksas kārtību. 2010. un 2011. gadā tika veikti grozījumi šajos noteikumos. Visā Skrundas novadā ieviesta elektroniskā sociālās palīdzības administrēšanas (SOPA) programma, izstrādātas instrukcijas un kārtības vienotai sociālo pakalpojumu organizēšanai Skrundas novadā. Ir noslēgti sadarbības līgumi ar VSAA, CSDD, NVA un Zemesgrāmatu par datu apmaiņu un informācijas pieejamību.

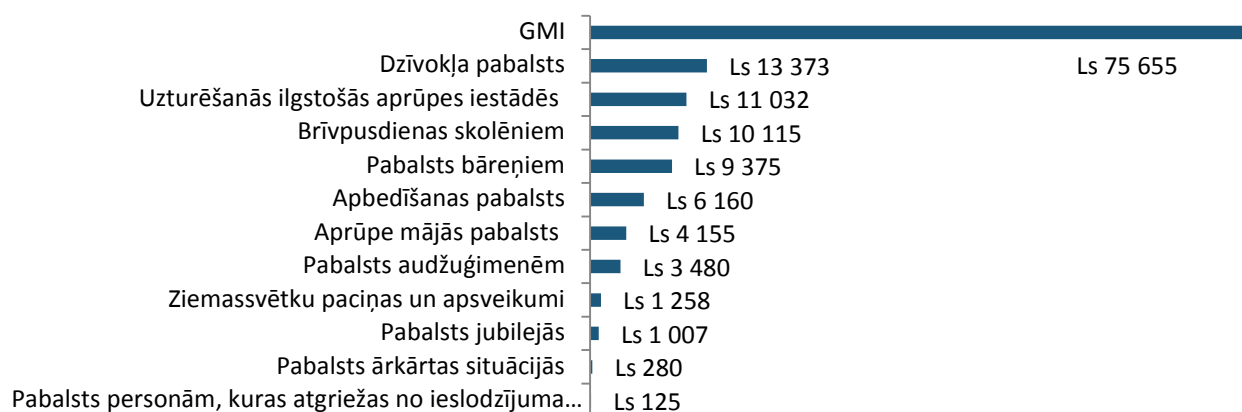
2011.gadā pašvaldības aģentūrā „Sociālais dienests” sociālajiem pakalpojumiem un sociālajai palīdzībai izlietoti 136 015 lati, kas ir par 4,5% vairāk kā 2010.gadā, kad šim mērķim tika izlietoti 130 146 lati. Trūcīgas personas (ģimenes) statuss piešķirts 730 ģimenēm (2458 personām). Izziņas par atvieglinājumiem veselības aprūpes saņemšanai izdotas 137 ģimenēm (personām).

Pabalstu *garantētā minimālā ienākuma (GMI)* līmeņa nodrošināšanai 2011.gadā saņēma 554 ģimenes, kopā izmaksājot 75 655 latus (55,6 % no kopējās pabalstu summas), kas ir 13,6 reizes vairāk nekā 2009.gadā..

Ilustrācija 4-11. Sociālie pabalsti un sociālā palīdzība Skrundas novadā 2009.-2011, Ls

Avots: Skrundas novada pašvaldības aģentūras „Sociālais dienests” publiskie pārskati par 2009., 2010. un 2011.gadu

Ilustrācija 4-12. Izmaksātie sociālie pabalsti Skrundas novadā 2011.gadā, Ls

Avots: Skrundas novada pašvaldības aģentūras „Sociālais dienests” publiskais pārskats par 2011.gadu

Pabalstu *Aprūpe mājās* saņēmuši 28 Skrundas novada iedzīvotāji. kas vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ nespēj sevi pietiekoši aprūpēt un veikt nepieciešamos sadzīves darbus.

Aģentūra veic darbu ar ģimenēm ar bērniem, kurām ir grūtības bērnu audzināšanā, bērni neapmeklē skolu, vecākiem ir atņemtas aprūpes tiesības, ģimenes nonākušas krīzes situācijās vai tām ir atkarības problēmas. Sniegtas individuālas konsultācijas, pārrunas ar ģimeni, veikta ģimeņu sociālās situācijas izvērtēšana un problēmu identificēšana, organizēta sociālās palīdzības un pakalpojumu sniegšana, nodrošināta saikne starp ģimeni un pašvaldības speciālistiem. Notiek regulārs rehabilitācijas darbs ar cilvēkiem, kuriem ir atkarība no alkohola.

Aģentūra piedāvā arī šādus maksas pakalpojumus

- veļas mazgāšana;
- dušas izmantošana;
- telpu īre pasākumu organizēšanai.

2011. gadā Skrundā savu darbību uzsāka **Alternatīvās aprūpes dienas centrs (AADC)**, kas tapis, pateicoties Skrundas novada pašvaldības projektam „Alternatīvās aprūpes pakalpojumu attīstīšana un pilnveide Skrundas pašvaldībā”. Projekta ietvaros attīstīta jaunu pakalpojumu pieejamība, renovējot un modernizējot aprūpes centru Kalēju ielā 4, Skrundā. Rezultātā panākta iespēja izglītoties, pavadīt brīvo laiku, attīstīt prasmes bērniem, pensijas vecuma personām, personām ar

funkcionāliem traucējumiem. Tā ir vieta, kur pulcēties nevalstiskām organizācijām, biedrībām un klubiem. Kopējais projekta finansējums LVL159 644, tai skaitā ERAF finansējums LVL 134 101..

Skrundas novadā darbojas **Bāriņtiesa**, kas ir Skrundas novada pašvaldības struktūrvienība, kas pilda valsts deleģētās funkcijas. Tā nodarbojas ar aizgādības, aizbildības, adopcijas un bērna personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzības jautājumiem un ir LR Labklājības ministrijas funkcionālā pārraudzībā. Bāriņtiesa atrodas Skrundas pilsētā, bet tās locekļi Nīkrāces, Rudbāržu un Raņķu pagastos. Bāriņtiesā ir 5 darbinieki.

4.5 Sabiedriskā drošība un kārtība

4.5.1 Pašvaldības policija

Skrundas novadā par sabiedrisko drošību un kārtību ir atbildīga Skrundas novada pašvaldības policija, kura kā Skrundas novada Domes struktūrvienība izveidota 2011.gadā (2011.gada 28.aprīļa Domes sēde, prot.Nr.5).

Pašvaldības policijas darbību reglamentē Skrundas novada pašvaldības policijas nolikums, kurš izstrādāts, pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu „Par policiju” un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 397 „Pašvaldības policijas paraugnolikums” (apstiprināts 2011.gada 28.aprīlī).

Pašvaldības policija kompetences ietvaros veic sabiedriskās kārtības uzturēšanu novada administratīvajā teritorijā. Darba organizācijas jautājumos Skrundas novada pašvaldības policija sadarbojas ar Valsts policijas iestādēm un citām valsts un pašvaldības institūcijām.

4.5.2 Valsts policija

Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirkņa apkalpojamajā teritorijā ietilpst arī Skrundas novads.

Iecirknī darbs tiek organizēts nodaļās:

- Kriminālpolicijas nodaļa: kriminālpolicijas operatīvie darbinieki un izmeklētāji, kuri nodarbojas ar smagu un sevišķi smagu noziegumu atklāšanu.
- Kārtības policijas nodaļa: iecirkņa inspektori darbinieki, kuri nodarbojas ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, administratīvo pārkāpumu novēršanu un konstatēšanu, preventīvā darba veikšanu ar nepilngadīgajām personām, preventīvā darba veikšanu ar policijas kontrolē un uzraudzībā esošām personām, kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu izmeklēšanu.

4.5.3 Ugunsdzēsība

Skrundas novadā par ugunsdzēsību atbild Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk tekstā - VUGD) Skrundas postenis.

2012.gada pirmajos piecos mēnešos Skrundas novadā notikuši 18 ugunsgrēki, bojā gājušo un cietušo nav, izglābts viens cilvēks (avots: VUGD).

4.6 Kopsavilkums un sociālās infrastruktūras un pakalpojumu novērtējums

Izglītība

Skrundas novadā atrodas 8 izglītības iestādes:

- Skrundas pirmsskolas izglītības iestāde „Liepziediņš”,
- Skrundas vidusskola,
- Jaunmuižas pamatskola,

- Nīkrāces pamatskola,
- Oskara Kalpaka Rudbāržu pamatskola,
- Rudbāržu internātpamatskola - rehabilitācijas centrs,
- Skrundas Mūzikas skola;
- Skrundas Profesionālā vidusskola.

2012./2013.mācību gadu visās minētajās izglītības iestādēs uzsāka 1065 skolēni. Salīdzinot ar 2009./2010.mācību gadu, kopējais skolēnu skaits ir samazinājies par 182 jeb 14,6%. Citu pašvaldību izglītības iestādēs mācās 82 Skrundas novadā deklarētie bērni, Skrundas novadā izglītojas 17 citu pašvaldību bērni.

Kultūra

Kultūras dzīves aktivitātes novadā norisinās Skrundas kultūras namā, Rudbāržu kultūras namā, Nīkrāces atpūtas centrā un Saieta namā, kā arī Raņķos pasākumu zālē. Brīvdabas pasākumi notiek Skrundas pilskalna estrādē un skvēros pilsētas centrā. Lielākie svētki kultūras jomā ir pašdarbības kolektīvu atskaite koncerts janvārī, Skrundas pilsētas svētki maija otrajā nedēļas nogalē, kā arī amatiermākslas kolektīvu festivāls *Spēlēju, dancoju* augustā. Novadā darbojas 7 bibliotēkas, divas no tām Skrundas pilsētā, bet pārējās blīvāk apdzīvotos ciemu centros.

Skrundas novada teritorijā atrodas un tiek saglabāti 14 valsts un 5 vietējās nozīmes arheoloģijas, mākslas, un arhitektūras pieminekļi, novadā atrodas arī citi kultūrvēsturiski objekti.

Novadā atrodas militārā mantojuma visu laiku vēstures liecības, t.sk.:

- bijusī kara pilsētiņa pie Skrundas, kurā atradās PSRS armijas radiolokācijas stacija;
- Rudbāržos ir padomju kodolraķešu bāze,
- Skrundas pilskalns, Krievkalna pilskalns,
- „zviedru” un „vācu” laiku liecības – karavīru apmetnes,
- Oskara Kalpaka taka un ar brīvības cīņām saistītās vietas.

Novadā atrodas **Latvijas Piensaimniecības muzejs**, arī **Skrundas muižā** ir izveidots **muzejs**, kurā var aplūkot Latvijas teritorijā atrastā, iespējams senākā četrkājainā dzīvnieka pasaulē - Ventastega Curonica maketu, kā arī apskatīt slavenā latviešu gleznotāja Jāņa Lauvas darbus. Skrundas dzelzceļa stacijā atrodas **memoriālais vagoni**. 1941. gada 14. jūnijā un 1949. gada 25. martā no Skrundas stacijas tika deportētajiem.

Sports

Skrundas novadā izglītības jomā Kuldīgas sporta skola realizē profesionālās ievirzes sporta programmas, t.i., Skrundā darbojas Kuldīgas sporta skolas volejbola nodaļas filiāle ar 76 audzēkņiem un trim treneriem. Skolās tiek nodrošināta dažādu sporta pulciņu darbība.

Savukārt Skrundas novada aktīvās atpūtas un sporta dzīvi nodrošina 4 organizatori (viens Skrundā un Skrundas pagastā un pa vienam pārējos novada pagastos), kā arī dažas nevalstiskās organizācijas sporta jomā. Organizatori nodrošina dažādu sporta pasākumu rīkošanu (piemēram, Skrundas atklātais čempionāts volejbolā, orientēšanās sacensības, velosacensības, skolēniem ir iespēja piedalīties novada sacensībās futbolā, volejbolā, stafetēs, krosā, tautas bumbā u.c.).

Novadā ir salīdzinoši aktīva sporta dzīve, sporta aktivitātes ierobežo piemērotas infrastruktūras trūkums.

Veselības aprūpe

Veselības aprūpes pakalpojumus novadā nodrošina pašvaldības iestāde „Skrundas veselības un sociālās aprūpes centrs”, kuram ir divas struktūrvienības - Nīkrāces veselības punkts un Rudbāržu veselības aprūpes punkts. Novadā atrodas Aprūpes nams „Valtaiķi”, kurā tiek uzņemti cilvēki ar invaliditāti un pensijas vecuma cilvēki.

Novadā ir reģistrētas 5 ģimenes ārstu prakses un 1 ārsta prakse zobārstniecībā. Skrundā ir neatliekamās medicīnas palīdzības dienesta punkts.

Sociālie pakalpojumi

Sociālo palīdzību un pakalpojumus nodrošina Skrundas novada pašvaldības aģentūra „Sociālais dienests”.

Kopš 2009.gada pieaug trūcīgu un maznodrošinātu iedzīvotāju skaits, kā rezultātā ir izdevumi sociālajai palīdzībai ir vairākkārtīgi palielinājušies.

2013. gadā kā iestāde Skrundā savu darbību uzsāka Alternatīvās aprūpes dienas centrs, kur brīvo laiku var pavadīt visa vecuma un interešu cilvēki un personas ar funkcionāliem traucējumiem.

Novadā darbojas arī Bāriņtiesa.

Sabiedriskā drošība

Par sabiedrisko drošību un kārtību novadā ir atbildīga Skrundas novada pašvaldības policija un Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirknis. Novadā atrodas arī VUGD postenis.

Iedzīvotāju aptaujas⁵ dati liecina, ka kopumā novada iedzīvotāji ir apmierināti ar novadā pieejamajiem izglītības, kultūras un ārstniecības pakalpojumiem.

Kā iedzīvotāji aptaujā ir novērtējuši iestāžu, aģentūras un kapitālsabiedrību sniegto pakalpojumu KVALITĀTI Skrundas novadā sk. zemāk:

Skrundas vidusskola

Ļoti apmierina	26	18.3%
Drīzāk apmierina	42	29.6%
Drīzāk neapmierina	24	16.9%
Ļoti neapmierina	13	9.2%
Nav viedokļa	37	26.1%

Skrundas bērnu bibliotēka

Ļoti apmierina	30	21.1%
Drīzāk apmierina	46	32.4%
Drīzāk neapmierina	4	2.8%
Ļoti neapmierina	1	0.7%
Nav viedokļa	61	43%

Skrundas pirmsskolas izglītības iestāde "Liepziediņš"

Ļoti apmierina	33	23.2%
Drīzāk apmierina	32	22.5%
Drīzāk neapmierina	4	2.8%
Ļoti neapmierina	2	1.4%
Nav viedokļa	71	50%

Antuļu bibliotēka

Ļoti apmierina	7	4.9%
Drīzāk apmierina	16	11.3%
Drīzāk neapmierina	1	0.7%
Ļoti neapmierina	0	0%
Nav viedokļa	118	83.1%

Jaunmuižas pamatskola

Ļoti apmierina	2	1.4%
Drīzāk apmierina	21	14.8%
Drīzāk neapmierina	5	3.5%
Ļoti neapmierina	2	1.4%
Nav viedokļa	112	78.9%

Rudbāržu bibliotēka

Ļoti apmierina	7	4.9%
Drīzāk apmierina	15	10.6%
Drīzāk neapmierina	1	0.7%
Ļoti neapmierina	0	0%
Nav viedokļa	119	83.8%

Nīkrāces pamatskola

Ļoti apmierina	7	4.9%
Drīzāk apmierina	24	16.9%
Drīzāk neapmierina	2	1.4%
Ļoti neapmierina	1	0.7%
Nav viedokļa	108	76.1%

Sieksātes bibliotēka

Ļoti apmierina	5	3.5%
Drīzāk apmierina	18	12.7%
Drīzāk neapmierina	3	2.1%
Ļoti neapmierina	1	0.7%
Nav viedokļa	115	81%

Oskara Kalpaka Rudbāržu pamatskola

Ļoti apmierina	8	5.6%
Drīzāk apmierina	23	16.2%
Drīzāk neapmierina	0	0%

Raņķu pagasta bibliotēka

Ļoti apmierina	5	3.5%
Drīzāk apmierina	18	12.7%
Drīzāk neapmierina	1	0.7%

⁵ No 2012.gada aprīļa līdz oktobrim notika Skrundas novada iedzīvotāju aptauja, kurā piedalījās 142 respondenti. Apkopoti aptaujas rezultāti pilnā apjomā ir iekļauti *Pārskatā par Skrundas novada attīstības programmas 2014-2020.gadam izstrādi*.

Ļoti neapmierina	2	1.4%
Nav viedokļa	109	76.8%

Ļoti neapmierina	0	0%
Nav viedokļa	118	83.1%

Rudbārzu internātpamatskola-rehabilitācijas centrs

Ļoti apmierina	5	3.5%
Drīzāk apmierina	15	10.6%
Drīzāk neapmierina	1	0.7%
Ļoti neapmierina	1	0.7%
Nav viedokļa	120	84.5%

Nīkrāces pagasta bibliotēka

Ļoti apmierina	12	8.5%
Drīzāk apmierina	17	12%
Drīzāk neapmierina	2	1.4%
Ļoti neapmierina	0	0%
Nav viedokļa	111	78.2%

Skrundas Mūzikas skola

Ļoti apmierina	21	14.8%
Drīzāk apmierina	33	23.2%
Drīzāk neapmierina	6	4.2%
Ļoti neapmierina	1	0.7%
Nav viedokļa	81	57%

Sociālais dienests

Ļoti apmierina	11	7.7%
Drīzāk apmierina	50	35.2%
Drīzāk neapmierina	19	13.4%
Ļoti neapmierina	13	9.2%
Nav viedokļa	49	34.5%

Skrundas kultūras nams

Ļoti apmierina	36	25.4%
Drīzāk apmierina	82	57.7%
Drīzāk neapmierina	7	4.9%
Ļoti neapmierina	1	0.7%
Nav viedokļa	16	11.3%

Skrundas veselības un sociālās aprūpes centrs

Ļoti apmierina	17	12%
Drīzāk apmierina	54	38%
Drīzāk neapmierina	9	6.3%
Ļoti neapmierina	6	4.2%
Nav viedokļa	56	39.4%

Skrundas profesionālā vidusskola

Ļoti apmierina	10	7%
Drīzāk apmierina	38	26.8%
Drīzāk neapmierina	10	7%
Ļoti neapmierina	3	2.1%
Nav viedokļa	81	57%

Valtaiķu pensionāts

Ļoti apmierina	12	8.5%
Drīzāk apmierina	13	9.2%
Drīzāk neapmierina	2	1.4%
Ļoti neapmierina	0	0%
Nav viedokļa	115	81%

Skrundas pilsētas bibliotēka

Ļoti apmierina	34	23.9%
Drīzāk apmierina	56	39.4%
Drīzāk neapmierina	3	2.1%
Ļoti neapmierina	1	0.7%
Nav viedokļa	48	33.8%

Bāriņtiesa

Ļoti apmierina	11	7.7%
Drīzāk apmierina	39	27.5%
Drīzāk neapmierina	6	4.2%
Ļoti neapmierina	4	2.8%
Nav viedokļa	82	57.7%

5 TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

Skrundas novada transporta infrastruktūru veido valsts un pašvaldības autoceļi, kā arī dzelzceļš (skat. Ilustrācija 5-1).

Ilustrācija 5-1. Skrundas novada transporta infrastruktūra

Avots: <http://skrundas-novada-karte.zl.lv/?lang=lv>

5.1 Autotransports

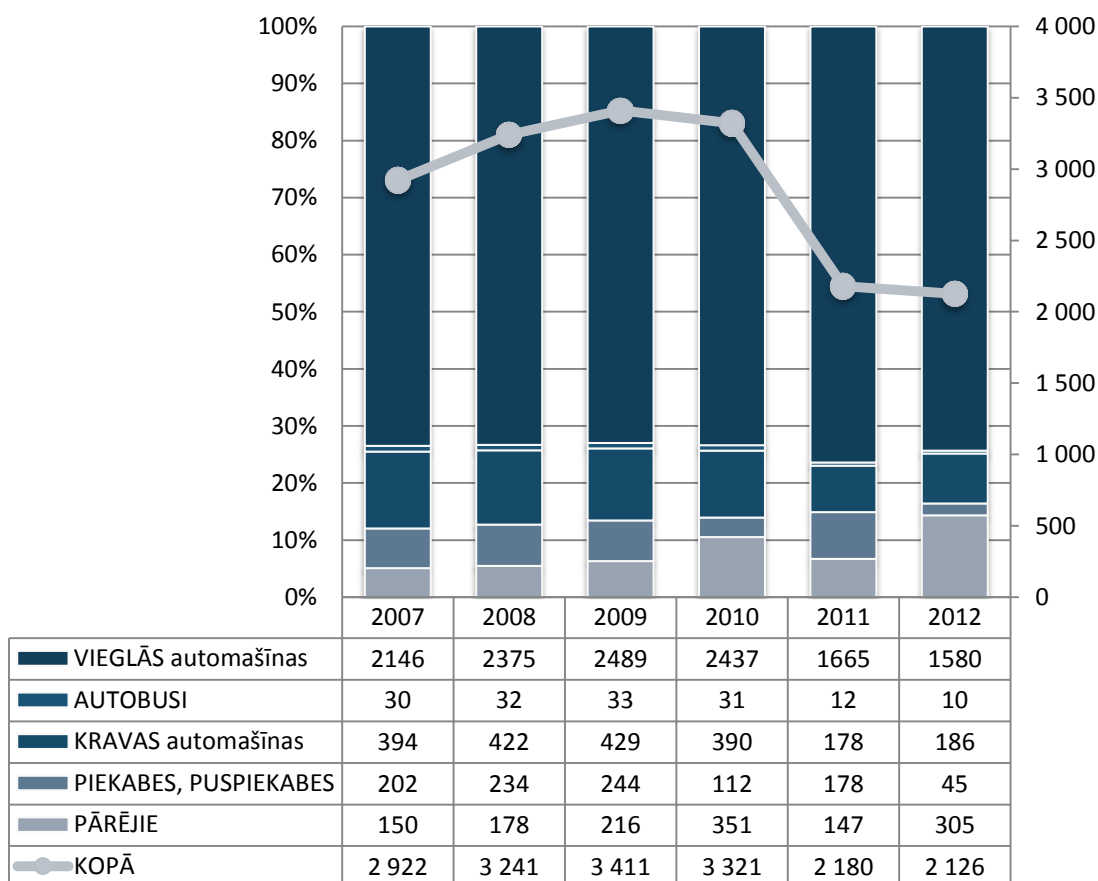
Avots: Skrundas novada pašvaldība

www.csdd.lv

VAS „Latvijas Valsts ceļi”

5.1.1 Transportlīdzekļi Skrundas novadā

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits Skrundas novadā 2012.gada sākumā bija 8356, no kuriem 77% bija vieglās automašīnas. Transportlīdzekļu skaita dinamika un to īpatsvars atspoguļots attēlā zemāk.

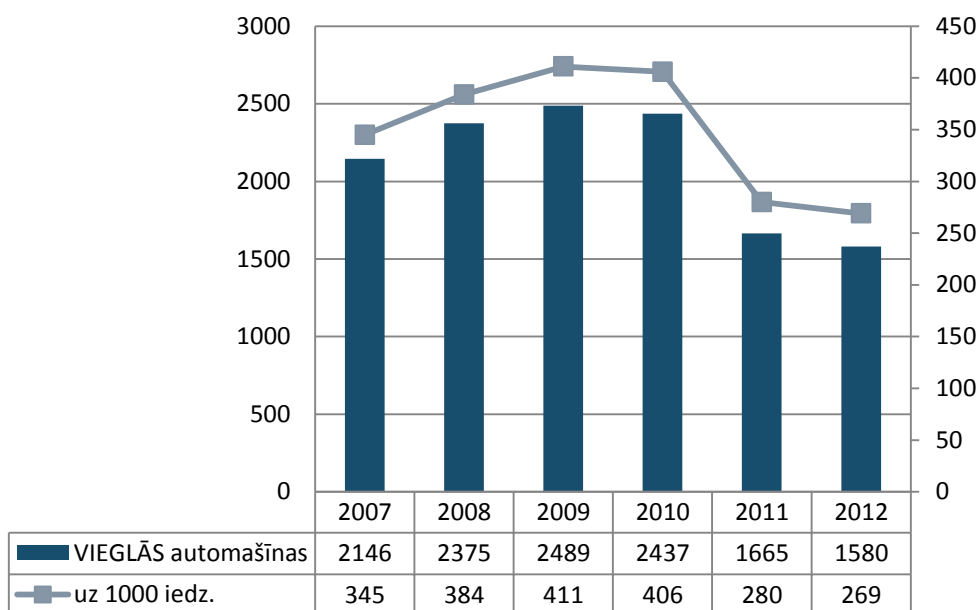
Ilustrācija 5-2. Reģistrēto transportlīdzekļu skaits un īpatsvars Skrundas novadā 2007.-2012.g. sākumā

Norādīts transportlīdzekļu skaits pēc turētāja adreses

Avots: www.csdd.lv, konsultantu aprēķini

Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) dati liecina par ievērojamu transportlīdzekļu skaita samazināšanos vieglo automašīnu, autobusu un kravas automašīnu grupā 2011.gada sākumā.

Reģistrēto vieglo automašīnu skaits Skrundas novadā iepriekšējos piecos gados atspoguļots attēlā zemāk. Ievērojami samazinājās vieglo automašīnu skaits uz 1000 iedzīvotājiem (↓~22%), salīdzinot ar 2007.gadu.

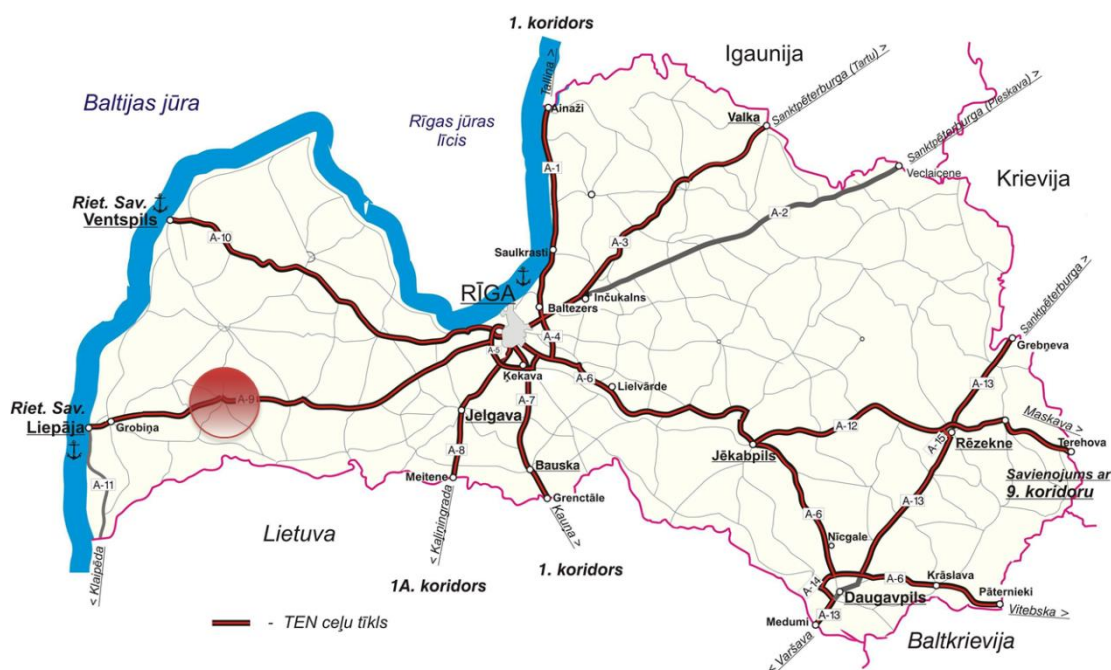
Ilustrācija 5-3. Vieglo automašīnu skaits Skrundas novadā 2007.-2012.gada sākumā

Avots: www.csdd.lv, konsultantu aprēķini

5.1.2 Transporta infrastruktūra

Trans-Eiropas autoceļu tīkls

Trans-Eiropas autoceļu tīkla (turpmāk tekstā - TEN-T) maršrutos kopumā iekļaujas gandrīz viss esošais valsts galveno autoceļu tīkls, kas ir esošā ceļu tīkla augstākā kategorija un tehniski kvalitatīvākā daļa, kura arī pašreizējos apstākļos funkcionāli pilda starptautiskās satiksmes vajadzības. Trans-Eiropas tīkla (Trans-European Networks) izveidošana un paplašināšana paredz atsevišķu valstu transporta tīklu apvienošanu vienotā Eiropas tīklā, labu sakaru nodrošināšanu starp ES dalībvalstīm un dažāda attīstības līmeņa ES reģioniem. Skrundas novadu šķērsojošais valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte)-Liepāja ir iekļauts TEN-T.

Ilustrācija 5-4. Trans-Eiropas autoceļu (TEN-T) tīkls

Avots: Latvijas Valsts ceļi

Valsts autoceļi

Skrundas novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte) - Liepāja, kurš ir nozīmīgs tranzīta ceļš posmā Rīga – Liepāja. Šis ceļš nodrošina Skrundas pilsētas labu sasniedzamību.

Ceļu tīkls Skrundas novadā ir labi attīstīts, tomēr nepieciešama ceļu seguma atjaunošana vairākos tā posmos.

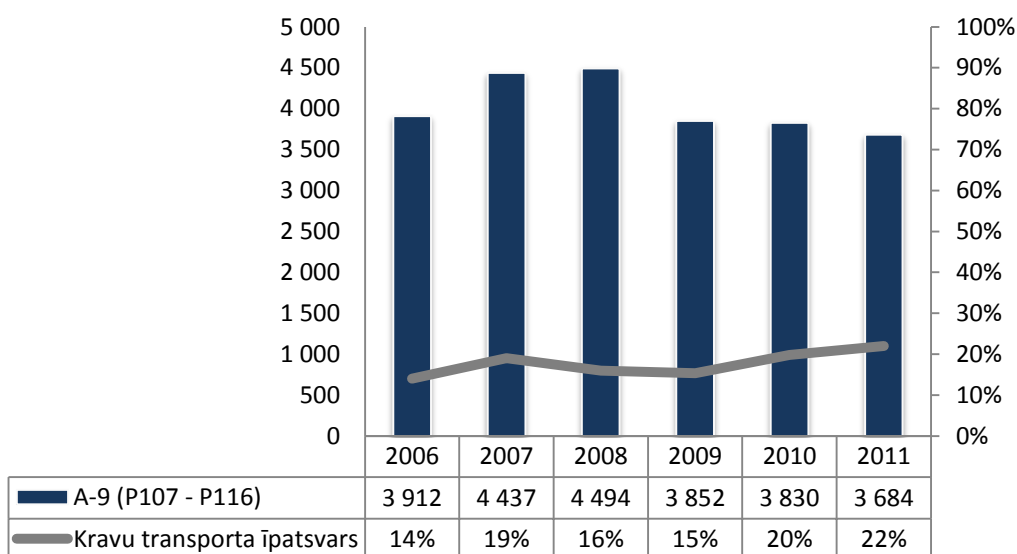
Ceļa Nr.	Ceļa nosaukums	Administratīvā teritorija	Piezīmes par ceļa stāvokli ⁶
<i>Valsts galvenie autoceļi</i>			
A9	Rīga (Skulte) - Liepāja (P107 - P116)	Skrundas pilsēta, Skrundas un Rudbāržu pagasts	Apmierinošs.
<i>Reģionālie autoceļi</i>			
P107	Skrunda - Ezere	Skrundas pagasts	Apmierinošs. Avārijas stāvoklis no 1.69-3.10 km – nepieciešama asfalta seguma rekonstrukcija.
P116	Kuldīga – Skrunda - Embūte	Skrundas pilsēta, Rudbāržu, Nīkrāces un Raņķu pagasts	Neapmierinošs. Nepieciešama asfalta seguma rekonstrukcija.
P117	Skrunda – Aizpute	Skrundas un Rudbāržu pagasts	Apmierinošs.
<i>Vietējie autoceļi</i>			
V1273	Sieksāte - Laidi	Rudbāržu pagasts	Apmierinošs
V1274	Rudbārži - Rudbāržu internātskola	Rudbāržu pagasts	Apmierinošs. Plānota grants seguma rekonstrukcija.
V1275	Rudbārži - Kalvene	Rudbāržu pagasts	Apmierinošs.
V1276	Tukuma dzirnavas - Nīkrāce	Nīkrāces pagasts	Apmierinošs. Avārijas stāvoklis no 8.725-9.800 km – nepieciešama grants seguma rekonstrukcija.
V1277	Lēnas - Alši	Nīkrāces pagasts	Apmierinošs.
V1278	Ciecere - Ikaiši - Vārme	Skrundas pagasts	Apmierinošs. Avārijas stāvoklis no 0.00-1.70 km – nepieciešama asfalta seguma rekonstrukcija.
V1295	Turlava - Valtaiķi - Kalvene - Embūte	Rudbāržu pagasts	Apmierinošs.

Tabula 5-1. Valsts nozīmes autoceļi Skrundas novadā

⁶ Skrundas pašvaldības dati (ceļa stāvoklis saskaņā ar VAS „Latvijas Valsts ceļi” datiem)

Satiksmes intensitāte valsts autoceļos

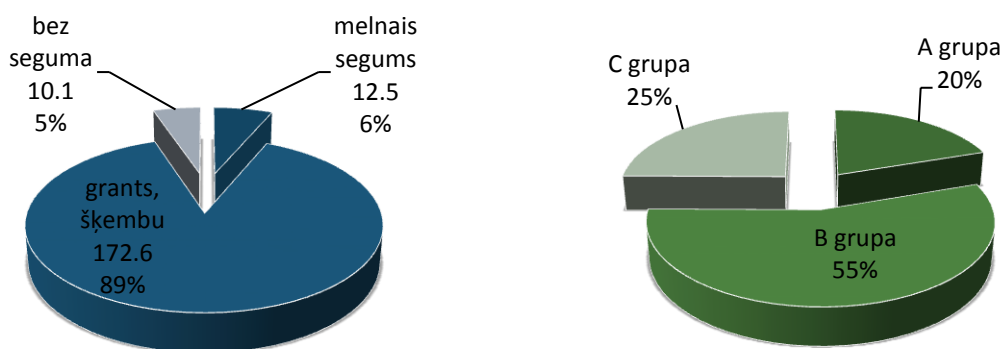
Satiksmes intensitātes dinamika Skrundas novada autoceļos atspoguļota zemāk pievienotajā attēlā.

Ilustrācija 5-5. Satiksmes intensitātes dinamika uz valsts galvenā autoceļa A-9 Rīga (Skulte)-Liepāja (P109 – P116)) Skrundas novadā

Pašvaldības ceļi

Pašvaldības ceļu garums novadā ir 195.2 km, no tiem tikai 12.5 km ir asfaltēti (~6%). Autoceļi ar grants segumu tiek regulāri greiderēti un šķemboti.

Ilustrācija 5-6. Skrundas novada pašvaldības ceļi

Pašvaldības ceļi iedalīti šādās grupās:

- A grupa - ceļi, kas nodrošina transportlīdzekļu satiksmi starp apdzīvotām vietām vai savieno apdzīvotas vietas ar valsts autoceļiem. Skrundas novadā kopā ir 9 A grupas ceļi ar kopējo garumu 38.7 km, t.sk. 4.1 km ar asfalta segumu (10.6%) un 34.6 km ar grants/šķembu segumu (89.4%);
- B grupa - ceļi, kas nodrošina transportlīdzekļu piebraukšanu ne mazāk kā trim viensētām. Skrundas novadā kopā ir 54 B grupas ceļi ar kopējo garumu 108.1 km, t.sk. 101.6 km ar grants segumu (94.1%) un 6.4 km ir bez seguma (5.9%);
- C grupa - ceļi, kas nodrošina transportlīdzekļu piebraukšanu zemju īpašumiem vai mazāk nekā trim viensētām. Skrundas novadā kopā ir 30 C grupas ceļi ar kopējo garumu 48.5 km, t.sk. 44.8 km ar grants segumu (92.4%) un 3.7 km ir bez seguma (7.6%);

- D grupa - ielas un stāvlaukumi apdzīvotajās vietās, kas nodrošina piebraukšanu daudzdzīvokļu mājām. Skrundas novadā kopā ir 79 D grupas ceļi ar kopējo garumu 49.4 km, t.sk. 29.9 km ar asfalta segumu (60.5%) un 15.4 km ar grants segumu (31.1%). Pārējie ceļi ir bez seguma (0.3 km jeb 0.7%).

Skrundas novada pašvaldības pārziņā ir 4 tilti.

Nosaukums	Atrašanas vieta	Garums, m	Brauktuves laukums, m ²
Skrunda-Berģi	Skrundas pagasts	10	120
Veldres-Ūrbji	Skrundas pagasts	6	36
Smilgu ceļš	Raņķu pagasts	10	120
Nīkrāce-Pulvernieki	Nīkrāces pagasts	10	120

Tabula 5-2. Tilti Skrundas novadā

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Novērtējot pašvaldības ceļu tehnisko stāvokli, jāatzīmē, ka nepieciešama grants seguma atjaunošana, grāvju un caurteku sakārtošana.

Ielas

Skrundas novadā kopējais ielu garums ir 49.4 km, no kuriem lielāka daļa ir ielas ar asfaltbetona segumu – 29.9 km jeb 60.5%. Grants ielu īpatsvars ir 31.1% (garums 15.4 km). 0.7% no Skrundas novada ielām ir bez seguma (0.33 km).

Pašvaldības pārziņā esošo ielu raksturojums sniegts tabulā zemāk.

	Garums, km	t.sk. pēc seguma veida		
		melnaiss segums	grants, šķembu	bez seguma
Skrundas pilsēta	26.349	18.323	8.026	
Skrundas pagasts	6.434	6.434		
Nīkrāces pagasts	2.566	1.128	1.108	0.33
Rudbāržu pagasts	10.275	4.025	6.25	
Raņķu pagasts	3.800	2.425	1.375	
Kopā	49.424	29.910	15.384	0.330

Tabula 5-3. Pašvaldības pārziņā esošo ielu raksturojums

Avots: Skrundas novada pašvaldība

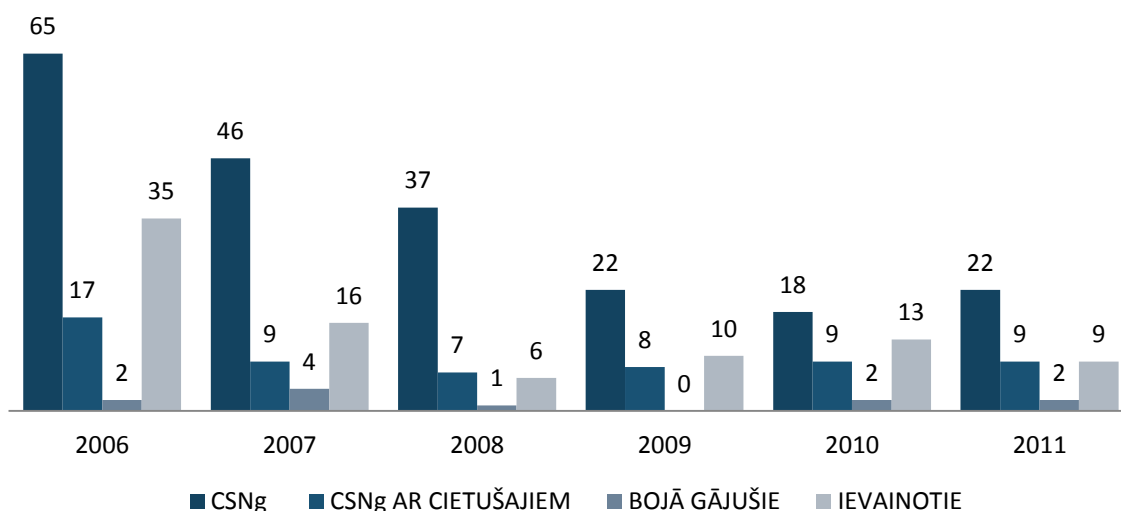
Degvielas uzpildes stacijas

Skrundas novada teritorijā atrodas 1 degvielas uzpildes stacija (turpmāk tekstā – DUS):

- DUS „Latvijas nafta” („Grantskalni”, Skrundas pagasts).

5.2 Satiksmes drošība

2011.gadā Skrundas novadā ir reģistrēti 22 ceļu satiksmes negadījumi, kas salīdzinājumā ar 2006.gadu, kad tika reģistrēti 65 CSNg, ir par 66% mazāk. Diemžēl novadā ir reģistrēti arī CSNg ar cietušajiem, kuros 2011.gadā bojā gājušo skaits ir 2, bet ievainoto 9. Ceļu satiksmes negadījumu dinamika ir sniegta attēlā zemāk.

Ilustrācija 5-7. Ceļu satiksmes negadījumu skaits Skrundas novadā 2006.-2011.gadā

Avots: CSDD

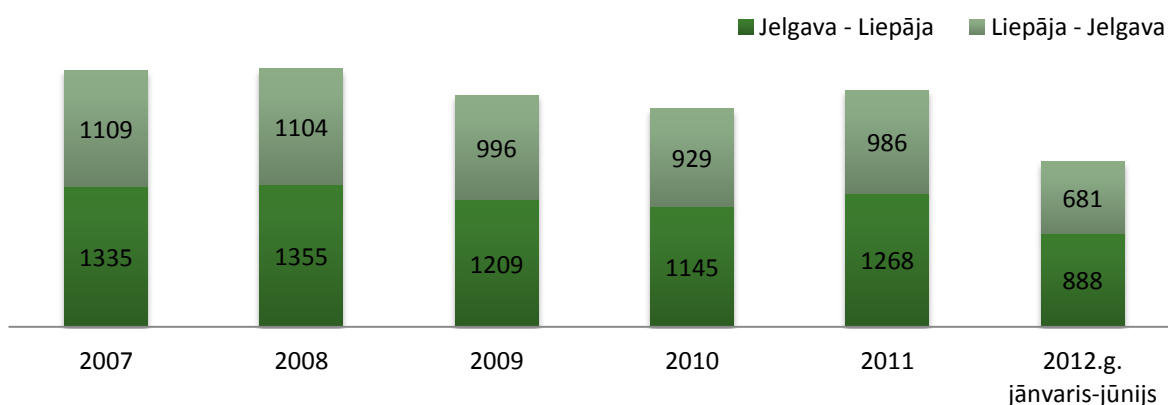
5.3 Dzelzceļa transports

Skrundas novada teritoriju austrumu – rietumu virzienā šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Liepāja. Galvenokārt šī līnija tiek izmantota kravu tranzītam uz Liepājas ostu, taču 2006. gada 1. aprīlī atsākti arī pasažieru pārvadājumi.

Skrundas novadā atrodas dzelzceļa pieturas punkti „Skrunda” un „Rudbārži”.

Sliežu ceļu kopgarums garums Skrundas novadā ir 10.22 km.

Periodā no 2007. līdz 2011.gadam vidēji diennaktī Skrundas novada teritoriju šķērsoja līdz 3.5 kravu vilcieniem.

Ilustrācija 5-8. Kravu vilcienu kustība Skrundas novadā, 2007.-2012.g., skaits

Avots: AS „Latvijas dzelzceļš”

5.4 Sabiedriskais transports

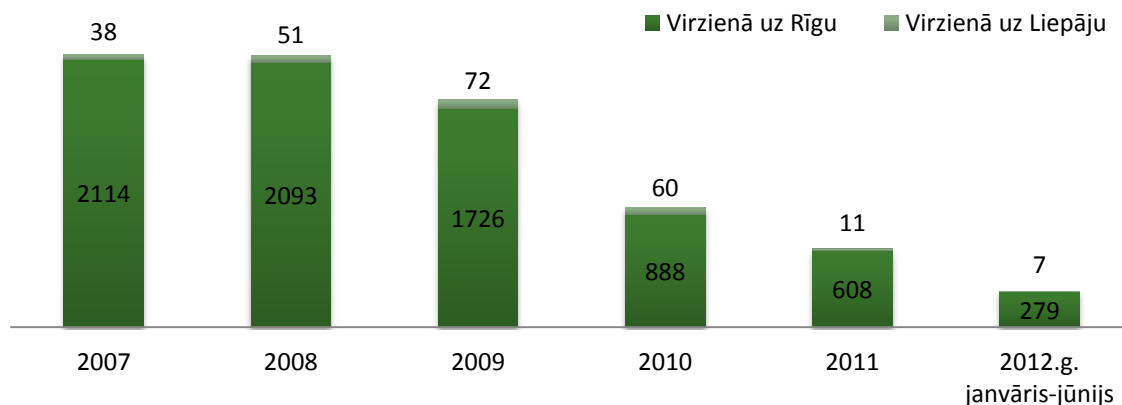
Skrundas novadā ir gan autobusu sabiedriskie pārvadājumi, gan dzelzceļa pasažieru pārvadājumi.

5.4.1 Dzelzceļa sabiedriskais transports

Dzelzceļa pasažieru pārvadājumus nodrošina AS „Pasažieru vilciens”. Iekšzemes vilciens Rīgas – Liepājas virzienā kursē četras dienas nedēļā (maršrutā Rīga-Liepāja piektdienās un svētdienās;

maršrutā Liepāja-Rīga pirmdienās un sestdienās). Periodā no 2010.gada līdz 2012.gada vidum dzelzceļa pakalpojumus izmantoja vidēji 685 pasažieri gadā.

Pārvadāto pasažieru skaits no stacijas „Skrunda” kopš 2007.gada samazinājies par ~70%.

Ilustrācija 5-9. Pārvadāto pasažieru skaits no stacijas „Skrunda”, 2007.-2012.g.

Avots: AS „Pasažieru vilciens”

5.4.2 Autotransporta sabiedriskais transports

Pateicoties novietojumam pie valsts ceļa A9 Rīga (Skulte)-Liepāja, Skrundas pilsēta un Rudbāržu pagasts ir viegli sasniedzams.

Autotransporta satiksmi novadā nodrošina reģionālās un vietējās nozīmes maršruti (skat. tabulu zemāk). Vietējo autobusu satiksmi nodrošina Kuldīgas transporta uzņēmums SIA „Mobile A”.

Skrundas novadā organizēta laba starppilsētu autobusu satiksme. Tomēr jāatzīmē, ka satiksme ar Jaunmuižu, Nīkrāci un Kušaiņiem ir nodrošināta nepietiekamā apjomā.

Skrundas autoosta piedāvā gan regulārus reisus uz apkārtējo pagastu centriem, gan lielākajām pilsētām – Ventspili, Kuldīgu, Liepāju, Rīgu, Jelgavu, Dobeli, Saldu, Aizputi u.c. Ir arī pieejams starptautiskais maršruts Rīga – Klaipēda ar pieturu Skrundā.

Maršruta kods	Maršruta nosaukums	Pārvadātājs	Reisu skaits abos virzienos	Sasniedzamā vieta
7937	Rīga-Liepāja	AS „Liepājas AP” AS „Nodeka”	30 reisi dienā	Skrundas pilsēta, Rudbārži
7928	Rīga-Jelgava-Liepāja	AS „Nordeka”	4 reisi dienā	Skrundas pilsēta, Rudbārži
7957	Rīga-Aizpute-Liepāja	AS „Liepājas AP”	4 reisi dienā	Skrundas pilsēta
7927	Kuldīga-Skrunda-Rīga	AS „Nordeka”	1 reiss dienā	Skrundas pilsēta
8308	Rīga-Klaipēda	Klaipēdas AP	2 reisi dienā	Skrundas pilsēta
7585	Liepāja-Kuldīga-Ventspils	AS „Liepājas AP”	4 reisi dienā	Skrundas pilsēta, Rudbārži, Raņķi, Ieras
7251	Liepāja-Skrunda-Saldus	SIA „Saldus AP”	2 reisi dienā	Skrundas pilsēta, Rudbārži
6316	Skrunda-Kuldīga	SIA „Mobile-A”	2 reisi dienā	Skrundas pilsēta, Raņķi, Ieras
7402	Liepāja-Skrunda-Kuldīga	AS „Liepājas AP”	2 reisi dienā	Sieksāte, Skrundas pilsēta, Raņķi, Ieras
5201	Skrunda-Ieras-Snēpele-Kuldīga	SIA „Mobile-A”	2 reisi dienā	Skrundas pilsēta, Raņķi, Ieras
6337	Skrunda-Nīkrāce	SIA „Mobile-A”	Periodā no 01.09. līdz 19.06. kursē 4 reisi	Skrundas pilsēta, Lēnas

Maršruta kods	Maršruta nosaukums	Pārvadātājs	Reisu skaits abos virzienos	Sasniedzamā vieta
			darbadienās Periodā no 20.06. līdz 31.08. un skolu brīvlaikos kursē 4 reisi dienā trīs reizes nedēļā.	Nīkrāce
6327	Skrunda-Laidi-Kuldīga	SIA „Mobile-A”	2 reisi nedēļā	Skrundas pilsēta, Sieksāte
5143	Skrunda-Aizpute	SIA „Mobile-A”	2 reisi dienā sešas reizes nedēļā	Skrundas pilsēta, Sieksāte
5011	Skrunda-Grāveri	SIA „Mobile-A”	6 reisi darbadienās	Skrundas pilsēta, Jaunmuiža

Tabula 5-4. Autobusu maršruti Skrundas novadā

Avots: www.1180.lv

Pašvaldības pārvadājumi

Skrundas novada pašvaldība nodrošina skolēnu pārvadājumus skolas laikā. Pašvaldība apmaksā šādus reismus:

- Komercreiss IERAS –SKRUNDA-IERAS katru darba dienu, neatkarīgi no skolēnu skaita
- SKRUNDA-GOBAS-JAUNMUIŽA-AVS-SKRUNDA (pārvadāti tiek 40 bērni).
- SKRUNDA-LĒNAS-DZELDA-SKRUNDA (pārvadāti tiek 25 bērni).
- SKRUNDA-SAVENIEKI-KUŠAIŅI-SKRUNDA (pārvadāti tiek 30 bērni).
- Rudbāržu pagastā bērni (~15) tiek nogādāti ar pašvaldības transportu.

Skolēnu pārvadājumi nodrošina bērnu nokļūšanu tikai uz skolu, bērnu nokļūšanu uz ārpuskļu nodarbībām nodrošina vecāki.

5.5 Velotransports

Skrundas novadā veloceliņu tīkls nav izveidots. Plānots izveidot veloceliņu maršrutā Skrunda – Kušaiņi.

5.6 Kopsavilkums un transporta infrastruktūras un pakalpojumu novērtējums

Skrundas novada transporta infrastruktūru veido valsts un pašvaldības autoceļi, kā arī dzelzceļš. Novadu šķērso valsts galvenais ceļš A9 Rīga (Skulte)–Liepāja, kurš ir nozīmīgs tranzīta ceļš posmā Rīga – Liepāja un nodrošina labu Skrundas pilsētas sasniedzamību. Novadā atrodas 3 reģionālie autoceļi (P107 Skrunda – Ezere, P116 Kuldīga – Skrunda – Embūte, P117 Skrunda – Aizpute) un 7 vietējie autoceļi (V1273 Sieksāte – Laidi, V1274 Rudbārži - Rudbāržu internātskola, V1275 Rudbārži – Kalvene, V1276 Tukuma dzirnavas – Dzelda, V1277 Lēnas – Alši, V1278 Ciecere - Ikaiši – Vārme, V1295 Turlava - Valtaiķi - Kalvene – Embūte).

Kopējais ceļu garums Skrundas novadā ir 245.45 km, t.sk. ar melno segumu ir 36.549 km, grants (šķembu) segumu 198.246 km un bez seguma ir 10.655 km.

Pašvaldības ceļu garums novadā ir 195.2 km, no tiem tikai 12.5 km ir asfaltēti (~6%). Autoceļi ar grants segumu tiek regulāri greiderēti un šķemboti. Skrundas novada pašvaldības pārziņā ir 4 tilti.

Autoceļu tīkls Skrundas novadā ir labi attīstīts, tomēr daudzos ceļu posmos nepieciešama ceļa seguma atjaunošana, grāvju un caurteku sakārtošana.

Kopējais ielu garums Skrundas novadā ir 49.4 km, no kuriem 60,5% ir ielas ar asfaltbetona segumu. Grants ielu īpatsvars ir 31.1% (garums 15.4 km). 0.7% no Skrundas novada ielām ir bez seguma (0.33 km).

Skrundas novada teritoriju austrumu – rietumu virzienā šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Liepāja. Šī līnija galvenokārt tiek izmantota kravu tranzītam uz Liepājas ostu, taču piektdienās un svētdienās maršrutā Rīga – Liepāja, kā arī pirmdienās un sestdienās maršrutā Liepāja – Rīga tiek nodrošināti arī pasažieru pārvadājumi.

Skrundas novadā specializēti veloceļi līdz šim nav veidoti. Pirmais posms ir iepļānots maršrutā Skrunda – Kušaiņi.

Pateicoties novietojumam pie valsts galvenā autoceļa A9 Rīga (Skulte)–Liepāja, Skrundas pilsēta un Rudbāržu pagasts ir viegli sasniedzams. Skrundas novadā organizēta laba starppilsētu autobusu satiksme. Notiek regulāri reisi gan uz apkārtējo pagastu centriem, gan lielākām pilsētām – Ventspili, Kuldīgu, Liepāju, Rīgu, Jelgavu, Dobeli, Saldu, Aizputi u.c. Ir arī pieejams starptautiskais maršruts Rīga – Klaipēda ar pieturu Skrundā. Savukārt satiksme ar Jaunmuižu, Nīkrāci un Kušaiņiem netiek nodrošināta pietiekamā apjomā.

Iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka vairums novada iedzīvotāji nav apmierināti ar ielu/ceļu infrastruktūru, tās uzturēšanu un sabiedriskā transporta pakalpojumiem.

Lūdzu, novērtējiet šo pakalpojumu un jomu KVALITĀTI Skrundas novadā

Ielu/ceļu infrastruktūra, tās uzturēšana

Ļoti apmierina	4	2.8%
Drīzāk apmierina	37	26.1%
Drīzāk neapmierina	57	40.1%
Ļoti neapmierina	41	28.9%
Nav viedokļa	3	2.1%

Gājēju ietves, celiņi, gājēju pārejas u.tml.

Ļoti apmierina	3	2.1%
Drīzāk apmierina	53	37.3%
Drīzāk neapmierina	56	39.4%
Ļoti neapmierina	26	18.3%
Nav viedokļa	4	2.8%

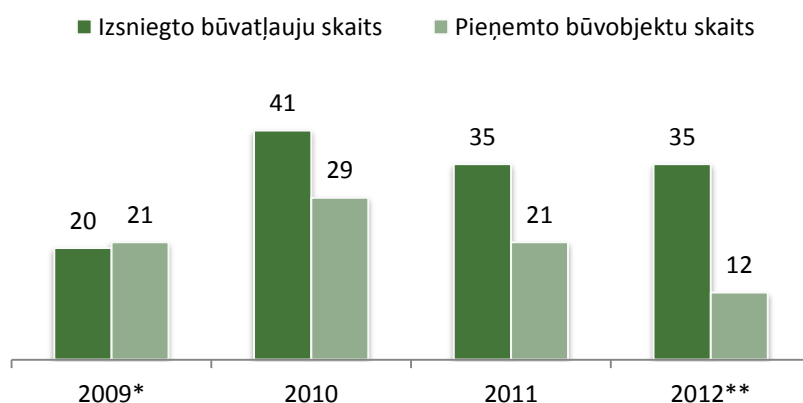
Sabiedriskā transporta pakalpojumi

Ļoti apmierina	6	4.2%
Drīzāk apmierina	36	25.4%
Drīzāk neapmierina	44	31%
Ļoti neapmierina	28	19.7%
Nav viedokļa	28	19.7%

6 INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

6.1 Dzīvojamais fonds

Skrundas novadā ir salīdzinoši zema mājokļu būvniecības aktivitāte. Kopš novada izveides lielākais izsniegto būvatļauju skaits bija 2010.gadā - 41, šajā gadā bija arī vislielākais pieņemto būvobjektu skaits - 29. 2011. un 2012.gadā būvniecības aktivitāte ir mazinājusies (skat. Ilustrācija 6-1).

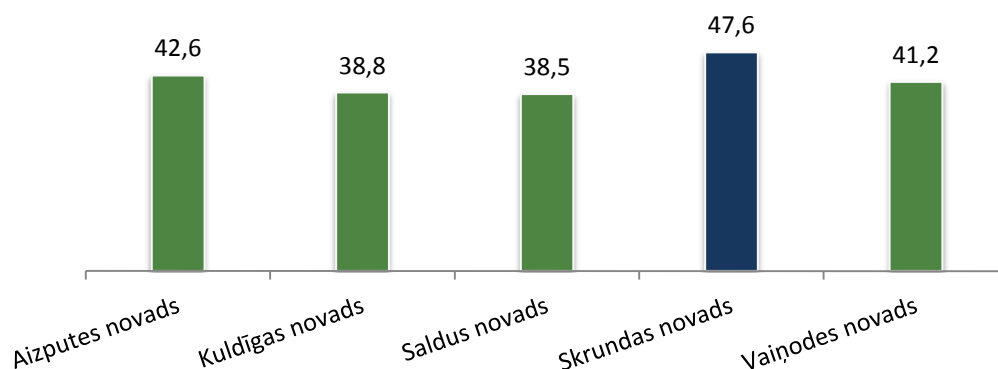
*Dati no 01.07.2009

**Dati uz 21.11.2012

Ilustrācija 6-1. Izsniegto būvatļauju un ekspluatācijā nodoto ēku skaits Skrundas novadā

Avots: Skrundas novada pašvaldība

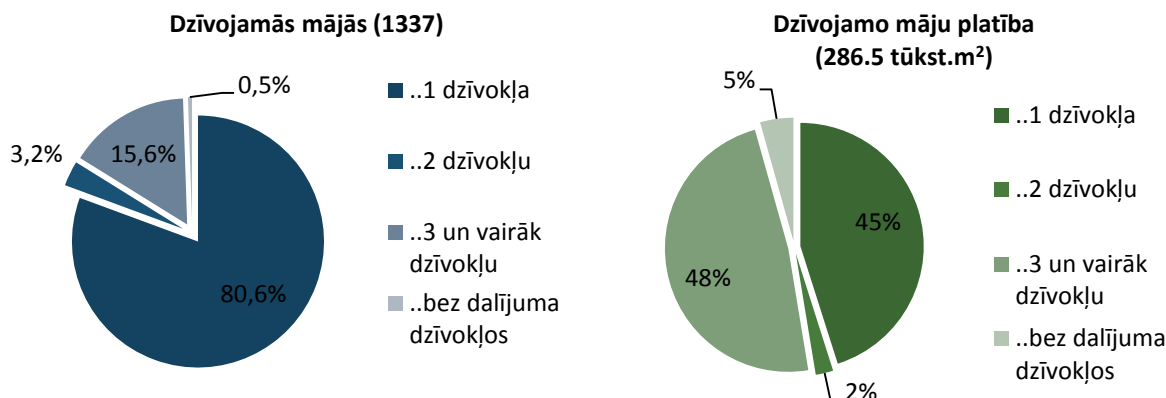
Pēc CSP datiem Skrundas novada dzīvojamā fondā 2009.gada beigās 1337 dzīvojamās mājās bija 3052 mājokļi, ar kopējo platību 286.5 tūkst. m². Vidēji uz vienu iedzīvotāju tas sastādīja 47.6 m² dzīvojamās platības, kas ir raksturojams, kā augstākais rādītājs starp kaimiņu novadiem.

Ilustrācija 6-2. Dzīvojamā fonda platības vidējais rādītājs uz vienu iedzīvotāju pieguļošajos novados (m²/iedz.)

Avots: CSP

Skrundas novada dzīvojamā fonda struktūrā pēc mājokļu skaita lielāko īpatsvaru veido 1 dzīvokļa mājokļi jeb privātmājas (skat. attēlu zemāk).

Ilustrācija 6-3. Skrundas novada dzīvojamā fonda struktūra, 2009.gada beigās

Avots: CSP

Skrundas novadā daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu veic gan pašvaldības SIA „Skrundas komunālā saimniecība”, kas apsaimnieko 100 daudzdzīvokļu mājas, gan privātās apsaimniekošanas kompānijas, kā arī pašu iedzīvotāju dibinātas apsaimniekošanas biedrības. Biedrības ir izveidotas 7 daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanai sekojošās adresēs.

- Ventas iela 15 (atbildīgā persona Inguna Šperliņa).
- Kalēju iela 12a (atbildīgā persona Aldis Balodis).
- Sporta iela 2a (atbildīgā persona Viktors Garsons).
- Pils iela 4 (atbildīgā persona Rudīte Kronlaka).
- Jubilejas iela 1, Rudbāržos.
- Ventas iela 4 „Teikas” (atbildīgā persona Aldona Zīdere).
- „Rieksti”, Rudbāržos.

6.2 Ūdenssaimniecības infrastruktūra un pakalpojumi

Informācijas avots: Skrundas novada pašvaldība

Dokumenti: Skrundas pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojums

Nīkrāces pagasta teritorijas plānojums

6.2.1 Ūdensapgāde

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus Skrundas novadā sniedz SIA „Skrundas komunālā saimniecība”.

Novadā darbojas 9 centralizētās ūdensapgādes sistēmas:

- Skrundas pilsētā;
- Ciecērē, Jaunmuižā un Kušaiņos (Skrundas pagasts);
- Rudbāržos un Sieksātē (Rudbāržu pagasts);
- Dzeldā un Lēnās (Nīkrāces pagasts);
- Raņķos (Raņķu pagasts).

Kopējais ūdensapgādes tīklu garums ir 25,813km, no kuriem 2012.gadā no jauna tika izbūvēti 1,276 km Skrundā un 0,210 km Jaunmuižā. Novadā ir 13 artēziskie urbumi, no kuriem izmanto 12, darbojas 4 ūdenstorņi no kopā 8 esošajiem.

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus izmanto vidēji vairāk nekā 80% iedzīvotāji ciemos, taču Skrundas pilsētā pakalpojumu saņēmēju īpatsvars ir tikai 32%. Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus saņem arī 23 novada iestādes un 34 uzņēmumi.

Ūdensapgādes tarifi ir šādi:

- 0.58 Ls/m³ – Skrundas pilsētā;
- 0.53 Ls/m³ – Rudbāržos;
- 0.38 Ls/m³ – Ciecērē, Raņķos, Jaunmuižā, Kušaiņos un Dzeldā;
- 0.15 Ls/m³ – Lēnās.

Skrundas pilsēta un Skrundas pagasts

Centralizēta ūdens apgāde nodrošināta Skrundas pilsētā, kā arī trīs Skrundas pagasta apdzīvotajās vietās – Jaunmuižā, Ciecērē un Kušaiņos.

Ar centralizētu ūdensapgādi Skrundas pilsētā nodrošināti 32% no iedzīvotājiem, Ciecērē – 83%, Jaunmuižā – 83.9%, un Kušaiņos – 95.24%.

Ūdensapgādē Skrundas pilsētā un pagastā tiek izmantoti artēziskie ūdeņi, kas ir maz piesārņoti. Ūdensvadu kopgarums Skrundā ir 6.746 km, Ciecērē – 0.567 km, Jaunmuižā – 2.762 km, Kušaiņos – 2.88 km.

Vidējais ūdens patēriņš Skrundas pilsētā ir 103.5 m³ diennaktī, Cieceres ciemā – 7.24 m³, Jaunmuižā – 21.94 m³, Kušaiņos – 17.5 m³ diennaktī.

1999.gadā Skrundas pilsētā tika nodota ekspluatācijā dzeramā ūdens atdelžošanas stacija (jauda 3x12 m³/st.), kura nodrošina vietējos iedzīvotājus ar tīru ūdeni, kas atbilst visām dzeramajam ūdenim izvirzītajām prasībām. Ūdens attīrīšanas stacija darbojas arī Jaunmuižā (jauda 1x6 m³/st.). ERAF projektu ietvaros plānots izbūvēt ŪAS Ciecērē un Kušaiņos.

Nīkrāces pagasts

Nīkrāces pagastā ar centralizētu ūdensapgādi nodrošināti pagasta Dzeldas un Lēnu ciema iedzīvotāji. Dzeldas ciema ūdensapgādes sistēmu veido divi artēziskie urbumi (darba aka un rezerves aka), 1 ūdenstornis, ūdensvadi, kuru kopgarums ir 2929 m, t.sk. rekonstruēti 960 m, un 2009. gadā uzbūvētā dzeramā ūdens sagatavošanas stacija. Turklāt Dzeldā ir vēl viens ūdenstornis, kas ir atslēgts no ūdensapgādes sistēmas un sliktā tehniskā stāvokļa dēļ tiek plānota tā demontāža.

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus Dzeldas ciemā izmanto 37 māju iedzīvotāji (jeb 93.2% no iedzīvotājiem), kā arī visas ciema teritorijā esošās iestādes un 2 komercsabiedrības, kas darbojas tirdzniecības un pakalpojumu sfērā. Daļa māsaimniecību izmanto no privātiem urbumiem (spicēm) vai grodu akām iegūtu ūdeni. Dzeldas ciemā gadā vidēji patērē 21000 m³ ūdens.

Lēnu ciemā ūdensvadu tīkla garums ir 1.200 km, gadā vidēji patērētais ūdens daudzums – 578m³.

Raņķu pagasts

Centralizētā ūdensapgāde ir Raņķu pagasta centrā. Šos pakalpojumus izmanto 80.8% pagasta iedzīvotāju.

Raņķu ciemā darbojas ūdens attīrīšanas stacija (jauda 1x7 m³/st.).

Ūdensapgādei izmanto dziļurbumus:

- 2 pašvaldības dziļurbumi centrā;
- 4 privātie dziļurbumi („Līceniekos”, „Smilgās”, „Kalniņi” un „Šķepeļos”).

Ūdensvadu tīkls darbojas jau no 70-iem gadiem. Ūdensapgādes sistēma ir nolietojusies, ir nepieciešama tās rekonstrukcija.

Rudbāržu pagasts

Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus Rudbāržos izmanto 86% ciema iedzīvotāji.

Ūdens attīrīšanu nodrošina ŪAS, kuras jauda ir 10 m³/st.

6.2.2 Kanalizācija

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus novadā sniedz SIA „Skrundas komunālā saimniecība”.

Skrundas novadā pastāv 9 centralizētās kanalizācijas sistēmas:

- Skrundas pilsētā;
- Ciecerē, Jaunmuižā un Kušaiņos (Skrundas pagasts);
- Rudbāržos un Sieksātē (Rudbāržu pagasts);
- Dzeldā un Lēnās (Nīkrāces pagasts);
- Raņķos (Raņķu pagasts).

Kopējais kanalizācijas tīklu garums, ieskaitot lietus kanalizācijas tīklus, ir 21.98 km, izmantojamo KSS skaits ir 9.

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto vidēji vairāk nekā 70% iedzīvotāji ciemos, taču Skrundas pilsētā pakalpojumu saņēmēju īpatsvars ir tikai 28%. Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus saņem arī 23 novada iestādes un 36 uzņēmumi.

Kanalizācijas tarifi ir šādi:

- 0.80 Ls/m³ – Skrundas pilsētā;
- 0.66 Ls/m³ – Rudbāržos;
- 0.28 Ls/m³ – Raņķos;
- 0.56 Ls/m³ – Ciecerē, Jaunmuižā, Kušaiņos un Dzeldā;
- 0.15 Ls/m³ – Lēnās.

Skrundas pilsēta un Skrundas pagasts

2000.gadā nodotas ekspluatācijā jaunās Skrundas pilsētas kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras tika izbūvētas projekta “800+” ietvaros. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas projektētā jauda ir 380 m³/d. Tās ir bioloģiskās attīrīšanas ietaises, pielietojot pārtrauktās aerācijas iekārtas.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbojas arī Skrundas pagasta apdzīvotājās vietās – Jaunmuižā (50 m³/dnn.), Ciecerē (50 m³/dnn.) un Kušaiņos (50 m³/dnn.).

Pārējā teritorijā no individuālā dzīvojamā sektora ir organizēta saimnieciski fekālo notekūdeņu izvešana.

Ar centralizētās kanalizācijas pakalpojumiem Skrundas pilsētā nodrošināti 28% no iedzīvotājiem, Ciecerē – 82.73%, Jaunmuižā – 71.2%, un Kušaiņos – 96.19%.

2012.gadā Skrundā izbūvēti kanalizācijas tīkli (1118 m) un kanalizācijas spiedvads (277 m, Jaunmuižā - kanalizācijas tīkli (705 m) un kanalizācijas spiedvads (6 m).

Nīkrāces pagasts

Bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir Dzeldas ciemā (380 m³/dnn.). Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Dzeldā rekonstruētas 2003.gadā.

Dzeldas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtās vidēji gadā tiek novadīti kopā 90860 m³ notekūdeņu, no tiem 23700 m³ ir notekūdeņi no dzīvojamā sektora, un 67160 m³ - no gaļas pārstrādes uzņēmuma.

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto 93.2% Dzeldas ciema iedzīvotāji.

Raņķu pagasts

Pagastā darbojas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas BIO-100. Iekārtu projektētā jauda 100 m³/dnn, faktiskā 31,0 m³/dnn. Šīs iekārtas ir ekonomiski neefektīvas, jo atrodas tālu no centra dzīvojamām mājām, kas palielina ekspluatācijas izmaksas.

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto 73.9% Raņķu ciema iedzīvotāji.

Rudbāržu pagasts

Rudbāržos darbojas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuru jauda ir 400 m³/dnn.

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus izmanto 86% Rudbāržu ciema iedzīvotāji.

6.2.3 Ūdenssaimniecības projekti Skrundas novadā

Skrundas novadā tiek īstenoti ūdenssaimniecības projekti, arī mazajos ciemos.

Skrundas novadā realizēta projekta „Ūdenssaimniecības attīstība 14 Kurzemes reģiona pašvaldībās, Skrunda” 1.kārta. Projekta ietvaros veikti šādi ūdenssaimniecības sistēmas uzlabojumi:

- izbūvēts jauns ūdensvads- 2520m;
- rekonstruēts ūdensvads - 480 m;
- rekonstruēts ūdensvads - 480 m;
- izbūvēts kanalizācijas spiedvads 1000 m;
- izbūvēta paštecis kanalizācija- 2031 m;
- rekonstruētas 65 skatakas;
- nomainīti 56 aizbīdņi rekonstruētām ūdensvada sadales akām;
- izurbtas 2 jaunas pazemes artēziskās akas;
- aiztampinātas 3 artēziskās akas
- izbūvēti 2 dzeramā ūdens rezervuāri un otrā pacēluma sūkņu stacija;
- izbūvētas 2 kanalizācijas pārsūkņētas;
- rekonstruēta 1 kanalizācijas pārsūkņēta.

Projekta kopējās izmaksas ir 743177.56 Ls, Eiropas Savienības Kohēzijas fonds sedz 85% un SIA „Skrundas komunālā saimniecība” 15% no kopējās summas.

Projekta „Ūdenssaimniecības attīstība 14 Kurzemes reģiona pašvaldībās, Skrunda” 2.kārtas veiktie darbi:

- ūdens atdzelžošanas stacijas renovācija;
- Rūpniecības ielas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu (NAI) darbības automatizēšana, SCADA ierīkošana NAI un pilsētas kanalizācijas sūkņu stacijā.
- ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu rekonstrukcijas darbi Amatnieku, Bānīšu, Ganību un Kalēju ielās,
- sadzīves kanalizācijas sūkņu stacijas izbūve Amatnieku ielā.

Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir 1 163 727,62 LVL, no tām Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansējums ir 85%, valsts budžeta līdzfinansējums ir gandrīz 10%, bet SIA „Skrundas komunālā saimniecība” nodrošina pārējo līdzfinansējuma daļu attiecināmo izmaksu segšanai.

Ūdenssaimniecības projekti Skrundas novada ciemos ir apkopoti tabulā zemāk (skat. Tabula 6-1).

Nr. p.k.	Nosaukums	Teritorija	Plānotās izmaksas bez PVN, LVL	ERAF līdzfinansējuma īpatsvars, %
1.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Skrundas novada Cieceres ciemā	Cieceres ciems	150526.60	85%
2.	Skrundas novada Rudbāržu pagasta Rudbāržu ciema ūdenssaimniecības attīstība	Rudbāržu ciems	334982.13	85%
3.	Skrundas novada Raņķu pagasta Raņķu ciema ūdenssaimniecības attīstība	Raņķu ciems	210630.75	85%
4.	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Skrundas novada Jaunmuižas ciemā (noslēdzās 2012.gada 31.jūlijā)	Jaunmuižas ciems	323639.60	85%
5.	Ūdenssaimniecības infrastruktūra attīstība Skrundas novada Kušaiņu ciemā	Kušaiņu ciems	240777.80	85%
6.	Skrundas novada Nīkrāces pagasta Dzeldas ciema ūdenssaimniecības attīstība	Dzeldas ciems	196810.88	85%

Tabula 6-1. Ūdenssaimniecības projekti Skrundas novada ciemos

Ūdenssaimniecības projektu ietvaros paredzētās aktivitātes ir vērstas uz dabas un energoresursu racionālu izmantošanu un vides piesārņojuma samazināšanu, nodrošinot kvalitatīvu dzīves vidi un novēršot draudus iedzīvotāju veselībai. Šādu projektu realizācija nodrošina ilgtspējīgu attīstību, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai.

Veicamie darbi, lai pilnībā sakārtotu ūdenssaimniecības sistēmu Skrundas novadā ir uzskaitīti tabulā zemāk (skat. Tabula 6-2).

Skrundā	1. Ūdensapgādes tīklu paplašināšana (Ziedu ielā; Nākotnes ielā posmā no Ziedu ielas līdz Robežu ielai; Sporta ielā posmā no Saldus ielas līdz Kalēju ielai; Lielajā ielā posmā no Prieku ielas līdz Rīgas ielai; Lielajā ielā un Kalēju ielā posmā no Rīgas ielas līdz O.Kalpaka ielai; Kalna ielā posmā no Lielās ielas līdz Bērzu ielai; Bērzu ielā; Rīgas ielā; Brīvības ielā; Celtnieku ielā; Meža ielā; Kuldīgas ielā; Noliktavas ielā; Klusajā ielā; Paegļu ielā; Pļavu ielā; Liepājas ielā posmā no Ganību ielas līdz Pļavu ielai; Stūra ielā; Dzirnau ielā; Purva ielā; Ventas ielā posmā no Sporta ielas līdz Dzirnau ielai; Saldus ielā) 2. VEF urbuma tamponēšana 3. Vidusskolas urbuma tamponēšana 4. Pils ielas urbuma tamponēšana 5. Dārza ielas urbuma tamponēšana 6. Dārza ielas ūdenstorņa demontāža 7. Cērpīņu sistēmas ūdenstorņa demontāža
Cieceres ciemā	1. Ugunsdzēsības dīķa izveide; 2. Esošo NAI demontāža; 3. Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija – 110 m; 4. Ūdensapgādes tīklu paplašināšana – 165 m; 5. Sadzīves kanalizācijas pašteses tīklu rekonstrukcija – 70 m; 6. Sadzīves kanalizācijas tīklu paplašināšana – 730 m.
Rudbāržos	1. Darba artēziskās akas rekonstrukcija; 2. Ūdensvada rekonstrukcija no Centra uz fermu – 800 m; 3. Pašteses kanalizācijas tīklu rekonstrukcija – 4480 m; 4. Kanalizācijas pārsūkņēšanas stacijas KSS-1 demontāža

Raņķu ciemā	1. Kanalizācijas tīklu rekonstrukcija – 1538 m; 2. Esošo NAI demontāža
Jaunmuižas ciemā	1. Ūdensapgādes tīklu paplašināšana – 700 m; 2. Esošā ūdenstornā demontāža; 3. Sadzīves kanalizācijas pašteses tīklu paplašināšana – 695 m; 4. Esošo NAI demontāža; 5. Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija – 1075 m; 6. Sadzīves kanalizācijas tīklu rekonstrukcija – 395 m.
Kušaiņu ciemā	1. Ugunsdzēsības dīķa izveide; 2. Esošā ūdenstornā demontāža; 3. Sadzīves kanalizācijas pašteses tīklu rekonstrukcija – 741 m; 4. Esošo NAI demontāža; 5. Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija – 189 m.
Nīkrāces pagasta Dzeldas ciemā	1. Ūdensapgādes tīklu izbūve – 100 m; 2. Ūdensapgādes tīklu rekonstrukcija – 200 m; 3. Ūdenstornā Nr.2 demontāža; 4. Kanalizācijas tīklu rekonstrukcija – 3100 m; 5. Kanalizācijas virszemes tīkla demontāža – 164 m.

Tabula 6-2. Veicamie darbi pilnīgai ūdenssaimniecības un kanalizācijas sistēmas sakārtošanai Skrundas novadā

Avots: Skrundas novada pašvaldība

6.3 Enerģētikas infrastruktūra un pakalpojumi

6.3.1 Elektroapgādes infrastruktūra un pakalpojumi

Skrundas novada teritorijās elektroapgādes līnijas apkalpo AS „Sadales tīkls” (Rietumu reģiona Kuldīgas nodaļa), kura pārziņā ir vidēja sprieguma (20kV) un zemsprieguma (0,4kV) elektrolīnijas un 20/0,4kV transformatoru apakšstacijas.

Augstspriegumu līnijas kopš 2011.gada 1.aprīļa apkalpo AS „Latvijas elektriskie tīkli” (līdz tam AS „Augstsprieguma tīkli”). Skrundas novada teritoriju šķērso elektroenerģijas pārvades tīkla 110 kV un 330 kV gaisa vadu līnijas.

Novadā elektroenerģiju izmanto:

- iedzīvotāju sadzīves vajadzībām,
- uzņēmumu un zemnieku saimniecību ražošanas vajadzībām,
- pašvaldības vajadzībām.

Nīkrāces pagasta teritorijā darbojas mazās hidroelektrostacijas:

- Dzeldas HES uz Dzeldas upes;
- Rukaišu HES uz Šķerveļa upes.

6.3.2 Siltumapgādes infrastruktūra un pakalpojumi

Centralizētās siltumapgādes pakalpojumus Skrundas novada sniedz SIA „Skrundas komunālā saimniecība”.

Kopējais siltumapgādes tīklu garums ir 2,098 km.

Siltumapgādes tarifi tiek noteikti atkarībā no dabasgāzes diferencētās tirdzniecības gala tarifiem, un var svārsties no 44,99 Ls/MWh līdz 98,62 Ls/MWh.

Skrundas pilsēta un Skrundas pagasts

Centralizēta siltumapgāde ir tikai Skrundas pilsētā un nodrošina ar siltumu ~18% iedzīvotāju. Jaunmuižā un Kušaiņos vietējās katlumājas vairs nedarbojas. Siltumapgādes sistēmas darbību nodrošina 7 katlumājas, kas atrodas pie dzīvojamām mājām, bet atsevišķi tiek apkurināta Lattelekom ēka:

- Saldus ielā 6 – 0,895 MW;
- Lielā ielā 1 – 0,405 MW;
- Lielā ielā 4 – 0,042 MW;
- Liepājas ielā 12 – 0,575 MW;
- Liepājas ielā 45 – 0.108 MW;
- Dārza ielā 6 – 0.285 MW;
- Saldus ielā 15 – 0.170 MW.

Nīkrāces pagasts

Centrālā apkure pārtraukta kopš 1995.gada.

Pagastā atsevišķos daudzdzīvokļu mājās ierīkotas lokālās apkures sistēmas. Pārējās daudzdzīvokļu mājās izmanto krāšņu apkuri.

Raņķu pagasts

Centrālā apkure Raņķu pagastā ir tikai ēkā „Sākumskola”, kurā atrodas arī bērnudārzs, bibliotēka, pasts un kultūras pasākumu zāle.

Pagastā nepieciešams veikt ēku siltināšanu centrā, jāveic apkures sistēmas pilnveidošana un rekonstrukcija, lai atrisinātu siltuma padeves jautājums centra daudzdzīvokļu mājās.

Rudbāržu pagasts

Rudbāržu ciemā darbojas katlu māja, kuras jauda ir 0.756 MW. Rudbāržos siltumapgādei izmanto dabas gāzi, kas sadārdzina pakalpojumus. Plānots izbūvēt koģenerācijas staciju, elektroenerģijas iegūšanai izmantojot zaļo masu, paralēli iegūstot siltumu kā blakusproduktu.

6.3.3 Gāzes infrastruktūra un pakalpojumi

Skrundas novada teritoriju (Skrundas, Raņķu un Rudbāržu pagasts) šķērso maģistrālais gāzes vads Iecava - Liepāja. Raņķu pagasta teritorijā atrodas gāzes regulēšanas stacija (GRS) „Rudbārži” un maģistrālā gāzesvada Iecava – Liepāja atzars uz GRS „Rudbārži”. Rudbāržu pagasta teritorijā atrodas augstā, vidējā un zemā spiediena sadales gāzesvadi un gāzes regulēšanas punkti.

Nīkrāces pagasta teritorijā atrodas augstā spiediena ($P < 0,6 \text{ MPa}$) gāzesvads un vidējā spiediena ($P < 0,4 \text{ MPa}$) gāzesvadi. Gāzes apkuri Nīkrāces pagastā izmanto pamatskola un atpūtas centrs. Ražošanas sfērā dabas gāzi izmanto LPKS „BALTIC MEAT STANDARD.”.

Raņķu pagasta iedzīvotāji izmanto gāzi balonos.

Plānota maģistrālā gāzes vada uz Kuldīgu, un jauna maģistrālā gāzes vada Skrunda – Ventspils izbūve.

6.4 Sakaru infrastruktūra un pakalpojumi**6.4.1 Telekomunikācijas**

Skrundas novadā telekomunikācijas nodrošina fiksēto un mobilo telekomunikāciju infrastruktūra.

Fiksēto telekomunikāciju nodrošinātājs ir SIA „Lattelekom”, kas sniedz šādus pakalpojumus: balss telefonu, ISDN, dažāda ātruma datu pārraides līnijas un interneta pakalpojumus, izmantojot telefona līnijas (DSL).

Mobilo sakaru pakalpojumus Skrundas novadā piedāvā SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „Tele 2” un SIA „Bite Latvija”.

Kabeļtelevīzijas pakalpojumi novadā labā kvalitātē nav pieejami.

6.4.2 Internets, datu pārraides pakalpojumi

Interneta un datu pārraides pakalpojumi Skrundas novadā tiek nodrošināti ar mobilajām telekomunikācijām, t.i., mobilais internets un datu pārraide, ko piedāvā visi mobilo sakaru operatori. Interneta pieslēgumu Skrundā piedāvā arī Lattelecom, IZZI, Triatel un Hansa Internets. Pieejamais interneta ātrums ir vidējs – līdz 10 Mbit/s.

SIA „Lattelecom” pakalpojumus nodrošina ar fiksētajām tālruņa līnijām, kā arī ar kabeļtīklu pieslēgumiem.

Katrā Skrundas novada ciemā ir pieejams bezmaksas internets, Skrundas pilsētā ir arī vairāki SIA „Lattelecom” bezvadu interneta jeb WI-FI piekļuves punkti (skat. Tabula 6-3).

Bezmaksas internets	
Skrundas pilsētas bibliotēka	Lielā iela 1a, Skrunda, Skrundas novads, LV-3326
Skrundas bērnu bibliotēka	Lielā iela 1a, Skrunda, Skrundas novads, LV-3326
Antuļu bibliotēka	Jaunmuiža, Skrundas pagasts, Skrundas novads, LV-3307
Rudbāržu bibliotēka	Jubilejas iela 4 - 14, Rudbāržu pagasts, Skrundas novads, LV-3324
Sieksātes bibliotēka	Sieksātes pagasta nams, Rudbāržu pagasts, Skrundas novads, LV-3325
Raņķu pagasta bibliotēka	„Sākumskola” Raņķi, Raņķu pagasts, Skrundas novads, LV-3323
Nīkrāces pagasta bibliotēka	Ziedu iela 1-16, Dzelda, Nīkrāces pagasts, Skrundas novads, LV-3320
Skrundas novada pašvaldība (saskaņojot)	Raiņa iela 11, Skrunda, Skrundas novads, LV-3326
Skrundas novada pašvaldības aģentūras „Sociālais dienests” Alternatīvās aprūpes dienas centrs (saskaņojot)	Kalēju iela 4, Skrunda, Skrundas novads, LV-3326
Nīkrāces saietas nams	Dzelda, Nīkrāces pag., Skrundas nov., LV-3320
Maksas internets (Lattelecom WI-FI piekļuves punkti)	
Skrundas kultūras nams	Lielā iela 1a
Skrundas vidusskola	Liepājas iela 12
Skrundas Mūzikas skola	Lielā iela 4
Skrundas autoosta	Liepājas iela 15
„P ARVI”, SIA	Raiņa iela 10
„Pārtikas tirdzniecības apvienība” SIA	Ventas iela 16
„Brūnis plus” SIA veikals	Liepājas iela 1
„Lapa” zemnieku saimniecības „Šķēpeļi” datorsalons	Saldus iela 2
„Ilmas aptieka 16” SIA „Latvijas aptieka”	Kuldīgas iela 4
„Latvijas Nafta” MPVAS 69. degvielas uzpildes stacija	Degvielas uzpildes stacija

Tabula 6-3. Interneta piekļuves punkti Skrundas novadā

Avots: Skrundas novada pašvaldība

6.4.3 Pasta pakalpojumi

Skrundas novadā pasta pakalpojumus nodrošina VAS „Latvijas Pasts” 4 pasta nodaļas – Skrundas pilsētā, Nīkrācē, Raņķos un Rudbāržos.

Pasta nodaļas, kas atrodas pagastos, pārsvarā strādā 5 dienas nedēļā 4-5 stundas dienā, bet Skrundas pilsētā pasta pakalpojumus ir iespējams saņemt sešas dienas nedēļā un pilnā darba laikā.

6.5 Meliorācijas sistēma

Meliorācijas sistēmas uzturēšana un atjaunošana visā novadā praktiski netiek veikta. Tādēļ ir nepieciešama kompleksa pieeja no visu īpašnieku puses (privātie īpašnieki un publiskais sektors) meliorācijas sistēmas darbības uzturēšanā.

6.6 Atkritumu apsaimniekošana

Skrundas novada dome atkritumu apsaimniekošanu novadā organizē un kontrolē saskaņā ar šādiem normatīvajiem aktiem:

- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns,
- Skrundas novada saistošie noteikumi Nr. 23/2010 „Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Skrundas novadā” (apstiprināti Skrundas novada Domes sēdē 26.08.2010, prot. Nr. 12, 11.§).

Atkritumu apsaimniekošanu novadā nodrošina SIA „Eko Kurzeme”, atkritumi tiek izvesti uz SA poligonu „Ķīvītes” Liepājas novada Grobiņas pagastā.

Skrundas sadzīves atkritumu izgāztuve (platība 2ha) tika slēgta 2001. gadā, rekultivēta 2010.gadā. Vēl novadā atrodas 4 slēgtas un nerekultivētas izgāztnes: 2 Raņķu pagastā – sadzīves atkritumu izgāztuve „Stūrīši” (slēgta 2002.gadā, platība 0,3ha) un „Ulmaņa priedītes” (slēgta 1998.gadā, platība 15.0ha, rekultivējamā platība 6.0ha), Nīkrāces pagastā – „Vītolīņi” (slēgta 2003.gadā, platība 0,7 ha) Rudbāržu pagastā – sadzīves atkritumu izgāztuve „Sniedzes” (slēgta 2003.gadā, platība 1ha).

6.7 Kapu saimniecība

Skrundas novadā notiek kapu teritoriju inventarizācija. Pēc esošajiem datiem Skrundas novadā atrodas 27 kapsētas (skat. Tabula 6-3), kuru kopējā platība ir 22,9 ha. Kapsētas ir gan atvērtas, gan daļēji slēgtas. Kārtību kapsētās nosaka Saistošie noteikumi Nr. 2/2010 „Skrundas pilsētas un Skrundas pagasta kapsētu uzturēšanas noteikumus”.

Nr. p.k.	Nosaukums	Kadastra Nr.	Platība, ha
Skrundas pilsētā			
1.	Baznīcas kapi	6209 002 0153	2,5818
2.	Sila kapi	6209 004 0241	2,8621
Skrundas pagastā			
3.	Ikaišu kapi	6229 002 0070	0,2
4.	Rozu kapi	6229 003 0011	0,5
5.	Dobeļu kapi	6229 005 0093	0,7
6.	Augstupu kapi	6229 007 0069	0,023
7.	Vērpju kapi	6229 007 0070	0,23
8.	Mūriņu kapi	6229 007 0075	0,3
9.	Pastaru kapi	6229 008 0078	1,0
10.	Klūgu kapi	6229 013 0051	2,6
11.	Vadžu kapi	6209 004 0021	0,4
12.	Gobdziņu kapi	6209 016 0073	0,5

Nr. p.k.	Nosaukums	Kadastra Nr.	Platība, ha
Raņķu pagastā			
13.	Priednieku kapi	6278 001 0076	0,67
14.	Irbes kapsēta	6278 002 0160	0,69
15.	Mazgaraušu kapsēta	6278 003 0072	0,24
Nīkrāces pagastā			
16.	Priednieku kapi	6268 001 0167	0,2
17.	Purvakra kapi	6268 003 0144	2,2
18.	Varoņu kapi	6268 003 0160	0,4
19.	Līgotu kapi	6268 003 0163	0,4
20.	Tukumu kapi	6268 004 0067	1,0
21.	Miera kapi	6268 005 0050	0,6
Rudbāržu pagastā			
22.	Vecsieksātes kapsēta	6282 001 0042	0,8
23.	Valtaiķu kapsēta	6282 002 0014	0,2
24.	Bakūžu kapsēta	6282 005 0098	1,1
25.	Sprīžu kapsēta	6282 006 0036	0,9
26.	Lūdiķu kapi	6282 008 0165	1,1
27.	Krogarāju kapsēta	6282 010 0068	0,5

Tabula 6-4. Kapsētas Skrundas novadā

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Baznīcas, Sila, Dobeļu, Pastaru, Klūgu un Vadžu kapus apsaimnieko SIA „Skrundas komunālā saimniecība”. Nīkrāces pagastā esošos kapus apsaimnieko Nīkrāces pagasta pārvalde, Lēnu Romas katoļu draudzes kapus – Lēnu Romas katoļu draudze.

6.8 Kopsavilkums un inženiertehniskās infrastruktūras un pakalpojumu novērtējums

Mājokļi

Pēc CSP datiem 2009.gada beigās Skrundas novada dzīvojamā fondā 1337 dzīvojamās mājās bija 3052 mājokļi, ar kopējo platību 286.5 tūkst. m². Vidēji uz vienu iedzīvotāju tas sastādīja 47.6 m² dzīvojamās platības, kas raksturojams kā augstākais rādītājs starp kaimiņu novadiem. Skrundas novada dzīvojamā fonda struktūrā pēc mājokļu skaita lielāko īpatsvaru veido 1 dzīvokļa mājokļi jeb privātmājas.

Ūdensapgāde, kanalizācija

Centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus Skrundas novadā sniedz SIA „Skrundas komunālā saimniecība”. Novadā darbojas 9 centralizētās ūdensapgādes sistēmas un 9 centralizētās kanalizācijas sistēmas - Skrundas pilsētā, Cieceres, Jaunmuižas un Kušaiņu ciemos (Skrundas pagasts), Rudbāržu un Sieksātes ciemos (Rudbāržu pagasts), Dzeldas un Lēnu ciemos (Nīkrāces pagasts), kā arī Raņķu ciemā (Raņķu pagasts). Septiņās apdzīvotās vietās ūdenssaimniecības sistēmas ir daļēji rekonstruētas vai arī rekonstrukcijas darbi atrodas realizācijas stadijā. Sieksātes un Lēnu ciemos ūdenssaimniecības sistēmas rekonstrukcija nav veikta.

Siltumapgāde

Centralizētās siltumapgādes pakalpojumus Skrundas novadā sniedz SIA „Skrundas komunālā saimniecība”. Kopējais siltumapgādes tīklu garums ir 2,098 km.

Centralizēta siltumapgāde ir Skrundas pilsētā, kur ar siltumu tiek nodrošināti ~18% iedzīvotāju, Raņķu pagasta ēkā „Sākumskola”, kurā atrodas arī bērnudārzs, bibliotēka, pasta nodaļa un kultūras pasākumu zāle, kā arī Rudbāržu ciemā.

Skrundas pagastā un Nīkrāces pagastā nav centralizētās siltumapgādes. Nīkrāces pagastā atsevišķās daudzdzīvokļu mājās ierīkotas lokālās apkures sistēmas. Pārējās daudzdzīvokļu mājās izmanto krāšņu apkuri.

Energoapgāde

Skrundas novada teritorijās elektroapgādes līnijas apkalpo AS „Sadales tīkls” (Rietumu reģiona Kuldīgas nodaļa), kura pārziņā ir vidēja sprieguma (20kV) un zemsprieguma (0,4kV) elektrolīnijas un 20/0,4kV transformatoru apakšstacijas.

Augstspriegumu līnijas kopš 2011.gada 1.aprīļa apkalpo AS „Latvijas elektriskie tīkli” (līdz tam AS „Augstsprieguma tīkli”). Skrundas novada teritoriju šķērso elektroenerģijas pārvades tīkla 110 kV un 330 kV gaisa vadu līnijas.

Skrundas novada teritoriju (Skrundas, Raņķu un Rudbāržu pagasts) šķērso maģistrālais gāzes vads Iecava - Liepāja. Raņķu pagasta teritorijā atrodas gāzes regulēšanas stacija (GRS) „Rudbārži” un maģistrālā gāzesvada Iecava – Liepāja atzars uz GRS „Rudbārži”. Rudbāržu pagasta teritorijā atrodas augstā, vidējā un zemā spiediena sadales gāzesvadi un gāzes regulēšanas punkti.

Nīkrāces pagasta teritorijā atrodas augstā spiediena ($P < 0,6 \text{ MPa}$) gāzesvads un vidējā spiediena ($P < 0,4 \text{ MPa}$) gāzesvadi. Raņķu pagasta iedzīvotāji izmanto gāzi balonos.

Telekomunikācijas

Skrundas novadā telekomunikācijas nodrošina fiksēto un mobilo telekomunikāciju infrastruktūra, pieejami interneta, datu pārraides pakalpojumi.

Skrundas novadā pasta pakalpojumus nodrošina VAS „Latvijas Pasts” 4 pasta nodaļas – Skrundas pilsētā, Nīkrāces, Raņķu un Rudbāržu pagastos.

Meliorācijas sistēma

Meliorācijas sistēmas uzturēšana un atjaunošana visā novadā praktiski netiek veikta. Tādēļ ir nepieciešama kompleksa pieeja no visu īpašnieku puses (privātie īpašnieki un publiskais sektors) meliorācijas sistēmas darbības uzturēšanā.

Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu apsaimniekošanu novadā nodrošina SIA „Eko Kurzeme”, atkritumi tiek izvesti uz sadzīves atkritumu poligonu „Kīvītes” Liepājas novada Grobiņas pagastā. Novadā atrodas 5 slēgtas atkritumu izgāztuves.

Kapsētas

Skrundas novadā atrodas 27 kapsētas, virkne no kurām ir daļēji slēgtas, t.i., apbedīšana notiek reti. Lai iegūtu aktuālo informāciju par kapsētu pieejamību, ir uzsākta novada kapsētu inventarizācija.

Iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka pārsvarā novada iedzīvotāji ir apmierināti ar atkritumu savākšanu/izvešanu novadā, elektroapgādi, sakaru un pasta pakalpojumiem un interneta pieejamību, par ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem iedzīvotāju viedokļi ir dažādi, tāpat kā par centralizēto siltumapgādi, par kurām lielai daļai respondentu nav viedokļa vai ir izteikta neapmierinātība.

Lūdzu, novērtējiet šo pakalpojumu un jomu KVALITĀTI Skrundas novadā

Atkritumu savākšana/izvešana

Ļoti apmierina	26		18.3%
Drīzāk apmierina	84		59.2%
Drīzāk neapmierina	18		12.7%
Ļoti neapmierina	2		1.4%
Nav viedokļa	12		8.5%

Ūdensapgāde un kanalizācija

Ļoti apmierina	8		5.6%
----------------	---	--	------

Drīzāk apmierina	47		33.1%
Drīzāk neapmierina	27		19%
Ļoti neapmierina	22		15.5%
Nav viedokļa	38		26.8%
Centralizēta siltumapgāde			
Ļoti apmierina	4		2.8%
Drīzāk apmierina	15		10.6%
Drīzāk neapmierina	20		14.1%
Ļoti neapmierina	25		17.6%
Nav viedokļa	78		54.9%
Elektroapgāde			
Ļoti apmierina	25		17.6%
Drīzāk apmierina	82		57.7%
Drīzāk neapmierina	17		12%
Ļoti neapmierina	4		2.8%
Nav viedokļa	14		9.9%
Sakaru pakalpojumi			
Ļoti apmierina	22		15.5%
Drīzāk apmierina	87		61.3%
Drīzāk neapmierina	14		9.9%
Ļoti neapmierina	7		4.9%
Nav viedokļa	12		8.5%
Pasta pakalpojumi			
Ļoti apmierina	28		19.7%
Drīzāk apmierina	91		64.1%
Drīzāk neapmierina	7		4.9%
Ļoti neapmierina	3		2.1%
Nav viedokļa	13		9.2%
Interneta pieejamība			
Ļoti apmierina	30		21.1%
Drīzāk apmierina	72		50.7%
Drīzāk neapmierina	18		12.7%
Ļoti neapmierina	7		4.9%
Nav viedokļa	15		10.6%

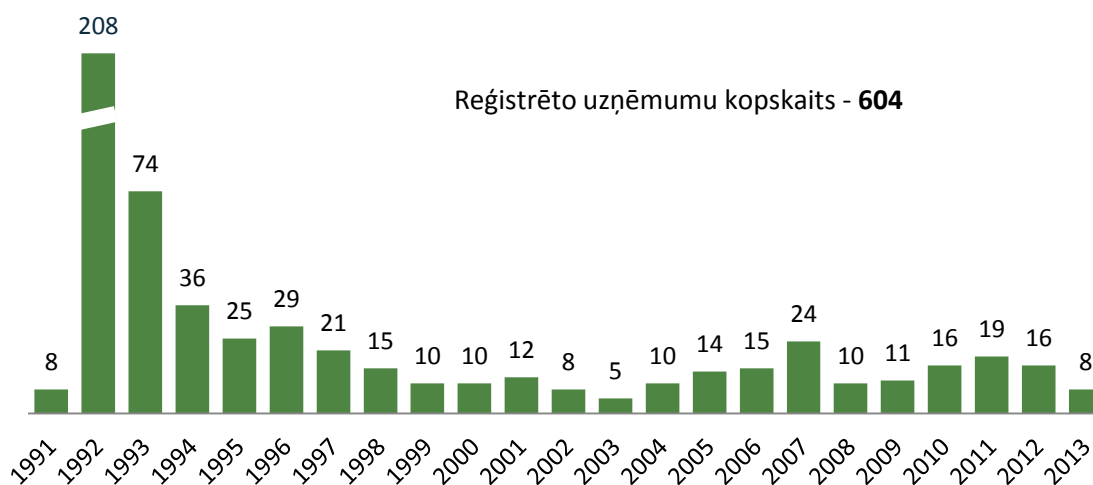
7 UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDE UN NOZARU ATTĪSTĪBA

Faktori, kas ietekmē uzņēmējdarbību, ir gan novada teritoriālais izvietojums, gan nepieciešamo resursu (cilvēkresursu, dabas resursu, atbilstošas infrastruktūras un finanšu resursu) pieejamība un kvalitāte, gan normatīvā vide, kuru lielā mērā regulē valsts līmeņa likumdošanas akti. Tomēr arī pašvaldības rīcībā ir atbalsta instrumenti, ar kuru palīdzību var nodrošināt uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi un sekmēt Skrundas uzņēmēju konkurētspēju un novada izaugsmi kopumā.

Šajā nodaļā raksturota Skrundas novada uzņēmējdarbības vide, analizējot uzņēmējdarbības aktivitāti, t.sk. uzņēmumu skaita dinamiku un struktūru, plašāk pārstāvētās nozares un tajās darbojošos uzņēmumus, kā arī identificējot uzņēmējdarbību veicinošus un bremzējošus faktorus un pašvaldības darbību uzņēmējdarbības vides attīstības sekmēšanā.

7.1 UZŅĒMĒJDARBĪBAS AKTIVITĀTE

Pēc SIA „Lursoft” datiem 22 gadu laikā, sākot no 1991.gada, Skrundas novadā ir reģistrēti 604 uzņēmumi (skat. Ilustrācija 7-1). Pirmo 4 gadu laikā pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas tika reģistrētas vairāk kā 300 komercsabiedrības, no kurām 235 – zemnieku saimniecības.. Sākot no 1995.gada, ekonomiskā aktivitāte Skrundas novadā atspoguļo vispārējās valstij raksturīgās likumsakarības – uzņēmējdarbības struktūru skaita pieaugumu pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā 2004. gadā, komercdarbības aktivitātes samazināšanās krīzes periodā 2008.-2009.gadā. Sākot no 2010.gada, pozitīvā reģistrēto komercstruktūru pieauguma tendence atjaunojās.

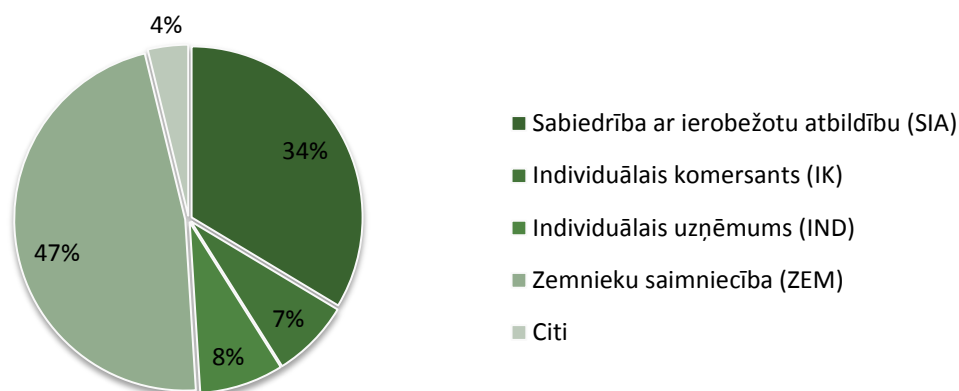

Ilustrācija 7-1. Skrundas novadā reģistrēto uzņēmumu dinamika, 1991.-2012.g

Avots: SIA „Lursoft”. Statistika aktualizēta 14.08.2013

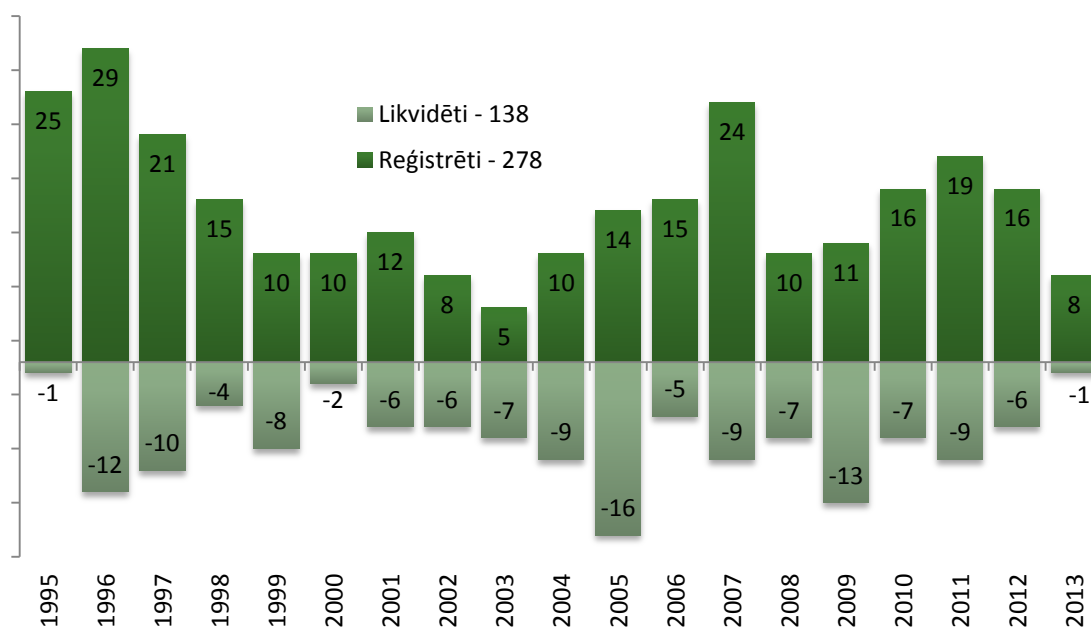
Pēc uzņēmējdarbības formas Skrundas novadā dominē zemnieku saimniecības (ZEM) - 47%, kam seko sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) - 34%, individuālo uzņēmumu (IND) un individuālo komersantu (IK) īpatsvars ir 7-8% (skat. Ilustrācija 7-2).

Līdztekus jaunu uzņēmumu dibināšanai daļa uzņēmumu tiek likvidēti (skat. Ilustrācija 7-3). 22 gadu laikā ievērojams skaits komercstruktūru ir pārtraukušas savu darbību. Pēc SIA „Lursoft” datiem laika posmā no 1995. gada ir reģistrētas 278 biznesa struktūras, likvidētas 138, kas ir aptuveni 50%.

Ilustrācija 7-2. Skrudas novadā reģistrēto uzņēmumu sadalījums pa uzņēmējdarbības formām

Avots: SIA „Lursoft”. Statistika aktualizēta 14.08.2013

Ilustrācija 7-3. Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Skrudas novadā, 1995.-2012.g.

Avots: SIA „Lursoft”. Statistika aktualizēta 14.08.2013

2013.gada augustā SIA „Lursoft” datu bāzē ir atrodami 464 Skrudas novadā reģistrēti un nelikvidēti uzņēmumi. Šo uzņēmumu reģistrētā pamatkapitāla apjoms – 4.15 milj. Ls.

Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) publicētie dati par uzņēmējdarbības aktivitāti novadu griezumā ir pieejami par 2011. gadu. Pēc CSP datiem Skrudas novadā uz 1000 iedzīvotājiem ir 66 ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības, kas ir arī vidējais rādītājs Kurzemes reģionā kopumā. Salīdzinājumam – vidēji Latvijā ir 69 ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības uz 1000 iedzīvotājiem (skat. Tabula 7-1).

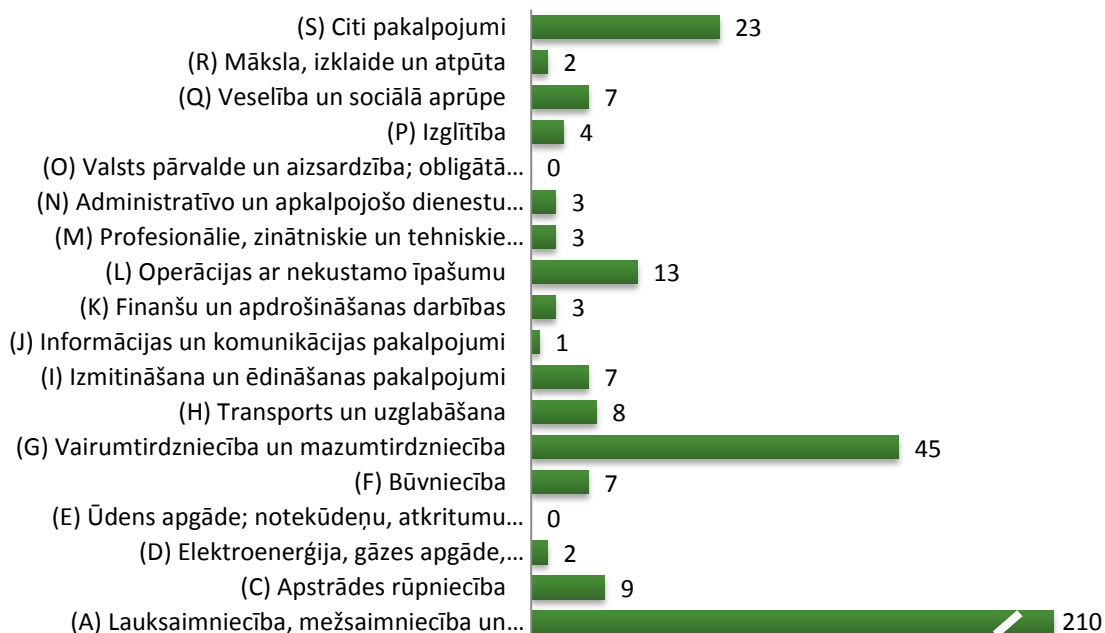
Latvija	69
Statistiskie reģioni	
Rīgas reģions	85
Pierīgas reģions	60
Vidzemes reģions	71
Kurzemes reģions	64
Zemgales reģions	57
Latgales reģions	59
Republikas pilsētas	
Rīga	85
Daugavpils	45
Jelgava	50
Jēkabpils	49
Jūrmala	54
Liepāja	50
Rēzekne	56
Valmiera	72
Ventspils	50

Kurzemes reģiona novadi	
Aizputes novads	81
Alsungas novads	98
Brocēnu novads	59
Dundagas novads	58
Durbes novads	129
Grobiņas novads	66
Kuldīgas novads	71
Nīcas novads	97
Pāvilostas novads	91
Priekules novads	100
Rojas novads	46
Rucavas novads	126
Saldus novads	79
Skrundas novads	66
Talsu novads	76
Vaiņodes novads	59
Ventspils novads	62

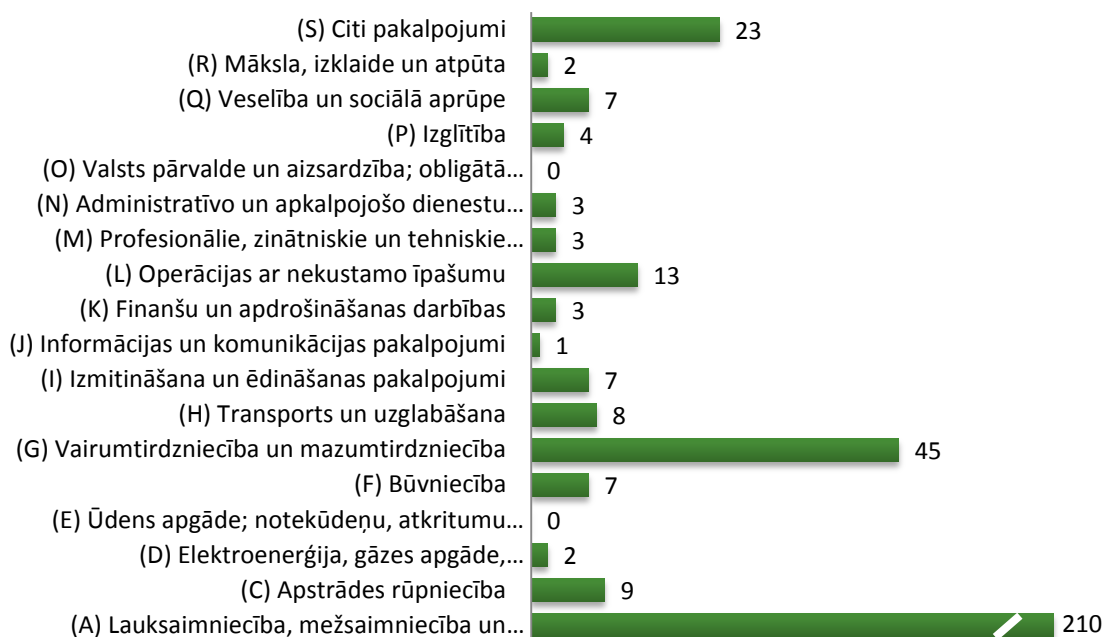
Tabula 7-1. Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības uz 1000 iedzīvotājiem, 2011.gads

Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde

Sadalījumā pa darbības veidiem visplašāk pārstāvēta ir lauksaimniecība un mežsaimniecība - 60% no kopējā aktīvo komercsabiedrību skaita, tam seko tirdzniecība – 13%, pārējo darbības veidu aktivitātes nepārsniedz 4% (skat.

Ilustrācija 7-4, Tabula 7-2).

Ilustrācija 7-4. Skrundas novada tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības sadalījumā pa galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.), 2011.g.

Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde

Darbības veids	2009		2010		2011		2010/2009	2011/2010
PAVISAM	315	100%	338	100%	348	100%	7.3%	3.0%
(A) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	195	61.9%	212	62.7%	210	60.3%	8.7%	-0.9%
(C) Apstrādes rūpniecība	8	2.5%	10	3.0%	9	2.6%	25.0%	-10.0%
(D) Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	1	0.3%	2	0.6%	2	0.6%	100.0%	0.0%
(F) Būvniecība	9	2.9%	7	2.1%	7	2.0%	-22.2%	0.0%
(G) Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	39	12.4%	40	11.8%	45	12.9%	2.6%	12.5%
(H) Transports un uzglabāšana	8	2.5%	7	2.1%	8	2.3%	-12.5%	14.3%
(I) Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	6	1.9%	7	2.1%	7	2.0%	16.7%	0.0%
(J) Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	3	1.0%	2	0.6%	1	0.3%	-33.3%	-50.0%
(K) Finanšu un apdrošināšanas darbības	3	1.0%	2	0.6%	3	0.9%	-33.3%	50.0%
(L) Operācijas ar nekustamo īpašumu	11	3.5%	9	2.7%	13	3.7%	-18.2%	44.4%
(M) Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	2	0.6%	3	0.9%	3	0.9%	50.0%	0.0%
(N) Administratīvo un apkalpojošo dienestu	3	1.0%	2	0.6%	3	0.9%	-33.3%	50.0%

darbība								
(P) Izglītība	4	1.3%	4	1.2%	4	1.1%	0.0%	0.0%
(Q) Veselība un sociālā aprūpe	6	1.9%	7	2.1%	7	2.0%	16.7%	0.0%
(R) Māksla, izklaide un atpūta	1	0.3%	2	0.6%	2	0.6%	100.0%	0.0%
(S) Citi pakalpojumi	14	4.4%	18	5.3%	23	6.6%	28.6%	27.8%

Tabula 7-2. Skrundas novada tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības sadalījumā pa galvenajiem darbības veidiem (NACE 2.red.), 2009.-2011.g.

Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde

Pēc CSP datiem 2011.gadā Skrundas novadā 330 aktīvo uzņēmumu (vai 95%) ir klasificēti kā *mikro*, 17 – kā *mazie*, 1 – kā *vidējais*, lielo uzņēmumu nav.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2003.gada 6.maija Rekomendāciju 2003/361/EK par mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju:

Mikro uzņēmums

max nodarbināto skaits – 9

gada apgrozījums un/vai gada bilances vērtība nepārsniedz 1.4 miljonus latu

Mazais uzņēmums

max nodarbināto skaits – 49

gada apgrozījums un/vai gada bilances vērtība nepārsniedz 7 miljonus latu

Vidējais uzņēmums

max nodarbināto skaits – 249

gada apgrozījums nepārsniedz 35.1 miljonu latu un/vai gada bilances vērtība nepārsniedz 30.2 miljonu latu

Liels uzņēmums

nodarbināto skaits – 250 un vairāk

gada apgrozījums pārsniedz 35.1 miljonu latu vai gada bilances vērtība pārsniedz 30.2 miljonu latu

Pēc SIA „Lursoft” datiem Skrundas novadā ir reģistrēti 3 uzņēmumi ar apgrozījumu virs 1 miliona latu. Līderis 2012.gadā ir SIA „Matss”, kura apgrozījums bija 1.84 milj. latu. SIA „Matss” darbības veids ir maizes ražošana, svaigi ceptu mīklas izstrādājumu un kūku ražošana (Tabula 7-3).

Otrajā vietā (ar apgrozījumu 1.7 milj. latu) ir kooperatīvā sabiedrība „BALTIC MEAT STANDART”, kas nodarbojas ar gaļas pārstrādi un konservēšanu.

Vēl viena kompānija, kurai apgrozījums ir pārsniedzis 1 miljonu latu robežu, ir SIA „EKO DRUVA”, kas specializējas viengadīgo kultūru audzēšanā.

Nr.p.k.	Uzņēmums	Apgrozījums (LVL)	Apgrozījuma pieaugums/samazinājums			Darbības veids
		2012.g.	2012/2011	2012/2010	2012/2009	
1	SIA "MATSS"	1 844 742	-8%	3%	10%	Maizes ražošana; svaigi ceptu mīklas izstrādājumu un kūku ražošana
2	Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "BALTIC MEAT STANDARD"	1 709 094	-23%	37%	nav datu	Gaļas pārstrāde un konservēšana
3	SIA "EKO DRUVA"	1 262 987	2%	23%	49%	Graudaugu produkti (izņemot rīsus), pākšaugi un eļļas augu sēklas
4	Piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība "KALNMUIŽA"	702 048	-9%	26%	2.45 reizes	Piena produktu, olu, pārtikas eļļu un tauku vairumtirdzniecības pakalpojumi
5	SIA "SKRUNDAS KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA"	594 528	27%	35%	73%	Tvaika piegāde; Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde; Notekūdeņu savākšana un attīrīšana; Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi.
6	SIA "KAMENES"	585 982	-7%	11%	45%	Neapstrādāti kokmateriāli
7	SIA "BiAGRO Kurzeme"	425 939	930 reizes	2.34 reizes	8.49 reizes	Graudaugu produkti (izņemot rīsus), pākšaugi un eļļas augu sēklas
8	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "PILSKALNA HES"	350 343	36%	8%	-4%	Elektroenerģija
9	Rudbāržu pagasta zemnieku saimniecība "PĪLĀDŽI VR"	330 799	2.93 reizes	nav datu	nav datu	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana; augkopība; dārzenkopība; dārkopība
10	SIA "G & I 2010"	320 003	5.09 reizes	24.53 reizes	nav datu	Mežizstrāde

Tabula 7-3. Skrundas novada 10 lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma, Ls

Avots: SIA „Lursoft”, 14.08.2013.

Piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība „Kalnmuiža”, kas pēdējos gados piedzīvoja dinamisku attīstību, pēc 2012.gada rezultātiem ir samazinājusi produkcijas apjomu par 9% salīdzinājumā ar 2011.gadu.

Stabili attīstās SIA „Skrundas komunālā saimniecība”, kas nodarbojas ar komunālo pakalpojumu sniegšanu (siltumenerģijas ražošana un piegāde, ūdens ieguve un sadale, kanalizācijas notekūdeņu pārsūkņēšana un attīrīšana, dzīvojamo māju apsaimniekošana, teritorijas sakopšana, autoceļu ikdienas uzturēšana u. c.). 2012.gada kompānijas apgrozījums bija 595 tūkst. latu, kas par 27% lielāks nekā 2011.gadā.

Skrundas novadā sekmīgi attīstās saimniecības, kas nodarbojas ar graudaugu produktu, pākšaugu un eļļas augu sēklas audzēšanu. 3 no 10 lielākajām zemnieku saimniecībām - „EKO DRUVA”, „BiAGRO Kurzeme”, „PĪLĀDŽI VR” darbojas šajā jomā.

Tā kā lielu novada teritorijas platību aizņem dīķi, novadā attīstās zivsaimniecība. Zināmākais šīs nozares pārstāvis ir SIA „Skrunda”.

Atbilstoši LR ZM sniegtajai informācijai Skrundas novadā ir 14 bioloģiskās saimniecības:

- z/s „Bišavas”, Raņķu pagasts,
- z/s „Straumītes”, Rudbāržu pagasts,
- Alīse Bēniņa, Nīkrāces pagasts,
- z/s „BITES”, Nīkrāces pagasts,
- z/s „Kalna Ventinieki”, Nīkrāces pagasts,
- SIA „Laudas AP”, Nīkrāces pagasts,
- Juris Jaunzems, Nīkrāces pagasts,
- z/s „Jāņkalni”, Rudbāržu pagasts,
- Juris Melbārdis, Rudbāržu pagasts,
- Silvija Paegle, Rudbāržu pagasts,
- z/s „Valti”, Skrundas pagasts,
- z/s „Torņkalni”, Skrundas pagasts,
- z/s „Kalnaiši”, Skrundas pagasts,
- z/s „Drusti”, Skrundas pagasts.

Kopējā sertificētā platība Skrundas novadā ir 1373,91 ha, no tiem 372,53 ha ir uzsākts saimniekot bioloģiski, 197,85 ha ir pārejas periodā, bet 803,53 ha ir bioloģiskas platības.

7.2 Uzņēmējdarbības vides vērtējums

7.2.1 Novada sociālekonomiskā attīstība

Katru gadu VRAA aprēķina Latvijas administratīvo teritoriju attīstības indeksu (turpmāk tekstā TAI), kas ļauj novērtēt šo teritoriju sociālekonomisko attīstību un salīdzināt to ar vidējo attīstības līmeni valstī.

Teritorijas attīstības indekss ir integrāls rādītājs, kas tiek aprēķināts, ņemot vērā četrus faktorus (rādītājus)⁷:

- bezdarba līmeni, % (reģistrēto bezdarbnieku skaits pret darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu);
- iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmēru uz vienu iedzīvotāju, latos;
- demogrāfiskās slodzes līmeni (bērnu un pensijas vecuma iedzīvotāju skaits pret darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu, reizināts ar 1000);
- pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējo piecu gadu laikā, % (starpība starp pastāvīgo iedzīvotāju skaitu perioda beigās un perioda sākumā pret iedzīvotāju skaitu perioda sākumā, reizināta ar 100).

Pēc 2011.gada datiem Skrundas novada TAI ir -0.905. Negatīvs TAI lielums nozīmē, ka gada laikā Skrundas novada attīstība ir norisinājusies lēnāk nekā vidēji Latvijā. Vissliktākā situācija bija vērojama 2009. gadā. Krīzes laikā TAI bija viszemākais -1.035⁸.

	Teritorijas attīstības līmeņa indekss							
	2008.gads		2009.gads		2010. gads		2011. gads	
	Vērtība	Rangs	Vērtība	Rangs	Vērtība	Rangs	Vērtība	Rangs
Skrundas novads	-0.939	94	-1.035	97	-1.022	95	-0.905	91

Tabula 7-4. Skrundas novada teritorijas attīstības indekss

Avots: VRAA pārskats „Reģionu attīstība Latvijā 2011” 2.pielikums

Atbilstoši administratīvi teritoriālajam iedalījumam Latvijā ir 110 novadu. Skrundas novads sociālekonomiskās attīstības rangā ieņem 91. vietu, ko var uzskatīt par nelabvēlīgu faktoru biznesa attīstībai. Bet jāņem vērā iezīmējušos pozitīvo teritorijas attīstības dinamiku. Divu gadu laikā Skrundas novadā sociālekonomiskā situācija ir uzlabojusies un novads rangā ir pacēlies no 97. līdz 91. vietai.

Rangs	Novads	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (pēc 2011.gada datiem, salīdzinot ar 2011.gada vidējiem rādītājiem)	Teritorijas attīstības līmeņa izmaiņu indekss (pēc 2011.gada datiem, salīdzinot ar 2010.gada vidējiem rādītājiem)
78	Alsungas novads	-0.525	-0.398
65	Brocēnu novads	-0.245	-0.101
53	Dundagas novads	-0.079	0.045
57	Durbes novads	-0.164	-0.038

⁷ LR MK noteikumi Nr. 482 „Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām”

⁸ Salīdzinājumam: maksimālais TAI=2.308 ir Garkalnes novadā, minimālais TAI=-1.789 – Kārsavas novadā.

Rangs	Novads	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (pēc 2011.gada datiem, salīdzinot ar 2011.gada vidējiem rādītājiem)	Teritorijas attīstības līmeņa izmaiņu indekss (pēc 2011.gada datiem, salīdzinot ar 2010.gada vidējiem rādītājiem)
49	Grobiņas novads	-0.008	0.121
71	Kuldīgas novads	-0.347	-0.234
70	Mērsraga novads	-0.323	-0.184
48	Nīcas novads	-0.004	0.114
68	Pāvilostas novads	-0.312	-0.178
89	Priekules novads	-0.774	-0.651
34	Rojas novads	0.135	0.25
93	Rucavas novads	-0.957	-0.830
41	Saldus novads	0.049	0.16
91	Skrundas novads	-0.905	-0.782
42	Talsu novads	0.043	0.159
106	Vaiņodes novads	-1.531	-1.375
29	Ventspils novads	0.19	0.314

Tabula 7-5. Kurzemes reģiona novadu teritorijas attīstības indekss, 2011.g.

Avots: LR MK Noteikumi Nr.482 2.pielikums

7.2.2 Ģeogrāfiskais izvietojums, infrastruktūra, resursi

Skrundas novads atrodas multimodālā transporta koridora Rīga – Liepāja maršrutā.

Valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte)–Liepāja ir Trans-Eiropas autoceļu tīkla (TEN-T) sastāvdaļa, kas nodrošina kvalitatīvus apstākļus kravu nogādei un pasažieru pārvadājumiem. Kravu tranzīts Liepājas jūras ostas virzienā stimulē sabiedriskās ēdināšanas, autotransporta servisa attīstību. Tūrisma maršruti uz Liepāju un tālāk uz Lietuvu pozitīvi ietekmē mazumtirdzniecību, viesnīcu servisu.

Skrundas novada teritoriju austrumu – rietumu virzienā šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Liepāja. Galvenokārt šī līnija tiek izmantota kravu tranzītam uz Liepājas ostu, 2006. gada 1. aprīlī atsākti arī pasažieru pārvadājumi.

Attīstīta transporta infrastruktūra ir priekšnosacījums loģistikas centru izveidei, ko var izmantot uzņēmējdarbības attīstībai.

Raugoties no energoapgādes viedokļa, Skrundas novadam ir pieeja maģistrālajam gāzes vadam, tad ir pietiekamas elektroenerģijas jaudas, kas varētu būt priekšnosacījums ražošanas attīstībai, tai skaitā lauksaimniecības produkcijas ražošanai un pārstrādei.

7.2.3 Kopsavilkums par uzņēmējdarbības attīstību novadā

2013.gada augustā SIA „Lursoft” datu bāzē ir atrodami 464 Skrundas novadā reģistrēti un nelikvidēti uzņēmumi. Šo uzņēmumu reģistrētā pamatkapitāla apjoms – 4.15 milj. Ls.

Sadalījumā pa darbības veidiem visplašāk pārstāvēta ir lauksaimniecība un mežsaimniecība - 60% no kopējā aktīvo komercsabiedrību skaita, tam seko tirdzniecība – 13%, pārējo darbības veidu aktivitātes nepārsniedz 4%.

Pēc CSP datiem 2011.gadā Skrundas novadā 330 aktīvo uzņēmumu (vai 95%) ir klasificēti kā *mikro*, 17 – kā *mazie*, 1 – kā *vidējais*, lielo uzņēmumu nav. Novadā ir reģistrēti 3 uzņēmumi ar

apgrozījumu virs 1 miljona latu: SIA „Matss” (1.84 milj. latu), „BALTIC MEAT STANDART” (1.7 milj. latu) un SIA „EKO DRUVA”.

2011.gadā Skrundas novada teritorijas attīstības indekss ir -0.905. No 110 Latvijas novadiem Skrundas novads ieņem 91. vietu, ko var uzskatīt par nelabvēlīgu faktoru biznesa attīstībai.

8 PUBLISKĀ PĀRVALDE

8.1 Pašvaldība

8.1.1 *Struktūra un funkcijas*

Pamatojoties uz „Administratīvi teritoriālās reformas likumu” 2009. gada 1. jūlijā tika izveidots Skrundas novads, kas apvienoja:

- Skrundas pilsētu ar lauku teritoriju,
- Nīkrāces pagastu,
- Raņķu pagastu,
- Rudbāržu pagastu.

Novada administratīvais centrs atrodas Skrundas pilsētā. Pašvaldības pakalpojumu nodrošināšanas vietas ir administratīvais centrs Skrundā, pakalpojumu pārvaldes Rudbāržu, Nīkrāces un Raņķu pagastos.

Novada pārvaldi īsteno Skrundas novada pašvaldība, tās struktūrvienības un iestādes (skat. Ilustrācija 8-1). Skrundas novada dome atbilstoši Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumam sastāv no 15 deputātiem. Domes un pašvaldības darbu reglamentē Skrundas novada pašvaldības nolikums, kas apstiprināts 2009.gada 22.oktobrī. Pašvaldības dome pieņem lēmumus, nosaka pašvaldības institucionālo struktūru, lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, izstrādā un apstiprina pašvaldības budžetu.

Pašvaldības dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu.

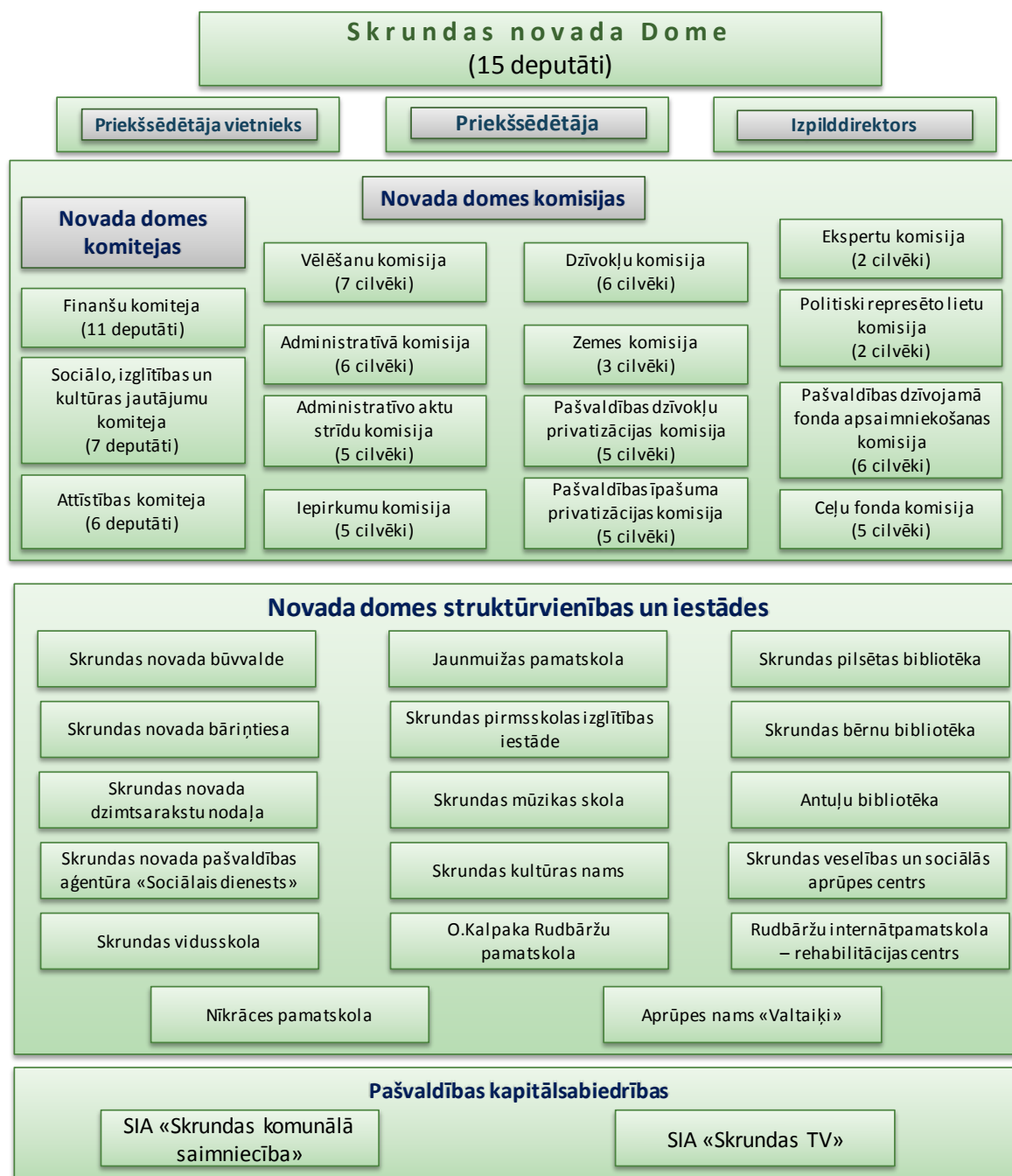
Skrundas novada pašvaldības pakļautībā ir 17 iestādes un struktūrvienības, 2 kapitālsabiedrības.

Lai nodrošinātu savu darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, dome no pašvaldības deputātiem ir ievēlējusi 3 komitejas:

- finanšu komiteju;
- attīstības komiteju;
- sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteju.

Domes darbu nodrošina administrācija – pašvaldības izpildorgāns, kas nodrošina Domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu.

Lai nodrošinātu novada domes nodoto funkciju izpildi saskaņā ar LR likumiem un normatīvajiem aktiem no deputātiem, speciālistiem un iedzīvotājiem ir izveidotas 12 komisijas.

Ilustrācija 8-1. Skrundas novada struktūrshēma

Avots: Skrundas novada pašvaldības 2011.g. publiskais pārskats

Skrundas novada domes finanšu komiteja

Komitejas sastāvā darbojas 11 deputāti. Tā nodrošina pašvaldības budžeta projekta izstrādāšanu un iesniedz to izskatīšanai domes sēdē, sniedz atzinumu par budžeta projektu, tajā izdarāmajiem grozījumiem, kā arī par prioritātēm līdzekļu sadalījumā, izskata jautājumus, kas saistīti ar finansējuma piešķiršanu, aizņēmumiem un akceptē pašvaldības piedalīšanos projektos. Finanšu komitejas kompetencē dod priekšlikumus par pašvaldības nekustamā īpašuma apsaimniekošanu un atsavināšanu.

Skrundas novada domes sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteja

Komitejas sastāvā darbojās 7 deputāti. Komitejas uzdevumi un pienākumi ir:

- sagatavot izskatīšanai domes sēdē jautājumus par sociālo palīdzību, par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā, par dzīvojamo telpu izmantošanu, par veselības aprūpi un aizsardzību, par ārvalstnieku un bezvalstnieku jautājumiem, par izglītību, kultūru, sportu un brīvā laika nodarbībām, kā arī bērnu tiesību un aizsardzības jautājumus;
- savas kompetences ietvaros izskatīt budžeta līdzekļu pieprasījumus un iesniegt tos finanšu komitejā;
- kontrolēt sociālā dienesta finanšu līdzekļu izlietojuma lietderību un likumību;
- sniegt atzinumu par pašvaldības kompetencē esošajiem jautājumiem saistībā ar interešu izglītības programmu apstiprināšanu.

Skrundas novada domes attīstības komiteja

Komitejas sastāvā darbojas 6 deputāti. Attīstības komitejas uzdevumi un pienākumi ir:

- sagatavot izskatīšanai domes sēdē jautājumus par teritorijas attīstības plānu un apbūves kārtību, zemes lietām, īpašumu un teritorijas izmantošanu, teritorijas apstādījumu plānošanu, vides pārvaldes struktūru un budžeta izmantošanu attīstības mērķiem, starptautisko sadarbību un tūrisma, investīciju projektu sagatavošanu un realizāciju;
- savas kompetences ietvaros izskatīt budžeta līdzekļu pieprasījumus un iesniegt tos finanšu komitejā.

8.1.2 Sniegto pakalpojumu raksturojums

Publiskie pakalpojumi

Publiskie pakalpojumi noteikti normatīvajos aktos, vai no tiem izrietošie materiālie vai nemateriālie labumi, ko iestāde vai privātpersona, kas īsteno valsts/pašvaldības pārvaldes uzdevumus, sniedz privātpersonai saistībā ar tās kompetencē esošu publiskās pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildi:

- Dzimtsarakstu nodaļa – laulību reģistrācija, uzvārdu, vārdu, tautības maiņa, dzimšanas reģistrēšana, miršanas reģistrēšana u.c.
- Administrācija – iedzīvotāju deklarēšana, bērnu pieteikšana pirmsskolas izglītības iestādēs.
- Bāriņtiesa ir pašvaldības aizbildnības un aizgādības iestāde. Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Bāriņtiesa Civillikumā paredzētajos gadījumos sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus.
- Būvvalde – plānošanas uzdevumu sagatavošana; būvprojektu saskaņošana; būvatļauju izsniegšana; darba uzdevumu detālplānojumiem izsniegšana u.c. Būvvaldē var saņemt nepieciešamās konsultācijas par būvniecību vai teritorijas plānojumiem.
- Sociālais dienests - sociālo pakalpojumu sniegšana, sociālā palīdzība, sociālā darbinieka konsultācijas par tālāku rīcību personai, kura nespēj nodrošināt sevi (savu ģimeni) un/vai pārvarēt esošās dzīves grūtības tikai saviem spēkiem un kurai ir vēlēšanās mainīt savu pašreizējo situāciju.

Skrundas novada pašvaldībā ieviesta elektronisko pakalpojumu saņemšanas sistēma, kas dod iespēju pašvaldības sniegtos pakalpojumus saņemt elektroniski, aizpildot veidlapas interneta mājas lapā un iesniegt, parakstoties ar e-parakstu.

Starpiestāžu pakalpojumi

Starpiestāžu pakalpojumi ir saistīti ar iestāžu savstarpējo sadarbību noteiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu veikšanā vai kuru rezultāts ir nepieciešams tikai citas iestādes funkciju vai uzdevumu izpildei vai tās pakalpojumu nodrošināšanai.

8.1.3 Pašvaldības komunikācija ar iedzīvotājiem

Skrundas novada nozīmīgākie resursi komunikācijai ar sabiedrību ir:

- novada mājas lapa internetā www.skrundasnovads.lv, kurā tiek sniegta plaša informācija par novadu, novada domes un pašvaldības darbību un tās rezultātiem, aktualitātēm novada kultūras dzīvē, t.sk. interaktīva aptauja, iegūstot atgriezenisko saiti no lapas apmeklētājiem,
- novada televīzija TV Skrunda,
- „Skrundas Novads”, Skrundas novada pašvaldības informatīvs izdevums (iznāk reizi mēnesī, tirāža 2300, pieejams arī elektroniski),
- Laikraksts „Kurzemnieks”, kas ir vienīgais reģionālais laikraksts, kura mērķauditorija ir Viduskurzemes iedzīvotāji (iznāk trīs reizes nedēļā, vidējais metiens– 6200 eksemplāru, pieejams arī elektroniski),
- sabiedriskās un publiskās apspriešanas,
- tikšanās ar iedzīvotājiem un iedzīvotāju sapulces,
- sadarbība ar sabiedriskajām organizācijām, iespēju robežās atbalstot šo organizāciju darbību ar telpām pasākumu rīkošanai, ar transportu, kā arī ar informācijas izplatīšanu par organizāciju darbu.

Lai komunikācija ar iedzīvotājiem būtu efektīvāka, Skrundas novada pašvaldības administratīvajā ēkā ir izveidots *klientu apkalpošanas centrs*, kur tiek sniegta pirmā informācija un atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem un iesniegumiem, kā arī koordinēts darbs pašvaldības speciālistu un pašvaldības apmeklētāju sadarbībai. Centrā ir apkopoti un pieejami saistošie noteikumi un nolikumi. Iedzīvotāji var sekot līdzi novada domes darbam, jo domes un komiteju sēdes ir atklātas.

Aktuālā informācija ir pieejama arī informācijas stendos Skrundas centrā, Skrundas kultūras namā un pakalpojumu centros. Par publiskajām izsolēm ziņas tiek sniegtas galvenokārt laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un „Kurzemnieks”. Par iepirkumiem procedūrām ziņas sniedz interneta mājas lapā www.iub.gov.lv un www.skrundasnovads.lv.

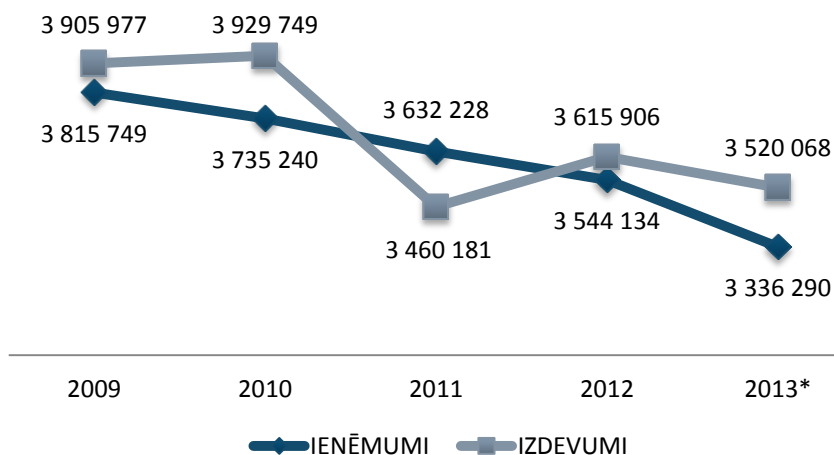
Skrundas televīzija ir izveidota 1992.gadā un ir viena no vecākajām un kvalitatīvākajām reģionālajām televīzijām Latvijā. Sākumā tā veidoja raidījumus par Skrundu un tās apkārtni, tagad raidījumi par notiekošo tiek veidoti bijušajos Saldus un Kuldīgas rajonos, kuri šobrīd ir sadalīti piecos novados. Bez ikdienas ziņām televīzija veido autorraidījumus, piemēram, „Sveicināti Viduskurzemē!”, „Saruna tuvplānā”, „Pagātne šodienā”, „Laba ideja” u.c.

8.2 Pamatbudžeta raksturojums

Skrundas novada pamatbudžeta ieņēmumi kopš 2009.gada ik gadu samazinās. 2013.gada pamatbudžeta ieņēmumu apjoms plānots 3.3 milj. latu līmenī, kas par 12.6% mazāks nekā 2009.gadā. 2013.gadā budžeta izdevumi plānoti 3.5 milj. latu līmenī.

Iepriekšējos gados pamatbudžeta struktūra liecina par izdevumu pārsvaru pār ieņēmumiem, izņemot 2011.gadu, kad budžeta pārpalikums sastādīja 172 tūkst. latu. 2013.gadā plānots budžeta

deficīts 184 tūkst. latu apmērā, ko paredzēts kompensēt no iepriekšējo gadu ieņēmumu pārsvara pār izdevumiem.

* - prognoze

Ilustrācija 8-2. Budžeta ieņēmumu un izdevumu salīdzinājums, 2009. -2013.g., Ls

Avots: 2009.-2013.g. – www.kase.gov.lv

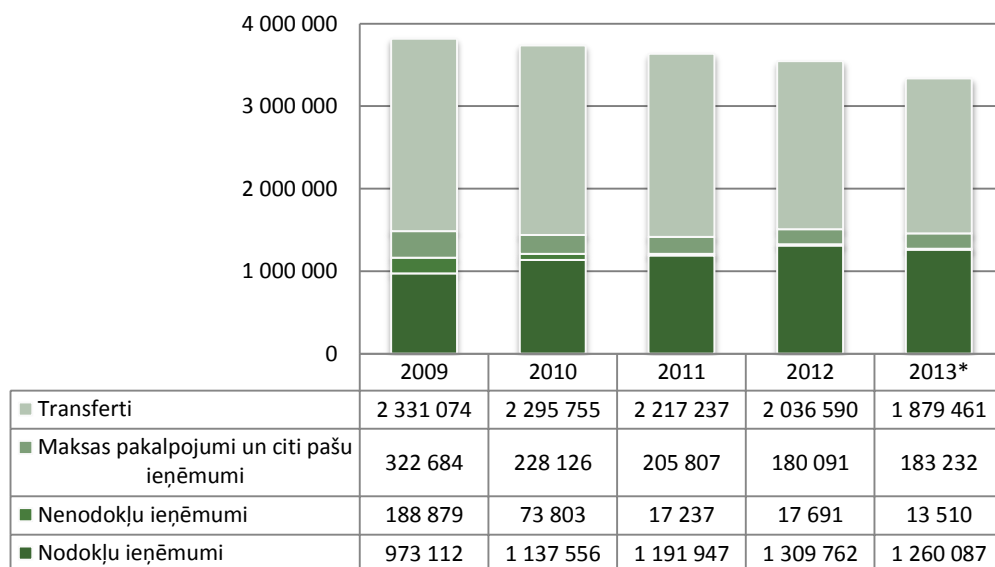
8.2.1 Pamatbudžeta ieņēmumu struktūra

Lielākais īpatsvars pamatbudžeta ieņēmumos ir transferti, kas vidēji veido ~59.5% no kopējiem ieņēmumiem.

Nodokļu ieņēmumu struktūrā absolūti lielāko īpatsvaru – 85.7% veido iedzīvotāju ieņēmumu nodoklis. Ievērojams īpatsvars nodokļu ieņēmumos ir nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumiem.

Pamatbudžeta ieņēmumi	Vidēji 2009.-2013.g.
Nodokļu ieņēmumi, t.sk.:	32.7%
<i>IIN</i>	85.7%
<i>MĪN</i>	14.3%
Nenodokļu ieņēmumi	1.7%
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	6.2%
Transferti	59.5%

Tabula 8-1. Ieņēmumu struktūra 2009.-2013.g.

* - prognoze

Ilustrācija 8-3. Skrundas novada pamatbudžeta ieņēmumu struktūra, 2009.-2013.g., Ls

Avots: 2009.-2013.g. – www.kase.gov.lv

8.2.2 Pamatbudžeta izdevumu struktūra

Skrundas novada pašvaldības budžeta izdevumi novirzīti pašvaldības funkciju izpildei, t.i., nodrošina:

- izglītības, kultūras un sporta iestāžu darbību,
- sociālā dienesta darbību,
- bāriņtiesas darbību,
- dzimtsarakstu nodaļas uzturēšanu,
- novada pasākumu finansēšanu,
- investīciju finansēšanu,
- līdzfinansējumu ES fondu finansētajos projektos u.c.

Analizējot novada izdevumu struktūru, var redzēt, ka lielākais īpatsvars jeb vairāk kā 45% (vidēji 2009.-2013.g.) tiek novirzīti izglītībai.

2012.gadā ievērojami pieaudzis izdevumu īpatsvars pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai.

Sociālo izmaksu apjoms krīzes rezultātā ir būtiski pieaudzis, tomēr jau 2011.gadā izdevumi sociālai aizsardzībai samazinājās līdz ~408 tūkst. latu.

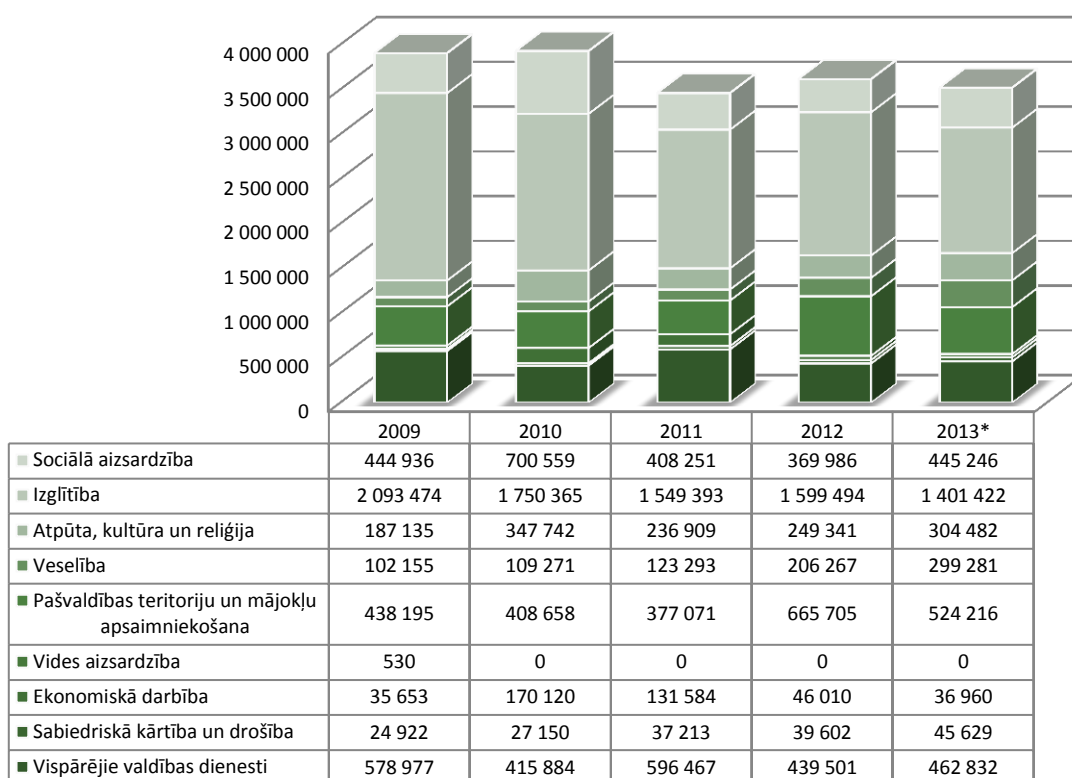
Salīdzinot ar 2009.gadu, būtiski ir samazinājušies izdevumi izglītībai (↓~30%).

Jāatzīmē, ka 2013.gada budžeta izdevumos plānots ievērojams pieaugums šādās kategorijās:

- atpūta, kultūra un reliģija,
- sociālā aizsardzība.

Pamatbudžeta izdevumi	Vidēji 2009.-2013.g.
Vispārējie valdības dienesti	13.5%
Sabiedriskā kārtība un drošība	0.9%
Ekonomiskā darbība	2.3%
Vides aizsardzība	0.003%
Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	13.1%
Veselība	4.6%
Atpūta, kultūra un reliģija	7.2%
Izglītība	45.5%
Sociālā aizsardzība	12.9%

Tabula 8-2. Izdevumu struktūra 2009.-2013.g.

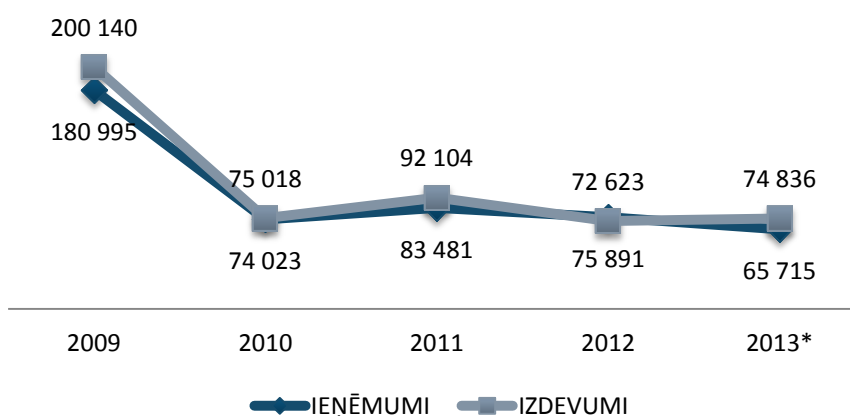
* - prognoze

Ilustrācija 8-4. Skrandas novada pamatbudžeta izdevumu struktūra, 2009.-2013.g., Ls

Avots: 2009.-2013.g. – www.kase.gov.lv

8.3 Speciālā budžeta raksturojums

Salīdzinājumā ar novada pamatbudžetu ievērojami straujāku kritumu iezīmēja novada speciālā budžeta ienākumi un izdevumi. Kopš 2009.gada Skrandas novada speciālais budžets ir samazinājies vairāk nekā par 60%.

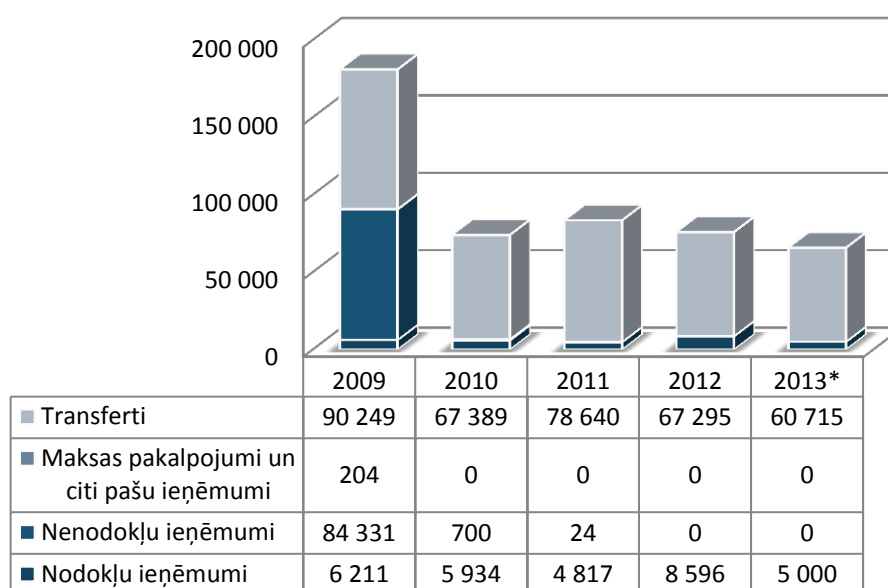

* - prognoze

Ilustrācija 8-5. Skrandas novada speciālā budžeta ieņēmumi un izdevumi, 2009.-2013.g., Ls

Avots: 2009.-2013.g. – www.kase.gov.lv

Nozīmīgākais kritums speciālā budžeta ieņēmumu sadaļā ir attiecināms uz nenodokļu ieņēmumiem (skat. Ilustrācija 8-6).

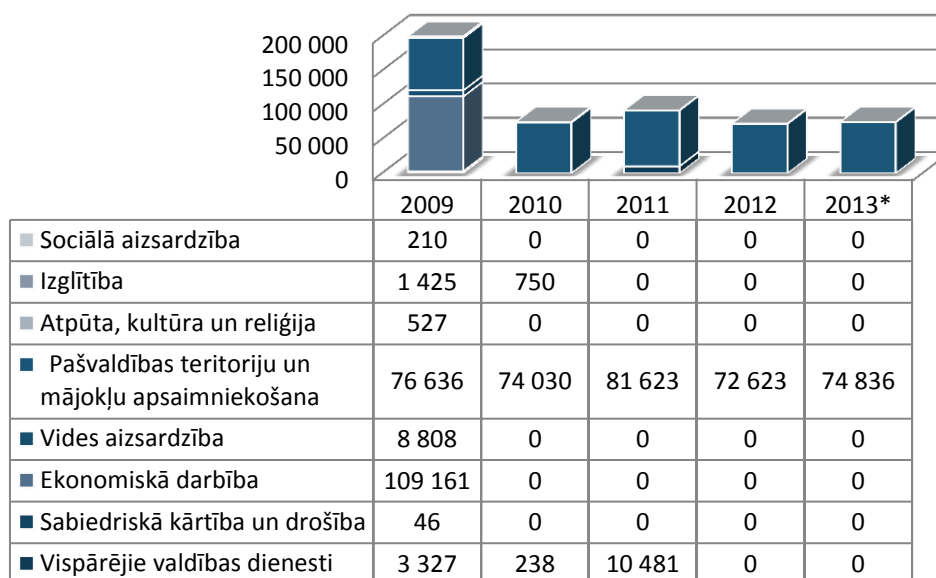

* - prognoze

Ilustrācija 8-6. Speciālā budžeta ieņēmumu struktūra, 2009.-2013.g., Ls

Avots: 2009.-2013.g. – www.kase.gov.lv

2012.gadā pilnībā viss speciālais budžets tika novirzīts pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai.

* - prognoze

Ilustrācija 8-7. Speciālā budžeta izdevumu struktūra, 2009.-2013.g., Ls

Avots: 2009.-2013.g. – www.kase.gov.lv

8.4 Īstenotie investīciju projekti

Skrundas novada pašvaldība īsteno projektus publiskās infrastruktūras un pakalpojumu, kā arī kopējās iedzīvotāju labklājības un uzņēmējdarbības vides uzlabošanā, piesaistot finansējumu gan no Eiropas Savienības fondiem, gan citiem finanšu instrumentiem.

Tabulā zemāk (skat. Tabulu 8-3) ir apkopoti Skrundas novadā īstenotie projekti, kam piesaistīts Eiropas Savienības līdzfinansējums.

Nr.	Projekta nosaukums un projekta Nr.	Fonda nosaukums	Projekta īstenošanas laiks	Kopējās izmaksas, LVL	ES fonds, LVL	Pašvaldība, LVL	Valsts, LVL	Attiecināmo izmaksu summa, LVL
1.	Alternatīvās aprūpes pakalpojumu attīstīšana un pilnveide Skrundas pašvaldībā Nr.3DP/3.1.4.4.0/09/APIA/VRAA/026/013	ERAF	2.09.2009.- 31.12.2010..	159643,52	134100,56	11175,05	14367,91	159643,52Ls
2.	Skrundas pašvaldības alternatīvās aprūpes centru aprīkojumu iegāde Nr.09-02-LL02-L413102-000003	LEADER/ ELFLA	22.01.2010.- 31.08.2010	6602,22	4551,89	2050,11	0,00	5411,66
3.	Sadzīves atkritumu izgāztuves „Skrunda” rekultivācija Skrundas pilsētā ar lauku teritoriju 62297/1445/VPP” Nr. 3.DP/3.5.1.2.1./08/IPIA/VIDM/036	KF	7.07.2009.- 13.07.2011.	121873,16	103581,20	18291,96	0,00	121860,23
4.	Sociālās dzīvojamās mājas Liepājas ielā 6 Skrundā energoefektivitātes pasākumi Nr. 9-09/3.4.4.2./031/20	ERAF	21.07.2009.- 21.09.2010.	167941,31	93537,78	65423,91	8979,62	124717,04
5.	Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Skrundas 1. vidusskolā Nr.2009/0032/3DP/3.1.3.1.0/08/08/IPIA/VIAA/007	ERAF	1.07.2008- 30.04.2011	97872,43	81368,21	9324,65	7179,53	95727,31
6.	Rudbāržu sanatorijas internātpamatskolas skolas ēkas renovācija Nr.2010/0023/3DP/3.1.3.3.1/09/IPIA/VIAA/025	ERAF	19.01.2010.- 30.06.2011.	68003,53	67128,53	875,00	0,00	67128,53
7.	Vietējās nozīmes saieta nama izveidošana Nīkrāces pagastā Nr. 10-02-L32100-000320	ELFLA	12.08.2010- 31.12.2011.	151536,00	110305,78	41230,22	0,00	122561,99
8.	Cieceres ielas rekonstrukcija Nr.08-02-L32100-000147	ELFLA	1.12.2008.- 1.06.2010.	78027,14	48363,93	29663,21	0,00	64485,24

Nr.	Projekta nosaukums un projekta Nr.	Fonda nosaukums	Projekta īstenošanas laiks	Kopējās izmaksas, LVL	ES fonds, LVL	Pašvaldība, LVL	Valsts, LVL	Attiecināmo izmaksu summa, LVL
9.	Speciālistu piesaiste Skrundas novadam Nr.1DP/1.5.3.1.0/10/IPIA/VRAA/061	ESF	30.11.2010.-31.12.2012.	18500,00	18500,00	0,00	0,00	18500,00
10.	Skvēra rekonstrukcija pie Skrundas kultūras nama Nr.11-02-L32100-000243	ELFLA	11.11.2011.-1.07.2012.	24400,00	17999,99	6400,01	0,00	20000,00
11.	Ropupes tilta rekonstrukcija Raņķu pagastā	ELFLA	18.06.2010-1.07.2012.	79177,00	59282,54	19894,46	0,00	69000,50
12.	Liepu ielas rekonstrukcija Rudbāržu pagastā Skrundas novadā Nr. 11-02-L32100-000137	ELFLA	26.04.2011.-31.12.2012.	118649,88	66848,77	51801,11	0,00	74276,14
13.	Jubilejas ielas rekonstrukcija Rudbāržu pagastā Skrundas novadā Nr. 11-02-L32100-000145	ELFLA	26.04.2011-17.01.2013	96837,00	47747,50	49089,50	0,00	53052,78
14.	„Estrādes rekonstrukcija Skrundas novadā” un „Skrundas estrādes parka teritorijas labiekārtošana” Nr. 11-02-L32100-000245	ELFLA	26.04.2011-31.12.2012.	213143,00	143778,69	69364,31	0,00	159754,10
15.	Klusās ielas un ceļa Skrunda - Bergī rekonstrukcija Skrundas novadā Nr. 12-02-ZL08-Z401101-000002	EZF	05.07.2012.-30.12.2013.	147919,09	103817,25	44101,84	0,00	115352,50
16.	Sadzīves atkritumu izgāztuves „Sniedzes”62828/1251/PPV Rudbāržu pagastā Skrundas novadā monitoringa sistēmas izveide	KF	22.01.2013.-22.11.2013	1900,10	1615,08	285,02	0,00	1900,10

Tabula 8-3. Skrundas novada investīciju projekti

Avots: Skrundas novada pašvaldība

Nr.	Sadarbības iestāde	Fonds	Projekta nosaukums	Kopējās izmaksas	Pašvaldības finansējums
1.	VIAA	ERAF	Izglītības iestāžu informatizācija	38732,48 Ls	0 Ls
2.	VRAA	ES	Skrundas un Kuldīgas novadu teritorijas attīstības programmu izstrāde 2014.-2020.	50000 Ls	0 Ls
3.	Apvienotais tehniskais sekretariāts	LATLIT	Mana sociālā atbildība	83 366,13 EUR	14 711,67 EUR
4.	V/a "Centrālā finanšu un līgumu aģentūra"	ERAF	Ģimenes ārstu pieejamības uzlabošana Skrundas novadā	60 799,40 Ls	9 119,91 Ls
5.	SM	ERAF	„Ventas un Liepājas ielu (A9) rekonstrukcija Skrundā, Skrundas novadā”	2392100,62 Ls	468070,11 Ls
6.	VRAA	Latvijas – Šveices sadarbības programma	Individuālais projekts „Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs”	16885,90 Ls	1688,59 Ls

Tabula 8-4. Skrundas novada sadarbības projekti

8.5 Jaunatnes politika

Jaunatnes politikas normatīvo aktu ietvaru veido:

- „Jaunatnes likums”, kas stājās spēkā 2009.gada 1.janvārī,
- 2009.gadā apstiprinātās „Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2009.-2018.gadam”,
- Jaunatnes politikas valsts programma 2009. - 2013.gadam.

Saskaņā ar Jaunatnes likumā veiktajiem grozījumiem, sākot ar 2011.gada 1.janvāri, ir noteikts, ka pašvaldība, plānojot darbu ar jaunatni, izstrādā pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Skrundas novada pašvaldībā šādi plānošanas dokumenti ir izstrādes stadijā.

Skrundas novada pašvaldība kā prioritārās attīstības jomas jaunatnes politikas attīstībā 2013.-2019. gadam izvirza:

- Jauniešu līdzdalības veicināšanu;
- Jauniešu informētības nodrošināšanu;
- Formālās un neformālās izglītības attīstību;
- Brīvā laika iespēju paplašināšanu;
- Veselību, drošību un sociālo iekļaušanu veicinošu aktivitāšu ieviešanu;
- Nodarbinātību veicinošu pasākumu īstenošanu;
- Darba ar jaunatni sistēmas pilnveidi.

Jaunatnes politikas vīzija

Skrundas novads ir jauniešiem atvērta un pievilcīga vide, kas veicina jauniešu veidošanos par vispusīgi attīstītiem, izglītotiem, sociāli nodrošinātiem, veselīgiem un pilsoniski atbildīgiem sabiedrības locekļiem.

Jaunatnes politikas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi

1. Jauniešu līdzdalība un iniciatīva	1.1. Radīt labvēlīgu vidi jauniešu aktīvai līdzdalībai, uzlabojot savu dzīves kvalitāti.	1.1.1. Veicināt jauniešu organizāciju un iniciatīvu grupu veidošanos un attīstību. 1.1.2. Sekmēt jauniešu koordinātoru tīkla veidošanos visā novada teritorijā. 1.1.3. Veicināt un atbalstīt jauniešu iniciatīvas novadā, līdzdalība lēmumu pieņemšanā pašvaldībā 1.1.4. Veicināt jauniešu brīvprātīgo darbu.
2. Neformālā izglītība, brīvais laiks un mūžizglītība	2.1. Palielināt neformālās un mūžizglītības nozīmību jauniešu vidū.	2.1.1. Veidot izpratni par neformālo izglītības būtību un izmantošanas iespējām. 2.1.2. Atbalstīt neformālās un mūžizglītības aktivitātes novadā. 2.2.1. Dažādot interešu izglītības

	2.2. Radīt iespēju ikvienam pavadīt brīvo laiku atbilstoši vecumam, vajadzībām un interesēm.	piedāvājumu un veicināt jauniešu iesaistīšanos tajās. 2.2.2. Nodrošināt kvalitatīvu bērnu un jauniešu nometņu piedāvājumu novadā 2.2.3. Veicināt saturīgu, radošu jauniešu kultūras pasākumu tradīciju veidošanos. 2.2.4. Uzlabot materiāli tehnisko bāzi atbilstoši mūsdienu prasībām.
3. Informācija un sadarbība	3.1. Nodrošināt kvalitatīvu aktuālās informācijas pieejamību un apriti. 3.2. Veicināt sadarbību ar vietēja un starptautiska līmeņa organizācijām jaunatnes jomā	3.1.1. Uzlabot aktuālās informācijas pieejamību jauniešiem visā novada teritorijā un sekmēt atgriezeniskās saites veidošanos. 3.1.2. Pilnveidot informācijas aprites sistēmu, kas aptver valsts iestādes un organizācijas, kuru darbība ietver jauniešu mērķauditoriju. 3.2.1. Veicināt jauniešu iesaistīšanos Latvijas un starptautiska mēroga aktivitātēs.
4. Veselība un droša vide	4.1. Popularizēt veselīgu dzīvesveidu drošā vidē. 4.2. Nodrošināt drošu vidi ikvienam jauniešiem	4.1.1. Īstenot regulārus jauniešu satiksmes drošības, atkarību profilakses, reproduktīvās veselības un veselīga dzīvesveida popularizēšanas pasākumus. 4.1.2. Veicināt plašākas jauniešu auditorijas iesaistīšanos sportiskās aktivitātēs.

Plānotie pasākumi ilgtermiņā:

- Izveidots un labiekārtots jauniešu centru Skrundas pilsētā atsevišķās, jauniešu aktivitātēm piemērotās telpās ar piemērotu tam piegulošu teritoriju;
- Jaunatnes politikas stratēģijas 2014.- 2019.gadam izstrāde;
- Novadā esošo jauniešu centru vienotas pakļautības izveide (pašlaik Skrundas novadā darbojas jauniešu centri Rudbāržu pagastā (sociālā dienesta pakļautībā), Nīkrāces pagastā (kultūras centra pakļautībā), Skrundas pilsētā (Skrundas Izglītības pārvaldes pakļautībā)). Lai veiksmīgi un centralizēti organizētu darbu ar jaunatni, nepieciešama vienotas pakļautības izveide.

Jauniešu centra darbības plāns 2013.gadamVispārējie mērķi:

- 1.Veicināt sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto Skrundas novada jauniešu integrāciju sabiedrībā, atbalstot jauniešu iniciatīvas, stiprinot atbalstu sociālajam taisnīgumam un ilgtspējīgai attīstībai.
- 2.Jauniešu lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana Skrundas novadā, sociālās nevienlīdzības mazināšanai un sociālās iekļaušanas veicināšanai.
- 3.Jauniešu brīvprātīgā darba popularizēšana Skrundas novadā, tai skaitā atbalsts sadarbības aktivitātēm sociālo problēmu risināšanai, prasmju nodošana ar brīvprātīgā darba palīdzību.
- 4.Veicināt Skrundas novada jaunatnes pilsoniskās apziņas un aktīvas pilsoniskās līdzdalības paaugstināšanos, pārvarot atsvešinātību no valsts un pašvaldību institūcijām un uzturot dialogu starp jaunatni, sabiedrību un pašvaldību.
- 5.Nodrošināt Skrundas pašvaldības jauniešu centra nepārtrauktu darbību, radot labvēlīgus apstākļus jauniešu intelektuālai un radošai attīstībai jauniešu centrā un nodrošinot jauniešiem veselīga un lietderīga brīvā laika izmantošanas iespējas, kā arī piekļuvi jauniešu vajadzībām un interesēm atbilstoši informācijai.

Tiešie uzdevumi:

1. Veicināt brīvprātīgā darba attīstību Skrundas novadā.
2. Nodrošināt kvalitatīvu un saturīgu brīvā laika pavadīšanu jauniešiem vecumā no 13- 25 gadiem.
3. Veicināt sadarbību ar Skrundas novada pašvaldību, Skrundas novada pašvaldības aģentūras „Sociālais dienests” Alternatīvās aprūpes dienas centru, Pašvaldības aģentūru „Sociālais dienests”, Skrundas kultūras namu, kā arī Skrundas novada izglītības iestādēm.
4. Veicināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, iesaistoties diskusijās ar novada deputātiem un vadību, kā arī iestāžu vadītājiem.
5. Jauniešu vajadzībām un interesēm atbilstošas informācijas nodrošināšana, izveidojot jauniešu centrā jauniešu informācijas punktu atbilstoši Jauniešu informācijas punktu izveides vadlīnijām.
6. Jauniešu centra pasākumu īstenošana (filmu vakari, semināri, „prāta vētras”, jauniešu iniciatīvas projekti).
7. Aprikojuma iegāde jauniešu centram.

Jauniešu centra darbības plāns tiek aktualizēts katru gadu.

Skrundas novadā ir jaunatnes organizācija (Jaunsargi), vispārējās izglītības iestādēs ir skolēnu pašpārvalde, Kultūras namā iespējas brīvā laikā pavadīšanai, ir pieejami bibliotēku pakalpojumi, skolās ir iespēja nodarboties ar sportu.

Informāciju par jauniešiem domātiem pasākumiem var iegūt pašvaldības mājas lapā sadaļā *Jaunatne*.

8.6 Nevalstisko organizāciju darbība

2012.gada novembrī SIA „Lursoft” datu bāzē ir atrodamas ziņas par 27 biedrībām un 2 nodibinājumiem, kas reģistrēti Skrundas novadā. Pēc darbības veidiem biedrības var nosacīti iedalīt šādās grupās:

- daudzdzīvokļu māju apsaimniekošana („7. Avēnija”, „Divpadsmit Kalēji”),
- mednieku biedrības un mednieku makšķernieku biedrības (mednieku kolektīvs „Būdnieki”, mednieku klubs „Ciecere”, Jaunmuižas mednieku kolektīvs, mednieku biedrība „Kārdzes”,

mednieku klubs Rudbārži, Nīkrāces mednieks, mednieku biedrība „Raņķi”, mednieku kolektīvs „Siekāte”, „MMK Skrunda”),

- ģimeņu biedrības un biedrības citu mazaizsargātu sociālo grupu atbalstam (Lejaskurzeme, Skrundas ģimeņu biedrība „Atvasītes”, biedrība „Šēra”, Raņķu pagasta ģimeņu biedrība „Ventmalas”, fonds „Apgādnieks”, biedrība „Ventas krasti”, biedrība „Mini SD”),
- sporta un aktīvās atpūtas atbalstīšanai (biedrība „AVA”, biedrība „Kuldīgas novusa klubs”),
- novada sakārtošana (Skrundas novada attīstības biedrība, biedrība „Nīkrācnieki”),
- dažādu kultūras aktivitāšu atbalsts (biedrība „Curonica”, biedrība „Amatieru Video”, biedrība „Viduskurzemes mediju centrs”),
- citas (piem., biedrība „Jaunūdrīņi”, kuras mērķis ir attīstīt un popularizēt bioloģisko lopkopību, biedrība „Soma”, kuras mērķi ir demokrātiskās, pilsoniskās sabiedrības attīstības veicināšana, Eiropas inovatīvo ideju realizēšana, biedrība „Vienkopa”, kuras mērķi ir informācijas centra izveidošana un lauku iedzīvotāju informēšana par iespējām lauku attīstībā un palīdzība projektu izstrādē).

Skrundas pašvaldība iespēju robežās atbalsta šo organizāciju darbību, nodrošinot tās ar telpām pasākumu rīkošanai, transportu, kā arī informācijas izplatīšanu par organizāciju darbu.

2012.gada pavasarī Skrundas novada pašvaldība pirmo reizi bez ārvalstu finansējuma piesaistes sava budžeta ietvaros izsludināja iedzīvotāju iniciatīvu projektu konkursu „Darīsim kopā!”, kurā nevalstiskas organizācijas un neformālas iedzīvotāju grupas varēja iesniegt projektus, kuru mērķis ir uzlabot un pilnveidot Skrundas novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti un apkārtējo vidi. Katram no apstiprinātajiem projektiem tika piešķirti 500,00LVL līdzfinansējuma.

8.7 Kopsavilkums un publiskās pārvaldes novērtējums

Pašvaldības pakalpojumu nodrošināšanas vietas ir administratīvais centrs Skrundā, pakalpojumu pārvaldes ir Rudbāržu, Nīkrāces un Raņķu pagastos.

Novada pārvaldi īsteno Skrundas novada pašvaldība, tās struktūrvienības un iestādes. Skrundas novada Dome sastāv no 15 deputātiem, kuri darbojas šādās komitejās: finanšu komitejā, attīstības komitejā, kā arī sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejā. Skrundas novada pašvaldības pakļautībā ir 17 iestādes un struktūrvienības, 2 kapitālsabiedrības un 1 aģentūra.

Pašvaldības darbu nodrošina administrācija – pašvaldības izpildorgāns, kas nodrošina Domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu.

Lai nodrošinātu novada pašvaldības nodoto funkciju izpildi saskaņā ar LR likumiem un normatīvajiem aktiem no deputātiem, speciālistiem un iedzīvotājiem ir izveidotas 12 komisijas.

Pašvaldība un tās struktūrvienības sniedz šādus publiskos pakalpojumus:

- Dzimtsarakstu nodaļa – laulību reģistrācija, uzvārdu, vārdu, tautības maiņa, dzimšanas reģistrēšana, miršanas reģistrēšana u.c.
- Administrācija – iedzīvotāju deklarēšana, bērnu pieteikšana pirmsskolas izglītības iestādēs.
- Bāriņtiesa ir pašvaldības aizbildnības un aizgādības iestāde, kas nodrošina bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Bāriņtiesa Civillikumā paredzētajos gadījumos sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus.

- Būvvalde – plānošanas uzdevumu sagatavošana; būvprojektu saskaņošana; būvatļauju izsniegšana; darba uzdevumu detālplānojumam izsniegšana u.c. Būvvaldē var saņemt nepieciešamās konsultācijas par būvniecību vai teritorijas plānojumam.
- Sociālais dienests - sociālo pakalpojumu sniegšana, sociālā palīdzība, sociālā darbinieka konsultācijas par tālāku rīcību personai, kura nespēj nodrošināt sevi (savu ģimeni) un/vai pārvarēt esošās dzīves grūtības tikai saviem spēkiem un kurai ir vēlšanās mainīt savu pašreizējo situāciju.

Skrundas novada pašvaldībā ieviesta elektroniska dokumentu uzskates sistēma, kas veido vienotu organizācijas iekšējo informācijas telpu. Kā arī iedzīvotājiem ir iespēja izmantot pakalpojumus.

Komunikācija ar sabiedrību notiek, izmantojot novada mājas lapu www.skrundasnovads.lv, informatīvo izdevumu *Skrundas novads*, novada televīziju TV Skrunda, rīkojot sabiedriskās un publiskās apspriešanas, tiekoties ar iedzīvotājiem, sadarbojoties ar sabiedriskajām organizācijām, iespēju robežās atbalstot šo organizāciju darbību ar telpām pasākumu rīkošanai, ar transportu, kā arī ar informācijas izplatīšanu par organizāciju darbu.

2012.gada pamatbudžeta ieņēmumu apjoms ir 3.6 milj. latu, no kuriem 85,7% ir nodokļu ieņēmumi. Skrundas novada pašvaldības budžeta izdevumi novirzīti pašvaldības funkciju izpildei, t.i., nodrošina izglītības, kultūras un sporta iestāžu darbību, sociālā dienesta darbību, bāriņtiesas darbību, dzimtsarakstu nodaļas uzturēšanu, novada pasākumu finansēšanu, investīciju finansēšanu, līdzfinansējumu ES fondu finansētajos projektos u.c. 45% budžeta līdzekļu (vidēji 2009.-2013.gadā) tiek novirzīti izglītības jomai.

Skrundas novada speciālais budžets ir samazinājies vairāk nekā par 60% kopš 2009.gada. 2012.gadā budžeta ieņēmumi bija 75891Ls, savukārt izdevumi – 72623Ls. Speciālā budžeta izdevumu struktūru 2012.gadā veidoja pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana.

Skrundas novada pašvaldība īsteno projektus publiskās infrastruktūras un pakalpojumu, kā arī kopējās iedzīvotāju labklājības un uzņēmējdarbības vides uzlabošanā, piesaistot finansējumu gan no Eiropas Savienības fondiem, gan citiem finanšu instrumentiem.

Skrundas novadā uzsākta jaunatnes politikas veidošana. 2013.gadā domes ietvaros ir izveidota jaunatnes lietu speciālista štata vieta, tiek izstrādāta Skrundas novada jaunatnes politikas stratēģija. Informāciju par jauniešiem domātiem pasākumiem var iegūt pašvaldības mājas lapā sadaļā *Jaunatne*.

2012.gada novembrī SIA „Lursoft” datu bāzē ir atrodamas ziņas par 27 biedrībām un 2 nodibinājumiem, kas reģistrēti Skrundas novadā. Skrundas pašvaldība iespēju robežās atbalsta šo organizāciju darbību, nodrošinot tās ar telpām pasākumu rīkošanai, transportu, kā arī informācijas izplatīšanu par organizāciju darbu.

Novada pārvaldība ir pietiekami labi strukturēta un funkcionē veiksmīgi, novadā sniegtie pakalpojumi vērtējami kā labi un nodrošina iedzīvotājiem visu nepieciešamo.

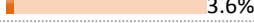
Iedzīvotāju aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāji kopumā ir apmierināti ar novada pašvaldības darbu, viedokļu dažādība ir par Skrundas komunālās saimniecības darbu.

Skrundas novada pašvaldība

Ļoti apmierina	15		10.7%
Drīzāk apmierina	84		60%
Drīzāk neapmierina	21		15%
Ļoti neapmierina	9		6.4%
Nav viedokļa	11		7.9%

Rudbāržu pakalpojumu pārvalde

Ļoti apmierina	6		4.3%
Drīzāk apmierina	25		17.9%

Drīzāk neapmierina	6		4.3%
Ļoti neapmierina	3		2.1%
Nav viedokļa	100		71.4%
Nīkrāces pakalpojumu pārvalde			
Ļoti apmierina	3		2.1%
Drīzāk apmierina	29		20.7%
Drīzāk neapmierina	3		2.1%
Ļoti neapmierina	3		2.1%
Nav viedokļa	102		72.9%
Raņķu pakalpojumu pārvalde			
Ļoti apmierina	3		2.1%
Drīzāk apmierina	19		13.6%
Drīzāk neapmierina	5		3.6%
Ļoti neapmierina	2		1.4%
Nav viedokļa	111		79.3%
Būvvalde			
Ļoti apmierina	5		3.6%
Drīzāk apmierina	36		25.7%
Drīzāk neapmierina	14		10%
Ļoti neapmierina	6		4.3%
Nav viedokļa	79		56.4%
Dzimtsarakstu nodaļa			
Ļoti apmierina	33		23.6%
Drīzāk apmierina	32		22.9%
Drīzāk neapmierina	3		2.1%
Ļoti neapmierina	0		0%
Nav viedokļa	72		51.4%
Skrundas komunālā saimniecība			
Ļoti apmierina	8		5.7%
Drīzāk apmierina	45		32.1%
Drīzāk neapmierina	36		25.7%
Ļoti neapmierina	22		15.7%
Nav viedokļa	29		20.7%
TV Skrunda			
Ļoti apmierina	44		31.4%
Drīzāk apmierina	57		40.7%
Drīzāk neapmierina	15		10.7%
Ļoti neapmierina	4		2.9%
Nav viedokļa	20		14.3%

9 DABAS RESURSI

9.1 Novada platības vispārējais raksturojums

Pēc Valsts zemes dienesta datiem 2012.gada 1.janvārī Skrundas novada platība ir 55539,0 ha. Sadalījumā pēc *zemes lietošanas veida* 54,7% (30373,2 ha) Skrundas novada teritorijas aizņem mežs, 33,3% (18467,9 ha) ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Sīkāku zemju sadalījumu sk. tabulā zemāk (Tabula 9-1).

Zemes lietošanas veids	Kopplatība (ha)	Īpatsvars (%)
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	18467,9	33,3%
Mežs	30373,2	54,7%
Krūmājs	491,7	0,9%
Purvs	618,4	1,1%
Zeme zem ūdeņiem	1043,3	1,9%
Zeme zem zivju dīkiem	490,0	0,9%
Zeme zem ēkām un pagalmiem	641,0	1,2%
Zeme zem ceļiem	1052,7	1,9%
Pārējās zemes	2360,8	4,3%
Kopā	55539,0	100,0%

Tabula 9-1. Skrundas novada zemju sadalījums pēc zemes lietošanas veida, 01.01.2012

Avots: VZD

Saskaņā ar nekustamā īpašuma valsts kadastra datiem 2012.gada 1.janvārī sadalījumā pēc nekustamā īpašuma *lietošanas mērķu grupām* 57,58% (31978,6 ha) no visas Skrundas novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zeme, bet 38,47% (21365,0 ha) – mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu. Pārējo zemju sadalījumu sk. tabulā zemāk.

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Kopplatība (ha)	Īpatsvars %
Lauksaimniecības zeme	31978,6	57,58%
Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	21365,0	38,47%
Ūdens objektu zeme	638,4	1,15%
Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	115,8	0,21%
Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	27,4	0,05%
Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	199,0	0,36%
Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	86,3	0,16%
Komercdarbības objektu apbūves zeme	17,8	0,03%
Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	135,6	0,24%
Ražošanas objektu apbūves zeme	134,9	0,24%
Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	766,8	1,38%
Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	73,4	0,13%
Kopā	55539,0	100%

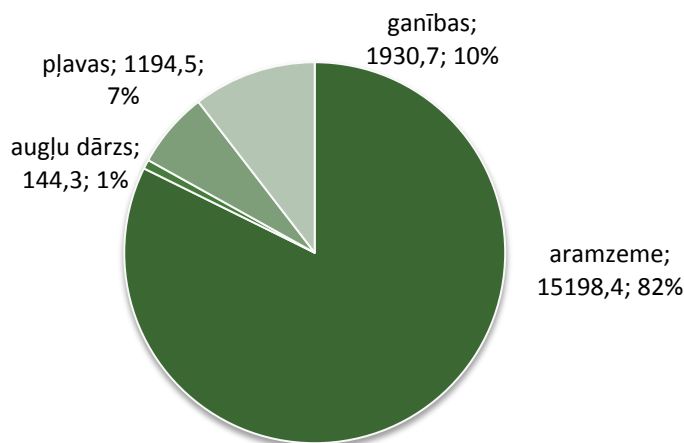
Tabula 9-2. Skrundas novada zemju sadalījums, 01.01.2012

Avots: VZD

No pieejamās informācijas izriet, ka lielas lauksaimniecības zemju platības ir aizaugušas ar mežiem.

9.2 Lauksaimniecības zeme

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme iedalās aramzemēs, augļu dārzos, pļavās un ganībās. Lielāko daļu - 82% (15198,4ha) lauksaimniecībā izmantojamo zemju aizņem aramzeme. Pārējo zemju sadalījumu skat. attēlā zemāk.

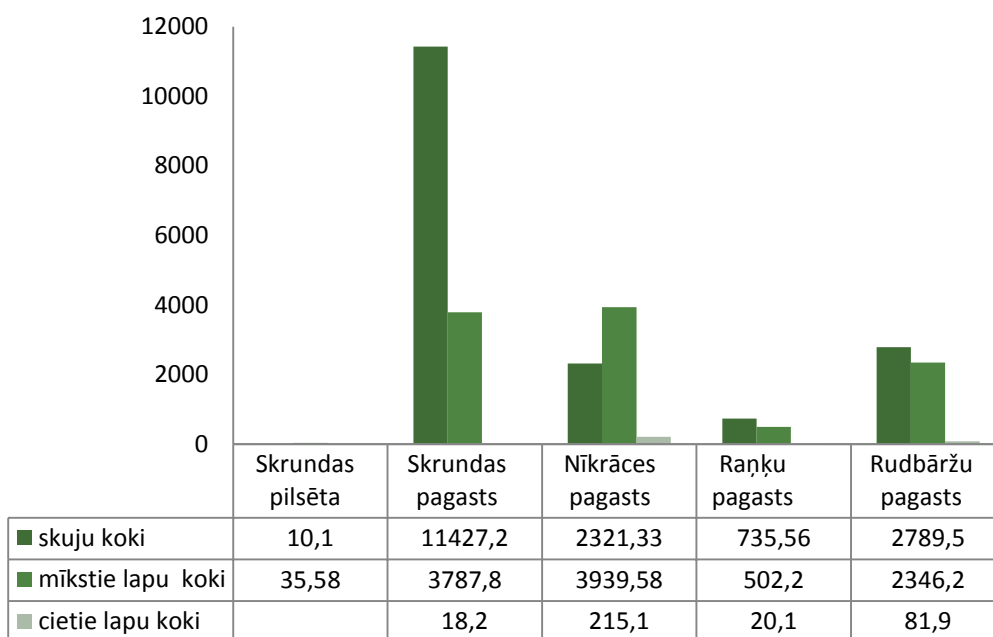
Ilustrācija 9-1. Skrundas novada lauksaimniecībā izmantojamās zemes sadalījums, 01.01.2012

Avots: VZD

Pēc Lauku atbalsta dienesta informācijas par lauksaimniecībā izmantojamo zemju (LIZ) apsekošanas rezultātiem, kas publicēti Lauku atbalsta dienesta mājas lapā (03.11.2011), Skrundas novadā tika apsekoti 18433 ha (tika apsekotas tikai zemes vienības, kuru platība pārsniedz 1 ha). 85% no apsekotajām teritorijām jeb 15652 ha tika atzītas kā koptas LIZ, 15% jeb 2781 ha kā neapstrādātas LIZ. Kopto LIZ īpatsvars ir pieaudzis, salīdzinot ar 2010.gadu, kad kā koptas LIZ tika atzīti 79% jeb 14570 ha.

9.3 Meži un purvi

Skrundas novadā atrodas lieli mežu masīvi. Pēc Valsts meža dienesta datiem 2012.gadā meži aizņem 28230,35 ha (50,8%) Skrundas novada platības (neskaitot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas). No tiem 62,0% ir valsts meži, 37,8% ir privātie meži un tikai 0,2% ir pašvaldības īpašumā esoši meži. Vairāk kā puse no mežiem (61,2% jeb 7283,69ha) ir skuju koku meži. Mīksto lapu koku meži aizņem 10611,36 ha jeb 37,6% no mežu teritorijas, savukārt cietie lapu koku meži aizņem tikai 335,3ha jeb 1,2% no Skrundas novada mežu teritorijas. Meži ir Dienvidkurzemes virsmežniecības pārziņā.

Ilustrācija 9-2. Meži Skrundas novada administratīvajās vienībās (ha)

Avots: Valsts meža dienests

Pēc VZD datiem Skrundas novadā purvi aizņem 618,4 ha jeb 1,1% no novada teritorijas. Lielākais purvs novadā ir Skrundas purvs (~527 ha), kurā ilgstoši iegūta kūdra, un pēc kūdras ieguves pārtraukšanas tas pakāpeniski aizaug ar krūmiem un kokiem. Novadā atrodas arī Lauku purvs.

9.4 Ģeoloģiskie resursi

Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ir atrodamas ziņas par derīgo izrakteņu atradnēm Skrundas novadā (skat. Tabula 9-3). Tikai kvarca smilts atradnei „Skudras” ir valsts nozīmes derīgā izrakteņa atradnes statuss. No 29 novadā reģistrētajām būvmateriālu izejvielu atradnēm tiek izmantotas tikai 6. Novadā atrodas arī 42 kūdras atradnes, no kurām neviena netiek izmantota.

Nr.p.k.	Būvmateriālu izejvielu atradnes nosaukums	Derīgais izraktenis
1.	Alši	smilts-grants
2.	Alši – 2	smilts-grants un smilts
3.	Āboliņi – Kuldīgas raj.	smilts-grants un smilts, aleirīts
4.	Baltiņi	smilts-grants un smilts
5.	Beņi	māls
6.	Biņģeļi	smilts-grants un smilts
7.	Biņģeļi (progn. lauk.)	smilts-grants un smilts
8.	Briņķi – Skrundas novads	smilts-grants un smilts
9.	Dzelda	smilts
10.	Dzelda – Šķervelis	kvarca smilts
11.	Erlāti	smilts-grants un smilts
12.	Ēnava	māls
13.	Gāznieki	smilts-grants
14.	Grīvas – māls	māls
15.	Indras	smilts
16.	Lankaiši	smilts-grants un smilts

Nr.p.k.	Būvmateriālu izejvielu atradnes nosaukums	Derīgais izraktenis
17.	Mazupes	smilts-grants un smilts
18.	Meža gāznieki	smilts-grants un smilts
19.	Mučukalns	smilts
20.	Ozolnieki (progn.I.)	māls
21.	Pikuļi	smilts
22.	Pīlādži	kvarca smilts
23.	Pluiņi	smilts
24.	Pulvernieki	māls
25.	Robežnieki – Kuldīgas rajons	smilts-grants un smilts
26.	Rosme	smilts
27.	Rudbārži	kvarca smilts
28.	Salnas	Dolomīts
29.	Sārmkalni	smilts-grants un smilts
30.	Sārmkalns II	smilts
31.	Sārmkalns III	smilts
32.	Skrundas – kvarca smilts	kvarca smilts
33.	Valtaiķi	smilts-grants
34.	Venta	māls
35.	Vilki	Smilts

Tabula 9-3. Derīgo izrakteņu atradnes Skrundas novadā

Avots: VSIA LVGMC

9.5 Ūdens resursi

Skrundas novada iekšējie ūdeņi pieder pie Ventas upes baseina.

Venta ir lielākā upē novadā, tā iztek no Veņu ezera Lietuvā un ietek Baltijas jūrā pie Ventspils. Tās kopējais garums ir 346 km (Latvijā 178km), kritums 166 m (0.48m/km Latvijā). Upes kritums posmā augšpus Skrundas ir ~0,3 m/km, lejpus Skrundas ~ 0,1 m/km. Upes ielejas nogāzes parasti apaugušas ar krūmiem vai mežu platībām. Palieņu platums lielākajā upes daļā ir 100 – 200m. Upes platums augštecē ir 40 –60m. Upes dziļums mainās no dažiem desmitiem centimetru krāču posmos līdz 2 – 3 m iedzelmēs. Līmeņa svārstības Ventā ir biežas un izteiktas. Pavasara palu laikā ūdens līmenis ceļas vidēji par 4,5 – 5,5 m. Maksimālās ūdens līmeņa celšanās pie Skrundas ir 6,2 m.

No Lietuvas robežas līdz Alšiem Venta tek pa Vadakstes līdzenumu, tālāk - starp Rietumkursas un Austrumkursas augstienēm. Krasti pārsvarā aizauguši, peldvietu nav daudz. No Šķēveļa līdz Kuldīgai krastos ir dolomīta atsegumi (Gobdziņu klintis, Ātraiskalns, Straujaiskalns), upē krāčaini posmi (Griezes, Nīgrandes, Gobdziņu, Varkaļu, Elles, Skrundas krāce, Briežu brasls, Griķu brasls, Rimzātu brasls, Rumbiņas krāce un Zelģu krāce) mainās ar mierīgiem un dziļiem posmiem, daudz saliņu. Pie Kuldīgas Venta no dolomīta gultnes pāriet smilšakmenī, veidojot Latvijā lielāko ūdenskritumu - Ventas rumbu. 50% baseina aizņem meži. Venta parasti aizsalst decembra beigās, ledus iešana sākas marta sākumā. Ventas ieleja no Kuldīgas līdz Abavas ietekai un Ventas un Šķēveļa ielejas posms ir kompleksie dabas liegumi. Ūdenstūrisma vairāk piemērota ir Venta no Lietuvas robežas līdz rumbai Kuldīgā. Zivis - ālanti, asari, alates, karpas, karūsas, līdakas, plauži, sapali, zandarti.

Garūdene ir Ventas kreisā krasta pieteka. Kopējais garums 22 m, baseins 62,8 km², kritums 40m. Sākas Rietumkursas augstienes Bandavas paugurainē. Pieventas līdzenumā plašā pļavu masīvā, tā ir vietām iztaisnota, tek uz Z gar augstienes malu paralēli Ventai. Garūdene ietek Ventā 5 km lejpus

Skrundas tilta. Garūdene pēc saprobioloģiskā vērtējuma atbilst vāji līdz vidēji piesārņotas upes stāvoklim.

Ponakste – kopējais garums 27 km, baseina platība 102 km², upes kritums 46m. Upe iztek no Veikēnieku ezera (Saldus novads). Vidustecē ir regulēta, gar krastiem šaura, drenēta lauku josla. Lejtecē tai ir izteikta ieleja. Ponakste tiek vērtēta kā vāji piesārņota upe. Lielākā kreisā krasta pieteka Robalte.

Ciecere – kopējais garums 51 km, baseina platība 542,6 km², upes kritums 78m, vidējais platums 10m, dziļums 0,3 – 0,6m. Skrundas novada robežās atrodas tikai upes lejteces daļa. Lejasdaļā upe tek cauri lieliem mežu masīviem. Cieceres upes ielejas platums ir 150 – 200m. Vietām krastos ir pamatiežu atsegumi. Pēc saprobioloģiskā vērtējuma Cieceres stāvoklis atbilst vāji piesārņotas līdz piesārņotas upes stāvoklim.

Mazupe – kopējais garums 14 km, baseina platība 38 km², upes kritums 13m. Skrundas novada robežās atrodas tikai vidustece. Saprobītātes indekss 1,85 (vāji piesārņota upe). Lielākā pieteka Porupe (kreisā krasta).

Klūga – kopējais garums 17 km, baseina platība 84,3 km², kritums 53 m. Tā sākas Vārmes nolaidenumā, pa Pieventas līdzenumu tā plūst paralēli Ventai. Lejtecē mežu puduri mijas ar tīrumiem. Netālu no ietekas Ventā Klūgā ietek Gaidupe. Klūgas upe atbilst vāji piesārņotas upes stāvoklim.

Koja ir Ventas kreisā krasta pieteka. Kopējais garums 25 km, baseins – 97,7 km², kritums 70,2 m (2,8 m/km). Baseins atrodas Rietumkursas augstienes Bandavas paugurainē. Krastos meži un pļavas mijas ar tīrumiem. Kopā ir 42 pietekas ar kopējo garumu 63 km. Lielākās no tām ir Strautupīte un Dūņupīte.

Šķērvelis iztek no Briņķu ezera un ir Ventas kreisā krasta pieteka. Kopējais garums 15 km, baseins 104 km², gada notece 0.029km³, vidējais caurplūdums – 0,9 m³/s, kritums 65 m (vidēji – 4,3 m/km). Upes vidustece un lejtece, salīdzinot ar augštecī, šaurāka un dziļāka; lejpus Nīkrāces ielejas dziļums jau pārsniedz 10 m, bet pie Dzeldas ietekas – 30 m. Šajā posmā relatīvais kritums ir viens no lielākajiem Latvijas upēs. Lejtecē tek pa dziļu, mežiem klātu ieleju Pieventas līdzenumā; netālu no ietekas Ventā, krastā ir stāva, līdz 13 m augsta krauja. Lielākā ir kreisā krasta pieteka – Dzelda.

Dzelda ir viena no straujākajām Latvijas upēm; relatīvais kritums augštecē 5,8 m/km, vidustecē 3 m/km, pēdējos 2 km pirms ietekas 12,5 m/km. Upes vidustece un lejtece ir stipri līkumaina, tai ir dziļa ieleja ar daudzām sāņgravām. Palienes ir nelielas. Upes vidustecē un lejtecē gar upes krastiem ir tīrumi ar krūmu un mežu joslām. Kopējais pieteku skaits – 10.

Lētiža – Ventas kreisā krasta pieteka. Kopējais garums 32 km, baseins – 127 km². Kritums – 100 m. Lētižas upes vidusteces ieleja ir plaša, dziļa, ar stāviem krastiem. Nīkrāces pagastā pie upes atrodas aizsargājams ģeoloģisks objekts – Lētižas brūnogļu atsegumi. Lētiža ir viena no straujākajām Latvijas upēm, taču kopējais kritums sadalās diezgan nevienmērīgi: no 2,7 m/km augštecē līdz 7,0 m/km lejtecē, ieplūstot Ventā. Lētižai ir 11 pietekas, to kopējais garums 45 km.

Upe	Ietek	Garums, km	Baseina platība km ²	Lielākās pietekas
Ciecere	Venta	27	112,1	
Ponakste	Venta	27	55,7	Robalte
Robalte	Ponakste	8	15,8	
Mazupe	Venta	14	38,1	Porupe
Porupe	Mazupe	6	10,0	
Garūdene	Venta	13	62,8	
Klūga	Venta	11	15,3	Gaidupe
Gaidupe	Klūga	5	12,7	
Sumata	Venta	11	24,8	

Upe	Ietek	Garums, km	Baseina platība km ²	Lielākās pietekas
Koja	Venta	25	97,7	Strautupīte, Dūņupīte
Bērzene	Venta	12	32,1	
Šķervelis	Venta	15	104	Dzelda, Krīžu valks
Lētiža	Venta	127	100	Baltupe, Kūlupe, Gaurotas upe, Viļumu valks
Ēnava	Venta	19		

Tabula 9-4. Upju morfometriskie parametri Skrundas novada teritorijā

Venta, Lētiža, Dzelda, Koja, Šķervelis upes ir svarīgs putnu ligzdošanas un uzturēšanās vietas, kā arī lašveidīgo (Baltijas laša, taimiņa un strauta foreļu) zivju upes.

Lielākā ūdenstilpes novadā ir Skrundas, Niedres (Robalta), Alkšņukalnu, Mildavu dīķi un Briņķu ezers.

Tabula 9-5. Ūdenstilpju raksturojošie lielumi Skrundas novadā

Raksturojošie rādītāji	Elevatora bijušais dzirnavu ezers	Skrundas bijušais dzirnavu ezers	Niedras dzirnavu ezers	Briņķu ezers
Baseins	Ventas	Ventas	Robaltas-Ponakses	
Iztekošās ūdensteces	Strauts	Klūga	Robalta	Strauts, 2 grāvji, daudz strautu
Ietekošās ūdensteces	Strauts	Klūga	Robalta	Šķervelis-Dzelda
Max ūdens līmenis (abs. atz. m)	0,4	1,2	4,2	
Min ūdens līmenis (abs. atz. m)	0,1	0,3	3,1	
Vid. ūdens līmenis (abs. atz. m)	0,2	0,5	3,7	
Krastu raksturojums	Stāvi ap 3m augsti	Lēzeni, 3-4 m augsti, klaji, vietām krūmi	Stāvi, ap 3 m augsti apauguši krūmiem	
Ezera dibens	Līdzens, d 0,5-0,7 m	Smilšains, dūņu sanesumi	Dūņains 0,5-0.9 m	
Maksimālais dziļums (m)	Nav datu	1,2	3,3	1,8
Vidējais dziļums (m)	Nav datu	0,5	1,6	0,8
Sateces baseina laukums (km ²)	Nav datu	73	4	3,1
Gada vidējā notece (mm)	Nav datu	260	260	
Hidrobūves	Zemes aizsprosts	Zemes aizsprosts, dzirnavas darbojas ar elektrību	Regulēts zemes aizsprosts, dzirnavas nedarbojas	
Dominējošās aizauguma sugas	Vilkvāles, kārkli, grīši, puplakši	Kārkli, alkšņi, grīši	Vilkvāles, kalmes, kosas, meldri	
Ezera izmantošanas rekomendācijas	Neatjaunojams	Zivsaimniecībai, apūdeņošanai	Ūdens rezerve zivju dīķiem, atpūtai, apūdeņošanai	

9.6 Aizsargājamās un ainaviski nozīmīgās teritorijas

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Latvijā ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību - retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzēs pieejamo informāciju Skrundas novadā atrodas 2 dabas liegumi, 9 dabas pieminekļi, un 25 dižkoki.

9.6.1 Dabas liegumi:

- Ventas un Šķerveļa ieleja – Natura 2000 teritorija liegums dibināts 1957. gadā un aizņem 1381 ha lielu platību. Dabas vērtības - teritorija veidota, lai aizsargātu izcilu Ventas ielejas un tās pietekas Šķerveļa posmu. Konstatēta liela ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopu daudzveidība, no kuriem nozīmīgākie: smilšakmens atsegumi, nogāžu un gravu meži, upes straujtecēs u.c.
- Skrundas zivju dīķi – Natura 2000 teritorija, liegums dibināts 2004.gadā un aizņem 496 ha lielu platību. Putniem nozīmīga vieta. Nozīmīga ūdensputnu barošanās un atpūtas vieta pavasara un rudens migrāciju laikā, īpaši ziemeļu gulbjiem un bridējputniem. Ligzdo vismaz divi ziemeļu gulbju pāri, nozīmīga vieta jūras ērgļiem - ligzdo pie dīķiem un regulāri tajos barojas.

9.6.2 Dabas pieminekļi:

Skrundas pagastā:

- Gobdziņu klintis - atseguma apakšējo daļu veido smilšakmeņi, augšējo – dolomīti. Uz slāņu robežas avots izveidojis Gobdziņu alu (garums 26 m, platums ~ 2m, augstums 30 – 40 cm). Iepretī Ventas kreisajā krastā atrodas Ātraiskalns. Ainaviski skaists upes ielejas posms;
- Ketleru atsegums (Lēpenieku atsegums) – Ventas labajā krastā, ko veido smilšakmeņi, kurus sedz dolomīti.

Nīkrāces pagastā:

- Ātraiskalns,
- Lēģernieku atsegums,
- Sudmalkalnu (Nīkrāces) akmens,
- Šķerveļa akmens,
- Šķerveļa lejteces dolomīta,
- Zoslēnu atsegumi

Rudbāržu pagastā:

- Rudbāržu mežaparks - Dabas piemineklis – aizsargājami dendroloģiski stādījumi.

Tabulā zemāk (skat. Tabula 9-6) ir apkopoti Skrundas novadā esošie dižkoki, un dots to raksturojums.

ID	Suga	Atrašanās vieta	Apkārtmērs	Augstums
64	Parastā kļava (Acer platanoides L.)	Allažas, Raņķu pagasts	3.28	27
177	Melnalksnis	Dainas, SE no dzīvojamās mājas, pie	4.53	15

ID	Suga	Atrašanās vieta	Apkārtmērs	Augstums
	(<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.)	saimniecības ēkas, krūmājā, Rudbāržu pagasts		
187	Meža ābele (<i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill.)	300m NE no Mētru mājām, Rudbāržu pagasts	2.11	11
188	Meža ābele (<i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill.)	300m NE no Mētru mājām, Rudbāržu pagasts	1.57	10
194	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	Rudbāržu parks, 60m NE no pils, Rudbāržu pagasts	3.68	34
196	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	Ceplī, 80m no ceļa gravas malā, Rudbāržu pagasts	5.1	34
1050	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	Dainas, 40m NE no dzīvojamās mājas, laukā, Rudbāržu pagasts	3.71	34
582	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, 24 kv., Skrundas-Padures šosejas labajā malā, 120m pirms upītes caurtekas, 25m no ceļa	5.6	35
583	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, 24 kv., Zaļumu strauta kreisajā krastā, 160m NW no dambja, Rudbāržu pagasts	4.97	30
584	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, 24 kv., Skrundas-Padures šosejas labajā malā, 60m pirms upītes caurtekas, 20m no ceļa, Rudbāržu pagasts	4.77	29
585	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, 24 kv., Zaļumu strauta kreisajā krastā, 350m NW no dambja, Rudbāržu pagasts	4.6	29
586	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, 24 kv., 15m N no Zaļumu strauta dambja, Rudbāržu pagasts	4.58	29
587	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, 24 kv., Zaļumu strauta kreisajā krastā, 100m NW no dambja, Rudbāržu pagasts	4.53	27
588	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, 24 kv., 80m N no Zaļumu strauta dambja, Rudbāržu pagasts	4.07	29
589	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	Niedrītes, pie mājām, Rudbāržu pagasts	5.49	27
396	Parastais skābardis (<i>Carpinus betulus</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, Rudbāržu pagasts	1.2	24
102	Parastā liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	Burtnieki, Rudbāržu pagasts	4.52	31
291	Parastā priele (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, Rudbāržu mežn. 24 kv. Zaļumu strauta kreisais krasts 120m E no alejas galā esošā tiltiņa, Rudbāržu pagasts	3.33	28
292	Parastā priele (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, Rudbāržu mežn. 24 kv. Parka E mala 130m N no barona kapiem	3.14	27
293	Parastā priele (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	Rudbāržu mežaparks, Rudbāržu mežn. 24 kv. 200m S no skatu torņa, stigas malā, Rudbāržu pagasts	2.76	31
294	Parastā priele (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	Kalvenes kapi, Rudbāržu pagasts	2.86	14
295	Parastā priele	Vecsiesātes kapi. Uz kapu vaļņa, ceļmalā,	3.39	19

ID	Suga	Atrašanās vieta	Apkārtnē	Augstums
	(Pinus sylvestris L.)	Rudbāržu pagasts		
882	Parastā priede (Pinus sylvestris L.)	Rudbāržu mežaparks, Rudbāržu mežn. 24 kv. Zaļumu strauta kreisais krasts 260 m NW no dambja, Rudbāržu pagasts	2.85	27
1518	Parastā priede (Pinus sylvestris L.)	Rudbārži, šosejas Rīga-Liepāja kreisajā pusē, Rudbāržu pagasts	2.92	26
3556	Parastais ozols (Quercus robur L.)	Saimn. Dižroznieki meža malā starp 26. un 28. nog., Skrundas pagasts	5.65	

Tabula 9-6. Dižkoki Skrundas novadā

Avots: www.daba.gov.lv

9.7 Kopsavilkums un dabas resursu novērtējums

Pēc Valsts zemes dienesta datiem 2012.gada 1.janvārī 57,58% (31978,6 ha) no visas Skrundas novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zeme, bet 38,47% (21365,0 ha) – mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir ierobežota. 82% (15198,4ha) no lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem aramzeme, 10% - ganības, 7% - pļavas un 1% augļu dārzi.

Novadā ir vairākas ūdenskrātuves, kas izmantojamas gan saimnieciskām vajadzībām, gan kā potenciālas rekreācijas zonas. Lielākās upes novadā ir Venta, Garūdene, Ciecere un Ponakste. Lielākā ūdenstilpes novadā ir Skrundas, Niedres (Robalta), Alkšņukalnu, Mildavu dīķi un Briņķu ezers.

Novada ūdenstilpnes tiek izmantotas zivsaimniecībā un ir viens no galvenajiem novada saimnieciskajiem objektiem.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzēs pieejamo informāciju Skrundas novadā atrodas 2 dabas liegumi (Ventas un Šķerveļa ieleja, Skrundas zivju dīķi), 9 dabas pieminekļi un 25 dižkoki.

Kultūrvēsturiskais mantojums

Novadam raksturīgs bagātīgs kultūrvēsturiskais mantojums, kas var tikt izmantots tūrisma un rekreācijas attīstībai.

Pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas datiem Skrundas novada teritorijā atrodas un tiek saglabāti 14 valsts un 5 vietējās nozīmes arheoloģijas, mākslas, un arhitektūras pieminekļi, kā arī citi kultūrvēsturiski objekti. Valsts nozīmes pieminekļi ir:

- Skrundas viduslaiku pils,
- Nīkrāces (Upenieku) pilskalns,
- Lēnu senkapi,
- Vormsātes pilskalns,
- Imuļu (Lēnu) pilskalns,
- Kapenieku senkapi,
- Krievu kalns – pilskalns,
- Raņķu (Plostnieku) pilskalns,
- Dzeldas (Dzelzgaļes) pilskalns,
- Lēnu katoļu baznīcas ērģeles,
- Lēnu katoļu baznīca,
- Lēnu krogs,
- „Zantiņu” dzīvojamā ēka,
- O.Kalpaka vadītā Latvijas atsevišķā bataljona štāba vieta.

10 SVID⁹

10.1 Sociālā joma

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
- Novada sociālais dienests un esošie speciālisti - Nodrošināta ilglaicīga un īslaicīga aprūpe - Transports - Brīvprātīgais darbs (akcijas, aktivitātes, projekti) - Labā līmenī starpinstitucionālā, un cita veida sadarbība - Aizbildnība - Dienas centrs - Skrundas veselības un sociālās aprūpes centrs	- Nepietiekams medicīniskās aprūpes nodrošinājums pagastos, ciemos - Sabiedriskais transports - Trūkst aprīkota transporta (tehniskie palīgīdzekļi) - Nav ārsti – speciālisti, aprīkojums - Trūkst speciālisti medicīnā un sociālā darbā - Ierobežots budžets - Telpas, vides pieejamība - Nepietiekamas jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas - Valsts likumdošana - Nevalstiskais sektors nav pietiekami aktīvs - Dzīvojamais fonds - Sociālie dzīvokļi	- Paplašināt pakalpojumu klāstu (pansijas, mobilā brigāde, aukļu dienests) - Veikt preventīvo darbu - Piedāvāt pakalpojumus, t.sk. medicīniskos, tuvāk dzīves vietai - Iesaistīties projektos - Tālākizglītība - Izstrādāt saistošos noteikumus palīdzības un pakalpojumu sniegšanai - Aktivizēt NVO darbību - Darbinieku atalgojums, prestižs sabiedrībā	- Sabiedrības novecošanās - Nabadzības pieaugums, maksātspējas pazemināšanās - Labklājības līmeņa samazināšanās

10.2 Izglītība

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
- Novadā ir pieejama gandrīz visu veidu izglītība - Ģeogrāfiski labi izvietotas mācību iestādes - Novadā laba skolēnu zināšanu kvalitāte	- Sadarbība starp skolām - Pielāgota vide cilvēkiem ar speciālām vajadzībām - Zema dzimstība, emigrācija - Vāja skolu materiāli tehniskā bāze - Mūžizglītības finansējums - Nav mākslas skolas - Nepietiekošas brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem - Jauniešu domes trūkums	- Mazās skolas pārveidot par kopienu sabiedriskajiem centriem - Profesionālajā vidusskolā dibināt profesionālās ievirzes centru - Ģimeņu audzināšana – izglītošana - Izglītības un profesijas ieguve cilvēkiem, kuri to nav ieguvuši (~ 209) - Skolā jāļauj bērniem strādāt! - Skolēnu nodarbinātība vasarā - Jauniešu pašiniciatīvu attīstība - Iespējas skolā - Siltināšana Nīkrāces skolai	- Pieaug jauniešu aizplūšana (no novada, no valsts) - Finansējuma samazināšana izglītībai

⁹ SVID analīzes veiktas darba grupās

10.3 Kultūra, sports

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
- Amatiermākslas kolektīvi (saglabāti un veidojas jauni) - Kultūras iestāžu tīkls - Kvalificēti speciālisti - Sadarbība ar citām iestādēm (NVO, uzņēmēji, u.c.) - Kultūras un sporta pasākumu dažādība - Darbība notiek vadoties pēc mērķauditorijas - Skrundas novadam raksturīgi pasākumi - Finansējuma piesaiste no projektiem - Vēstures liecības: izsūtīto vagoniņš, brīvības cīņas, utt. - Upenieku pilskalns – akmeņi, enerģijas krustpunkts, stāvkrauts - Skrundas muiža, muzejs, parks	- Nīkrācē un Raņķos nav sporta zāles - Nīkrācē un Raņķos nav stacionāras gaismas un skaņas aparātūras - Nīkrācē un Rudbāržos nav brīvdabas estrādes - Nav velosliedziņu un gājēju ceļu - Tehnisko darbinieku trūkums (speciālisti) - Sporta bāze Skrundas novadā, inventārs - Cilvēkiem nav motivācijas piedalīties, darboties - Nav noliktavas inventāra turēšanai - Skeitparka, aktīvas atpūtas parka trūkums	- Uzlabot tehnisko aprīkojumu visā novadā - Paaugstināt darba algas, stimulēt darbu ar piemaksām - Skrundas kultūras namā sakārtot komunikāciju sistēmu, 50% elektrības sistēmu, šķūnim jumts - Kino zāles izveide - Nīkrāces atpūtas centra renovācija - Izstrādāt novada amatiermākslas kolektīvu vadības atalgojuma sistēmu - Izpēte – Skrunda vēstures lokos	- Iedzīvotāju novecošanās - Maksātspējas pazemināšanās, labklājības mazināšanās - Iedzīvotāju sabiedriskās aktivitātes mazināšanās, norobežošanās

10.4 Ceļi, transports

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
- Maģistrāle, ceļu krustpunkts - Tranzītiela (rekonstrukcijas projekts SM) - Kuldīgas ceļš labā stāvoklī - Labs ceļu tīkls - Laba sasniedzamība Skrundā - Laba starppilsētu autobusu satiksme - Ir dzelzceļa atzars (privāts?), bet piesārņots	- Seguma kvalitāte - Nav stāvlaukumu tranzītam - Nepietiekams finansējums ceļu uzturēšanai - Slikta sasniedzamība Jaunmuiža, Nīkrāce, Kušaiņi - Skolas autobuss ved bērnus tikai uz skolu, uz ārpuskļu nodarbībām tikai vecāki - Pasažieru vilciens tikai pirmdienās un piektdienās - Nav velosliedziņu, nav drošības	- Velosliedziņš maršrutā Skrunda – Kušaiņi - Izveidot ceļu sakārtošanas prioritāro sarakstu - Autoostas apsaimniekotāja, pakalpojumu sniedzēja izvēle - Autoostas rekonstrukcija, t.sk. TIC izveide - Optimizēt skolēnu pārvadājumus, t.sk. uz mūzikas skolu, u.c. - Pašvaldības grants seguma ceļu atjaunošana, grāvju un caurteku sakārtošana - Savienojums Raņķi-Kušaiņi: gājēju-velo tilts pār Ventu	- Finansējuma nepietiekamība ceļu kvalitātes uzturēšanai un attīstībai - Pieaug ekonomikas lejupslīde - Turpinās iedzīvotāju skaita samazināšanās

10.5 Komunālā saimniecība

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
- Tiek īstenoti ūdenssaimniecības projekti, arī mazajos ciemos - Ir sagatavoti TEP ūdens un kanalizācijas sistēmas attīstībai (~ 2 milj. LVL) - Skrundā ir 4 katlumājas - Pašvaldība katru gadu iekļauja budžetu īpašumu sakārtošanai (ēku un zemes) - Tiks siltinātas vairākas daudzdzīvokļu mājās - Atkritumu saimniecībā ir viens apsaimniekotājs (ved uz Grobiņu) - Veikta kapu teritoriju inventarizācija - Kapus apsaimnieko komunālais uzņēmums	- Rudbāržos un Skrundā siltumapgādei izmanto gāzi, dārgi, nav alternatīvas - Tukši dzīvokļi, aizsalst sistēmas - Šahtās sabūvētas krāsnis (nav ugunsdrošības) - Tikai 4 daudzdzīvokļu mājas apsaimnieko iedzīvotāji - Ir nesakopti īpašumi, kas nepieder vietējiem iedzīvotājiem - Skrundā 40% privātmāju ir pieslēgtas centralizētai kanalizācijas sistēmai - Bija uzspiesta pieslēgšanās centralizētai ŪK sistēmai - Sila kapos par mazu teritoriju - Dzīvnieki ziemā noēd apstādījumus kapos - Degradētas teritorijas (apm. 3ha – vecā naftas bāze pie dzelzceļa, vecās fermas) - Veci, neglīti malkas šķūnīši uz pašvaldības zemes	- Izpēte par alternatīvā kurināmā iespējām - Koģenerācijas stacija Rudbāržos (jau iznomāta teritorija), elektroenerģijas ražošana no zaļās masas, siltums blakusprodukts - Daudzdzīvokļu māju siltināšana - Veicināt daudzdzīvokļu māju pārņemšanu savā apsaimniekošanā - Pagalmu, stāvlaukumu, rotaļu laukumu rekonstrukcijas, sakārtošana un apzaļumošana - Veco šķūnīšu nojaukšana un jaunu izbūve - Jāievieš kontroles mehānisms īpašumu sakopšanai - Jāpaplašina Sila kapi - Kapus jāveic žogu izbūve un rekonstrukcija - Jāizveido vai jārekonstruē ūdens ņemšanas vietas	- Maksātspējas pazemināšanās - Iedzīvotāju skaita samazināšanās

10.6 Uzņēmējdarbība

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
- Ir apzinātas pašvaldībai piederošas telpas, nekustamie īpašumi - Muiža – labs līgums darbībai ar noteiktu mērķi - Ir bankomāti - Ir pasts - Nīkrācē 4 HES (2 lielām ūdenskrātuvēm 27-30 ha un 2 mazi – bijušie dzirnavu dīki) - Cigoriņu audzēšana Raņķos – vācu uzņēmējs - Liellopu audzēšana	- Gar Rīgas – Liepājas šoseju ir pašvaldību zeme, kas iznomāta ilgtermiņā (benzīntanka būvei un autostāvvietai) ar nenoteiktiem noteikumiem - Pieprasītas ir mazas telpas - Skrundā nav degvielas uzpildes stacija, ir tikai 3km uz Liepājas pusi - Slikti sakari (PCABC internets un Lattelekom) - Nav optiskā kabeļa - Nav bankas iestādes - Nestrādā daudzas meliorācijas sistēmas,	- Pie dzelzceļa ap Billītēm pašvaldības zemes, jāizvērtē atbilstība ražošanai, uzņēmējdarbībai - Pašvaldības īpašumu izvērtēšana (kuras teritorijas var piedāvāt ražošanas attīstībai, izvērtēt komunikāciju pieejamību) - Jāpaplašina pakalpojumi centrā - Veikt meliorācijas sistēmu inventarizāciju no arhīviem - Meliorācijas sistēmu sakārtošana	- Nesabalansēta sociālo pabalstu un nodarbinātības veicināšanas politika valstī - Nodarbinātības politikas neveidošana valstī - Eiropas un pasaules ekonomikas stagnācija

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
(gaļas lopī, virs 100 gab. saimniecībā)	Jaunmuiža un Skrunda applūst - Nav zināms, kur ir izbūvētas meliorācijas sistēmas - LVM nesakārtoti novadgrāvji, mazās upītes - Nav gaļas pārstrādes, Nīkrācē bija kautuve	Tūrisma attīstības stratēģija	

Skrundas novada attīstības programma 2014.-2020.gadam

Izstrādātājs –SIA „Reģionālie Projekti”

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 502, Rīga, LV – 1045, Latvija.

Tel.: +371 67 32 08 09, Fakss: +371 67 32 09 07

www.rp.lv

**REĢIONĀLIE
PROJEKTI**